

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Erinumber

KOJA JUUBELI
ERINUMBER

„PÄEVALEHT“

on iseseisev, demokraatlik ja üleriiklikult levinuim aja-
leht. Suurim ning kasulikem kuulutamise leht. Hinnata
kaasandena igal pühapäeval pilke- ja naljaleht „KRATT“

Meie kirjastusel ilmub
„LASTE RÕÕM“

Eesti populaarseim lasteajakiri

T. E. K. Æ. U.

GRAAFIKATÖÖSTUS

on täielisim tööstus sel alal Eestis

TRUKIKODA
KOITEKODA
TSINKOGRAAFIA
LITOGRAAFIA
OFFSET-TRUKK

Hinnad kõigile
vastuvõetavad

Tellimiste täitmise
kiire

Suurimad ning täielisimad
**raamatu- ning kirjutus-
materjalide kauplused,**

kirjanduse- ja paberilaod Eestis

**TALLINNA
EESTI KIRJASTUS-ÜHISUS**

Tallinn-Eesti, Pikk t. 2. Oma telefoni keskjaam 428-83

Konstantin Päts, riigivanem,
K.-t.-koja aunõunik, koja ajut. elluviimise komitee esimees, Tallinna börsikomitee esimees
1925.—1931. a.

Karl Selter, majandusminister.
K.-t.-koja juriskonsult 1932.—1933. a.

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 21. X aastakäik

5. novembril 1935

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:		Polmetus ja talitus:	Kuulutuste hinnad:	
Aastas . .	kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Pikk t. 20	1/1 lhk. . .	kr. 30.00
Poolaastas .	" 1.50	Kõnetraat 426-15. Polmetaja kõnetunnid:	1/2 " . . .	" 16.50
Välismaale "	5.00	igal äripäeval 12—2 p. l	1/4 " . . .	" 10.00
Poolaastas .	" 3.00			Kaanekehted edel—kõrgekoleppel

SISU: Kümme aastat kaubanduse-tööstuse omavalitsust Kuidas loodi kaubandus-tööstuskoda. Kaubandus-tööstuskoja kinnisvara soetamise ajalugu. Kaubandus-tööstuskoda laenuprotsendi sundusliku normeerimise vastu. Linakasvatuse edendamise seadus. Laevade kinnistuse ümberkorraldus t kitab lahkavamis. Riigikohtu otsused maksustamisküsimusis. Äride register. Abieluvaranduse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Toiduainete turg. Välisbörssid. Kaubaliidu. Tallinna börsi kursisedel.

Kümme aastat kaubanduse-tööstuse omavalitsust.

R. Berendsen,
Kaubandus-tööstuskoja nõunik.

Kümne aasta eest avati Kaubandus-tööstuskoda, ja sellega pandi alus ka demokraatlikule kaubanduse-tööstuse omavalitsusele.

Meil on omavalitsuste mõistest sageli vildak arusaamine. Meil on harjutud pidama omavalitsusteks valla-, maa- ja linnaomavalitsusi, aga unustatakse, et omavalitsused on võimalikud ka teistsuguse ülesehituse juures. Nii on meil üheks vanimaks seisuslikuks omavalitsuseks vannutatud advokaatide nõukogu, kelle liikmeks olemine on sunduslik kõigile vannutatud advokaatidele ja kes oma liikmete kohta võib teha korraldusi ja anda määrusi. Ka endised gildid olid omavalitsuslikud asutused, ainult selle vahega, et nad olid läbi imbunud kitsa „kasti-vaimuga“ ega võtnud oma hõlma kõiki kaupmehi ja tööstureid. K.-t.-koja ellukutumiseega rajati kaupmeeste, töösturite, pankurite ja laevnike omavalitsus laiemale

ja demokraatlikule alusele; koja valimisõigus on laialistel majandusalal tegutsevatel kihtidel, rahvuse vahel vahet tegemata.

Need, kes omavalitsuse põhimõttest lugu peavad ja omavalitsuse väärtust oskavad hinnata, mõistavad ka seda suurt tähtsust, mis K.-t.-kojal on meie kaubanduse ja tööstuse sisemises korraldamises. Vaba rahvas nõuab endale alati eneseavaldamise ja sisemise korraldamise õigust. Ainult seal, kus rahva vabadus on piiratud, lepitakse sellega, et valitseja käsk ja käsi kõike korraldab, ilma et kodanikel oleks õigust oma arvamisil avaldada ja end seesmiselt korraldada. Vabaduse mõiste tuum ei peitu ainult isikliku julgeoleku kindlustamises — ka orjadel on isiklik kaitse sageli kindlustatud — ega üksnes riigi seadusandlike kogude valimistest osavõtmise õiguses, vaid palju rohkem sel-

les, et kodanikel on õigus ja võimalus luua oma omavalitsusi ja nende kaudu kaitsma oma kihive.

Kätte võidelnud riikliku iseseisvuse, avanes eesti kodanikel see võimalus. Kaubandus-tööstuskoja asutamisega kümne aasta eest panid eesti kaupmehed ja töösturid aluse oma demokraatlikule omavalitsusele. Nüüd võib tekkida ainult küsimus, kuipalju eesti kaupmees ja tööstur on osanud ära kasutada oma omavalitsust oma kutsehuvide kaitsmiseks ja mis on see omavalitsus nende heaks teinud.

Ükski asutus ei suuda tähti taevast maha tuua ja imetegusid ei sünni tänapäev. Oleks ülekohtune nõuda seda ka K.-t.-kojalt. Kuid niisama ebaõiglane oleks ka salata, et koda on alati kaupmeeste ja töösturite õigustatud soove kannud valitsuse ette, neid seal kaitsnud ja nii paljudel kordadel sellega saavutanud positiivseid tagajärgi. Kui mõni ehk nuriseb, et koda ei ole kõiki kaupmeeste ja töösturite soove õigesti tabanud, siis tuleb ka küsida, kas need soovid on kojale tehtud teatavaks. Ka tuleb kojale peale muu ikka ja alati arvestada riigi ning rahva üldhuvide, kuna ükski omavalitsus ei ole riik riigis, vaid kõikidel omavalitsustel ja korraldustel tuleb pidada meeles vana tõde, et riigi huvid käivad kõige ees. Ka koja enda ümber koondatud ringkondade huvid võivad sageli üksteisele risti vastu käia, nende ühtlustamine ongi koja üheks peamiseks ülesandeks.

Siiski tahaksin märkida ka seda, et koda oma kümneaastase tegevusega on suutnud palju kaasa aidata meie siseturu tervendamiseks ja ärimoraali tõstmiseks. Sel alal tuleks vaid meenutada kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadust, mis koja algatusel välja töötati ja maksma pandi. Kuipalju tervendavat mõju see ainuke lühike seadus meie kaubanduses on avaldanud, seda teab kinnitada iga erapooletu majanduselu vaatleja.

Või ei ole suurt tervendavat mõju avaldanud meie väike- ja kesktööstuses õppinud meistrite ja tööliste seadus? Eks ole koda jällegi see, kelle algatusel see tänuväärne seadus pandi maksma?

Kui nurisetakse kõrgete ärimaksude üle, mis meie ettevõteteid rõhuvad, siis ei tohi unustada, et omavalitsused üldse ei saa makse kaotada. Maksupoliitika on üks osa riigipoliitikast. Küll on aga koda mõjunud kaasa maksude õiglasemaks jagamiseks ja määramiseks, ja see on tal ka korda läinud.

Minu ülesanne ei ole koja kümneaastast tegevust registreerida ja hinnata. Hinnangu annab ajalugu ja erapooletu uurimus. Ma piirdun vaid tõsiasi konstateerimisega, et kümne aasta eest said eesti kaupmees ja tööstur endale omavalitsuse. See on saavutus, mis pole loodud kättega, ja loodame, et tulevane põlv seda saavutust oskab vahest rohkem hinnata kui meie — kaasajad ja kaasatöötajad.

Kuidas loodi kaubandus-tööstuskoda.

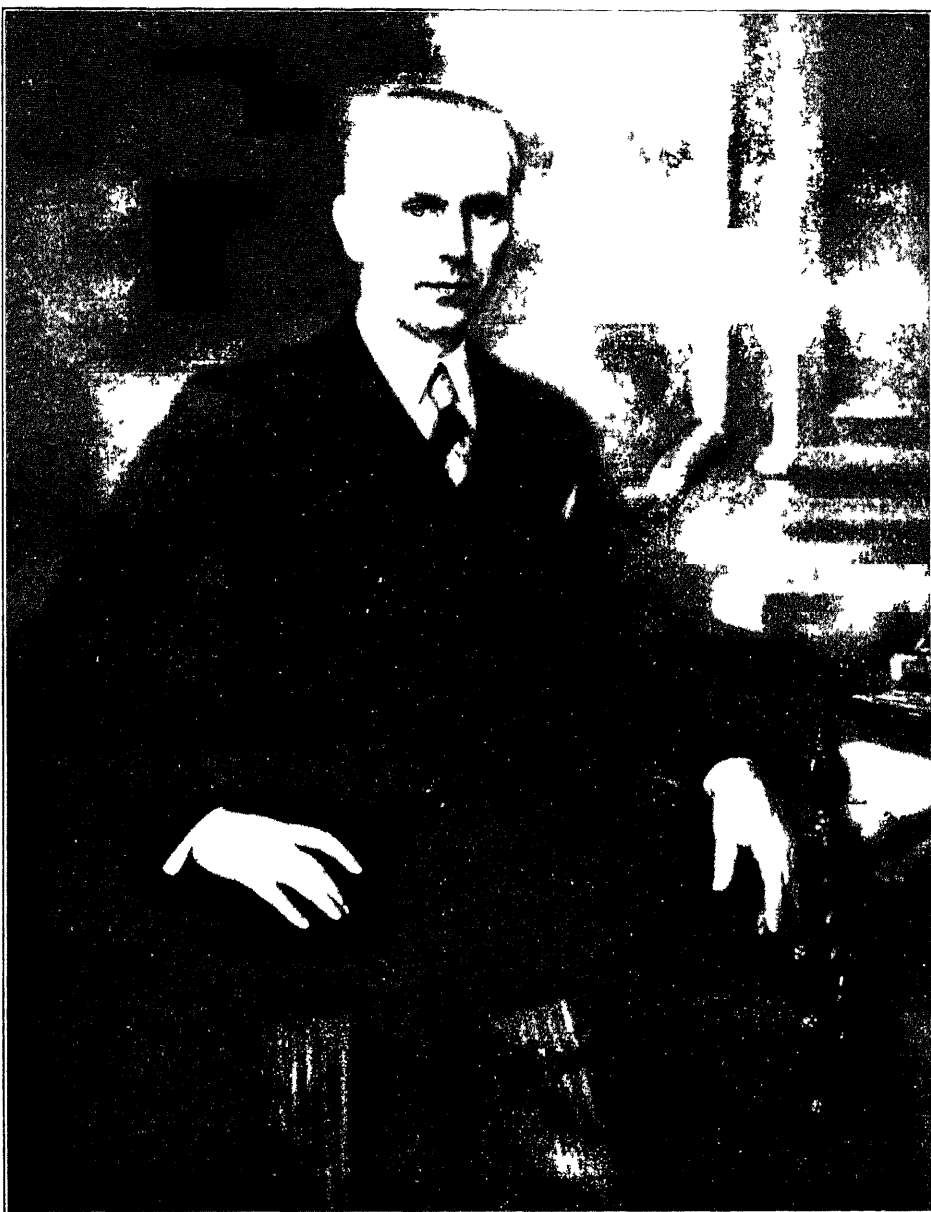
Koja asutamise mõtte tekkimine ja selle asutamise käik.

Endine tsaariaegne Vene riik ei tunnud kaubandus- ja tööstuskodasid. Niisugused kodjad, mis Lääne-Euroopas juba sajandeid töötanud hea eduga (Marseille'i kaubanduskoda asutati 1650. a., Hamburgi kaubanduskojale pandi alus 1665. a.), olid Vene riigis tundmatud asutused ja Vene seadused ei näinud neid ette. Avalikult tunnustatud kaubanduse ja tööstuse esinduseks peeti Vene ajal peamiselt börsikomiteesid, kelle põhikirjad olid avaldatud kaubandusseadustiku lisadena.

Maailmasõja puhkedes hakkasid kodanlike ringkonnad, eriti just kaupmehed ja töösturid, järjest ilmutama rohkem eneseavaldust. Riigikaitse, rinde ja selle seljataguse varustamine pani neile rasked koormad. Varustamise korraldamine käis valitsusasutustel üle jõu ja selleks kutsuti appi ning rakendati tööle majandustege-

lasi kõigilt aladelt. Loodi sõjatööstuse-komiteed, ülevenemaalised semstvode ja linnade liidud kohapealsete osakondadega. Need liidud ja nende osakonnad ei tegelnud üksnes varustuse muretsemise küsimustega, vaid nad arutasid sageli ka kaugeleulatuvaid majanduspoliitilisi probleeme.

Linnade liidu Tallinna osakonna tegelaste algatusel avaldasid Tallinna kaupmehed 1914. a. Tallinna linnavolikogu ees soovi, et Tallinna omavalitsus astuks samme k a u b a n d u s t ö ö s t u s k o m i t e e ellukutsumiseks. Missuguseil põhjusil sooviti komiteed, aga mitte koda, ei ole tänapäev teada, kuid nähtavasti oldi arvamusel, et komitee loomine on kergem kui koja asutamine, sest esimest oleks võinud asutada kaubandus-tööstusminister oma määrusega, teist aga ainult vastava seadusega. Kuid hoolimata sellest, et linnavoli-

Joakim Puhk,
Kaubandus-toostuskoja juhatuse esimees 1925—1929 a ja 1931 a kuni tanapaevani,
koja nõukogu esimees 1929—1931 a ajut elluviimise komitee liige

Johan Sihver,
K.-t.-koja nõukogu esimees.

kogu ühines kaupmeeste sooviga ja linnavalitsus esines Peterburis kaubandus-tööstuskomitee asutamise palvega, jäid seekord kõik need algatused täide viimata.

20. oktoobril 1916. a. II gildi kaupmees Joakim Puhk esines ülevenemaalise linnade liidu Tallinna osakonna istungil ettepanekuga pöörduda palvega Tallinna linnavolikogu poole, et volikogu võtaks kaubandus-tööstuskomitee asutamise küsimuse uuesti päevakorraale. Linnade liidu Tallinna osakond, ühinedes J. Puhk'i ettepanekuga, võttis vastu vastava otsuse ja osakonna presiidium pöördus linnavolikogu poole järgmise kirjaga, mille toome siinkohal eestikeelses tõlkes:

„Tallinna linnavolikogule.

Ülevenemaalise linnade liidu Tallinna komitee istungil 20. okt. s. a. tehti Tallinna komitee liikme, II gildi kaupmehe J. Puhk'i, poolt komitee varustusosakonna avamise küsimuse arutamisel avaldus, et juba 1914. aastal on kohalikud kaupmehed esitanud linnavolikogule palve, et volikogu kasutaks ära oma algatusõiguse kaubandus-tööstuskomitee asutamise asjas Tallinna linnas. Kuna ülaltahendatud komitee, mis oleks Tallinnas kaubandus-tööstusringkonnile ainsaks kättesaadavaks organisatsiooniks, hoolimata sellest, et linnavolikogu juba 1914. aasta novembris otsustas paluda luba asutada seda komiteed, seni pole võinud avada oma tegevust, siis väljendas avalduse tegija J. Puhk soovi, et linnade liidu Tallinna komitee annaks oma kaasabi selleks, et Tallinna kaubandus-tööstusringkonnad saaksid oma esinduse, kelle kaasabil praegu väga mitmed, eriti teravad küsimused varustuse alal võiksid leida põhjalikuma, mitmekülgsema ja varustusasjanduse tegelikule seisukorrale vastava lahenduse.

Komitee tunnistas üksmeelselt, et Tallinnas, kus börsi esindus töötab ainult ekspordi huvides, on hädavajaline kättesaadavam organisatsioon kodumaa turu jaoks tootva tööstuse ja kaubanduse huvide kaitsmiseks, ja selleks asutuseks kogu Eestimaa kubermangu jaoks võiks olla Tallinnas asutatav tööstus- ja kaubanduskomitee. Sellelt seisukohalt välja minnes linnade liidu Tallinna komitee, tunnistades varustusasjanduse raskuste kõrvaldamiseks tarviliseks ka organiseeritud kaupmeeskonna kaastöö, otsustas linnavolikogule teha teatavaks, et ta kaubandus-tööstuskomitee avamise Tallinnas peab rutuliselt tarviliseks.

Sellest Tallinna linnavolikogule teatades palub linnade liidu Tallinna komitee presiidium volikogu oma poolt abinõud võtta tarvitusele, et volikogu otsus 29. nov. 1914. a. kaubandus-tööstuskomitee asutamise kohta Tallinnas, milline küsimus juba kaks aastat püsinud liikumata, leiaks kõige lähemal

mal ajal teostamist, kuna kohalike kaupmeeste organisatsioon nii mitmes suhtes oleks tarviline, eriti elanike tarbeainetega varustamise alal, samuti ka väerinde seljataguse kindlustamise mõttes. Tallinn, oktoobris 1916. a.

Komitee esimees: M. Pung.
Sekretär: K. Lepp.“

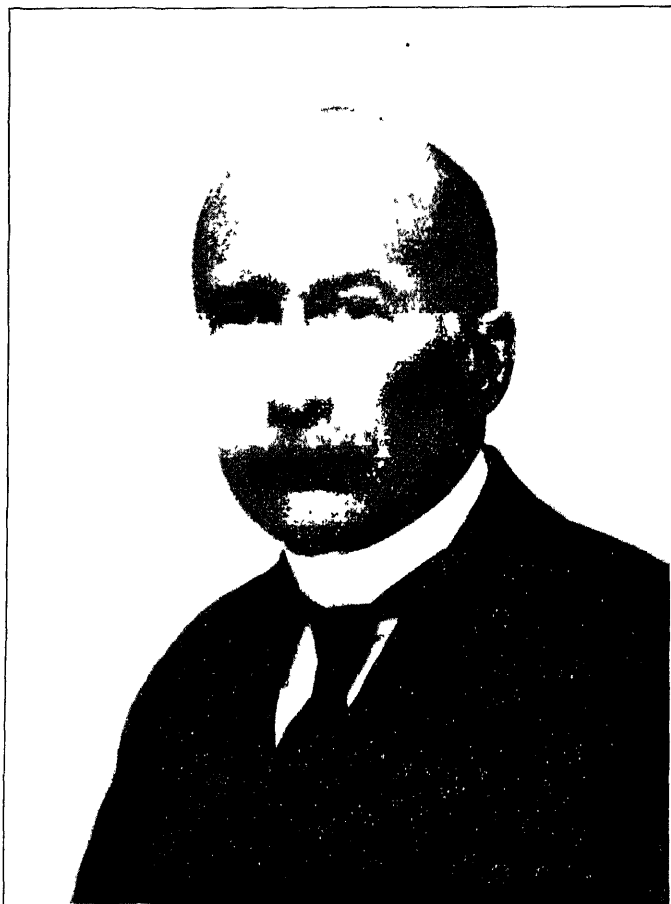
Tallinna linnavalitsuse ettekanne ei leidnud ka tol korral pealinnas rutulist lahendust. Revolutsiooniline liikumine väerinde seljataga, lagunemine rindel ja valitsuse peata olek ei võimaldanud tollaegseile võimudele tegelda säärase küsimuste lahendamisega. Alles revolutsiooni ajal andis Vene ajutine valitsus 6. oktoobril 1917. a. peaministri A. Kerenski ja kaubandus-tööstusministri N. Savinkovi allkirjaga dekreediga kaubandus-tööstuskodade asutamiseks (kuulutatud välja Vene valitsuse seadluste ja määruste kogus 10. novembrist 1917. aastal nr. 278); samal päeval avaldati ka määrused kaubandus-tööstuskodade kohta.

Vene revolutsiooni keerises (1917. a.) ja saksa okupatsiooni all ägades (1918. a.) ei võinud olla kõnetki säärase asutuse, nagu seda on kaubandus-tööstuskoda, ellukutsumisest. Koja asutamise mõte võis kerkida tõsisemalt päevakorraale alles siis, kui võõrad võimud olid tõrjutud maalt välja, kindel riigikord pandud maksma ja kodanikele kindlustatud nende vabadused ja enese avaldamise õigus.

Septembrikuus 1919. a. astus „Estonia“ Puna-ses saalis kokku I üleriiklik kaupmeeste kongress. Sellel koosolekul arutati esmakordselt laiemas ulatuses kaubandus-tööstuskoja ellukutsumise vajadust. Pikkema selgitava ülevaatega säärase kodade ülesandeist ja tegevusest välismaadel ning koja tähtsusest Eestis esines Konstantin Päts. Kongressil, kus kaupmehed olid esindatud üle riigi, võeti ühel häälel vastu resolutsioon, mis kaubanduskoja asutamise Eestis tunnistas tarviliseks ja milles otsustati paluda valitsust koja ellukutsumiseks astuda samme.

Kongressi otsused, ühes koja asutamise palvega, saadeti kongressi presiidiumi poolt edasi selleaegsele kaubandus-tööstusministrile (M. Raud).

Mitte ootama jäädes, millal valitsuse poolt koostatakse vastav seaduseelnõu, pealegi, et oli märgata, et valitsusvõimud koja asutamise mõtet ei võtnud väga soojalt, koostas K. Päts ise kaubandus-tööstuskoja seaduse esialgse kava, mis Kaupmeeste Seltside Liidu kaudu saadeti laiali kõigile tol ajal funktsioneerivaile kaupmeeste organisatsioonidele. Sedasama tegi Eesti Töösturite Liit töösturite organisatsioonide suhtes. Ei ole teateid selle kohta, kas ja kui põhjalikult

Maks Hurt, K.-t.-koja direktor.
Kaubandus-tööstusministri abi 1925. a. ja selle
ministeeriumi esindaja ajut. elluviimise komitees.

A/S "TEKLA"

PEAKONTOR
TALLINN, SUUR KARJA 15
TELEFON

448-18

RIIDEÄRID:

**TALLINNAS, Suur Karja t.15
tel. 445-23
Valli tän. 10, telefon 468-02**

Haapsalu, Ehte 2, tel. 1-57

Kuressaare, Kauba 2, tel. 72

Mustvee, Tartu 15, tel. 62

Narva, Peetri pl. 2, tel. 2 38

Petseri, Kaubarida 6/7, tel. 1-17

Pärnu, Tallinna 5-a, tel. 1-10

Rakvere, Turuplats, tel. 2-85

Valga, Kesk 11, tel. 26

Viljandi, Tartu 6-a, tel. 2-40

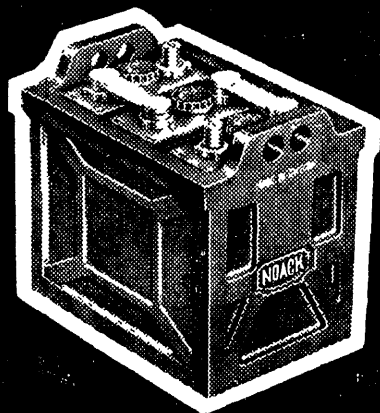
Võru, Jüri 5-a, tel. 1-26

Müügil kindlate hindadega järgmiste kodumaa vabrikute kaubad:

**Balti Puuvilla Ketramise ja Kudumise Vabriku A/S-I
Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri O/Ü-se
Sindi Tekstiilvabrikute Ühisuse
O/Ü. Eesti Niidivabrik**

Välismaa kauba tarvitamisel voolab meie raha üle piiri,
suureneb järjest töötute arv, jääb vaeseks maa ja rahvas!

Ostes kodumaa kaupu vähendame tööpuudust!

NOACK

AKKUMULAATORID

PEAESINDAJA EESTIS:
CARL WIEGAND, TALLINNAS.

P.K.K TÄN. 27, KRT. 3.

arutati seda seaduse kava kohtadel, kuid niipalju on teada, et parandusettepanekuid K. Pätsi kava kohta ei esitatud. Küll aga haarati koja asutamise mõttest elavalt kinni ja peagi võtsid mõned kaupmeeste ja töösturite organisatsioonid vastu resolutsioone, milles nõuti koja asutamist.

Valitsuse ringkondades ei olnud aga veel koja asutamise asjas kindlale seisukohale jõutud. Kuigi sealtpoolt koja asutamise mõtet otse ei eitatud, suhtuti temale siiski õige tagasihoidlikult. Ei olnud selgust ka selle kohta, milline peaks olema tulevane koda oma struktuurilt, kes peaksid kuuluma koja liikmeskonda, kas ainult kaupmehed või ka töösturid, s. o. kas asutada ainult kaubanduskoda, kelle valijasringkonna moodustaksid ainult kaupmehed, või asutada ühine koda nii kaupmeestele kui ka töösturitele — kaubandus-tööstuskoda. Palju mõtete lahkuminekuid tekitas ka küsimus, kas koja alla kuulumine ja koja heaks kohustuste täitmine peaks olema sunduslik või vabatahtlik. Kõikide nende küsimuste lahendamise võttis palju aega ja koja seaduse eelnõu kirjutati mitmel korral ja mitmes variatsioonis ümber.

II üleriiklikul kaupmeeste kongressil, mis peeti augustikuus 1920. a. Tallinnas, börsi saalis, rõhutati jällegi koja ellukutumise vajadust. Eri-lise tõuke sellele küsimusele andis tol ajal kaubanduse korraldustes aset leidnud olukord, eriti litsentside süsteem ja litsentside andmise koid, mis valmistas pinda mitmesuguseile arvamistele ja oletustele. Pealegi oli tol ajal asutamisel riiklik kaubanduse agentuur „Erkat“, milles kaupmeeskond kartis endale võistlejat ja takistajat. Vastukaaluks riiklikele korraldusile nõudis kaupmeeskond endale omavalitsuslikku asutust kaubandus-tööstuskoja näol, kel on avalikõiguslik iseloom ja kel on õigus avaldada valitsusasutusile oma soove ja arvamisi kau-

bandusse ja tööstusse puutuvais küsimusis. Sel kongressil võeti muuseas vastu ka otsus, et need kaupmeeste vabad organisatsioonid, kes on võtnud endale nimeks „koda“ (saksa keeles „Kammer“), oma nimetuse muudaksid, et mitte tekitada muljet, nagu oleks meil juba mõni kaubanduskoda olemas. Ka avaldati arvamist, et eraasutis „koja“ nimetuse tarvitamine võiks tulevase ametliku koja nimetuse tarvitamise juures tekitada sekeldusi ja arusaamatusi.

Töösturite kongressil Tallinnas, Narvas, Tartus ja kus neid ka peeti, rõhutati samuti koja ellukutumise vajadust. Vastavalt kaupmeeste ja töösturite kongresside otsustele võtsid kohapealsed organisatsioonid resolutsioone vastu koja asutamise kasuks ning vastavad märgukirjad rändasid Tallinna Toompeale.

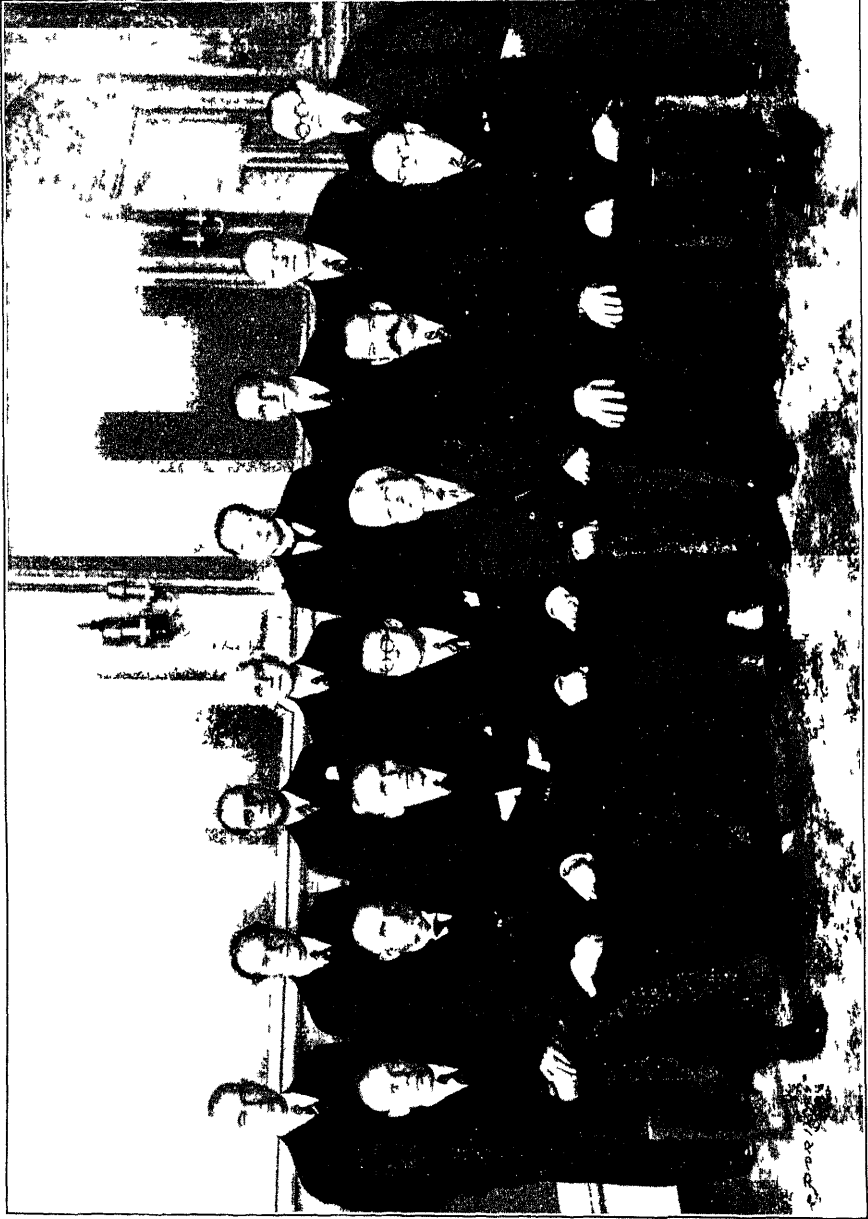
Lõppeks oli kaubandus-tööstusministeriumis valminud kaubandus-tööstuskoja seaduse eelnõu, milline saadeti tutvumiseks Tallinna Börsikomiteele, Eestimaa Vabrikantide Ühisusele ja Kaupmeeste Seltside Liidule. Ministeriumi eelnõu arutati põhjalikult ja tehti temas mõningaid parandusi.

Eelnõu jargi pidi kojaks olema esindatud a) kaubandus (nii üksikettevõtted kui ka ühistegelised asutused) ja b) tööstus — nii suur-, kesk- ja väiketööstus kui ka ühistegeline tööstus.

Pangandus, kindlustus- ja laevandus oma erigruppidenä (sektsoonidenä) olid seaduse eelnõust jäetud välja, eeldusel, et need majandusharud, kui iseloomult kaubanduslikud, leiavad endale esinduse üldises kaubanduslikus osas. Ühel nõupidamisel, mis peeti ministeriumi eelnõu läbivaatamiseks Börsikomitee ruumides, otsustati laevanduse tarbeks siiski erisektsioon koja seaduses ette näha. Põhjendusena toodi ette, et laevandus oma ülesannetelt ja iseloomult on märksa erinev harilikust kaubandusest ja tema huvid ei

Mihkel Pung, vann. adv.,
Kaubandus-tööstuskoja nõunik juriidilisel alal. End. Ulevenemaalise
Linnade Liidu Tall. osak. esimees.

K.-t.-koja nõukogu 1935. a.

leiaks vahest küllaldast kaitset üldiselt kaubanduslikes sektioonides.

Viimast korda tuli kaubandus-tööstuskoja seaduse eelnõu organisatsioonide esindajate osavõtul arutusele 1924. a. suvel, riigikogu üldkomisjoni alamkomisjonis. Sellest koosolekust võtsid osa: pankade ja kindlustusasutuste poolt dir. M. Jaakson, kaupmeeste esindajana R. Berendsen, ühistevõtte poolt dir. A. Kask, töösturite poolt K. Mauritz ja laevnike poolt E. Masik. Alamkomisjoni koosolekut juhatab riigikoguliige kindr. J. Soots. Sel koosolekul deklareeris Ühistegelise Liidu esindaja A. Kask, et ühistegelised ettevõtted ei soovi minna kaubandus-tööstuskoja alla, kuna ühistegelised ettevõtted on küllalt hästi organiseeritud Ühistegelise Liidu ümber ja liit suudab küllaldaselt kaitsta nende huve. Neil põhjusil, millega ühines ka riigikogu üldkomisjoni alamkomisjon, kustutati ühistegelised ettevõtted koja koosseisust.

Samal koosolekul esines pankade esindaja M. Jaakson teadaandega, et pangad ja kindlustusettevõtted nõuavad endale asutatavas kojas erisektsiooni. Selle nõudmise põhjendusena toodi ette, et panku ja kindlustusettevõtteid on Eestis võrratult vähem kui muid kaubanduslikke ettevõtteid. Koja valimistel puuduks pankadel ja kindlustusettevõtteil võimalus oma esindajaid tarvilisel määral kotta viia ja nii ei leiaks nende ettevõtete huvid teiste kaubanduslike ettevõtete huvide kõrval küllaldaselt määral kaitset. Alamkomisjon ühineski selle ettepanekuga.

Nii läks kaubandus-tööstuskoja seadus riigikogu pleenumisse, kus ta 11. detsembril 1924. a. vastu võeti.

Samal päeval võttis riigikogu vastu ka kaubandus-tööstuskoja elluviimise seaduse, millise autoriks oli riigikoguliige K. Päts.

Kaubandus-tööstuskoja elluviimine.

Kaubandus-tööstuskoja elluviimise seaduse nõudel moodustas kaubandus-tööstusminister kaubanduse ja tööstuse esindajate ajutise komitee. Komiteesse saatsid järgmised organisatsioonid igaüks kaks liiget: 1) Pankade nõukogu, 2) Tallinna Börsikomitee, 3) Üleriiklik Kaupmeeste Liit, 4) Eestimaa Vabrikantide Ühisus, 5) Tallinna Väike- ja Kesktööstuse Liit, 6) Eesti Laevaehitajate ja Omanikkude Ühisus. Ajutise komitee esimees valiti liikmete eneste seast. Kaubandus-tööstusministril oli õigus komiteesse nimetada oma esindajat kaasaotsustamise õigusega.

Organisatsioonide poolt määrati ajut. komitee liikmeiks ja kaubandus-tööstusministri poolt kinnitati sellesse ametisse järgmised isikud:

Pankade nõukogu poolt M. Jaakson ja K. Scheel;

Tallinna Börsikomitee poolt K. Päts ja I. Tannebaum;

Üleriikliku Kaupmeeste Liidu poolt J. Puhk ja R. Berendsen;

Eestimaa Vabrikantide Ühisuse poolt A. Peet ja K. Mauritz;

Tallinna Väike- ja Kesktööstuse Liidu poolt V. Kesker ja A. Tõnisson;

Eesti Laevaehitajate ja Omanikkude Ühisuse poolt H. Neuhaus ja E. Masik.

Kaubandus-tööstusminister oli oma esindajaks aj. komiteesse nimetanud ministri abi M. Hurt'i ja nõunikku V. Grohmann'i.

Ajutise komitee esimene koosolek peeti 8. jaanuaril 1925. a., kell 17, millest võtsid osa kõik liikmed.

Komitee istungi avas ministri abi M. Hurt, kes teatas, et kaubandus-tööstusminister on liikmed nende kutseisse kinnitanud. Tervitas koosolijaid ja soovis vastutusrikkale tööle edu ja õnne. Ühtlasi pani ta ette valida ajutise komitee esimees.

Komitee esimeheks valiti ühel häälel Konstantin Päts.

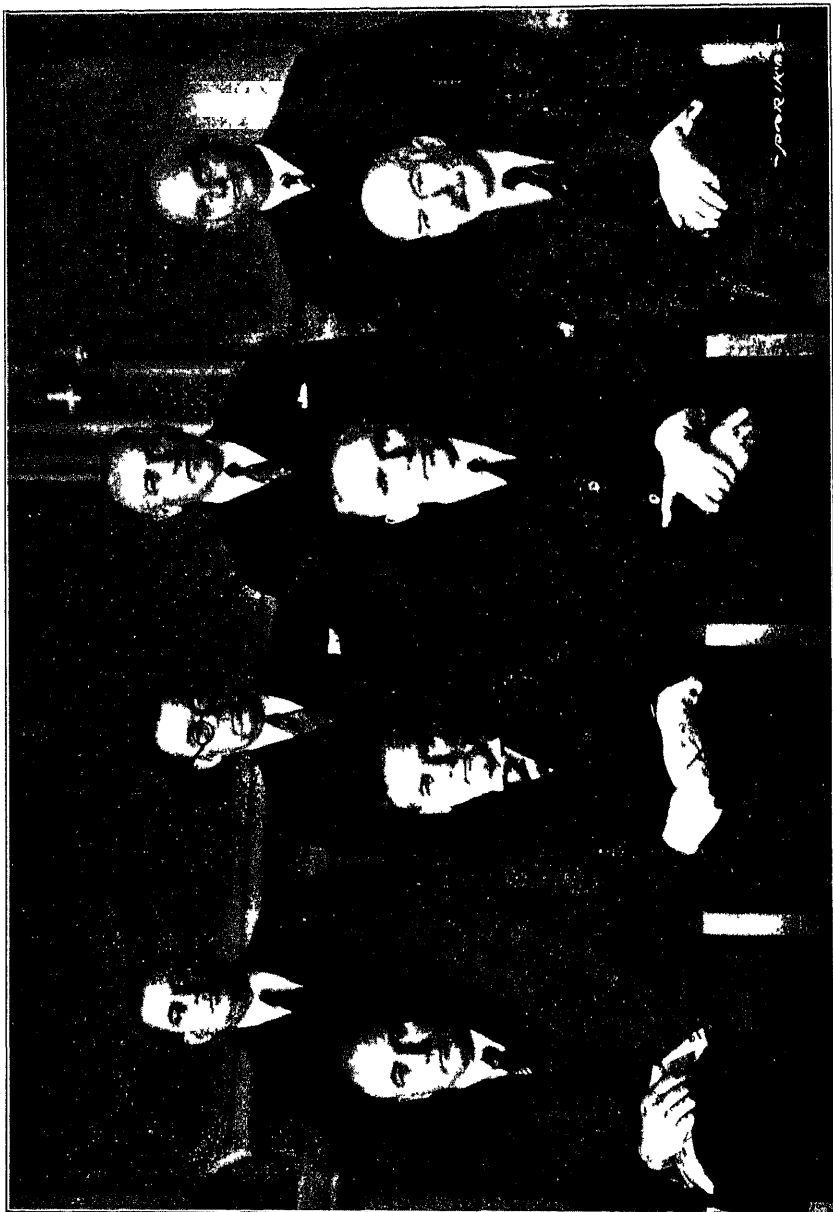
K. Päts, võttes sõna, rõhutas kaubandus-tööstuskoja asutamise tähtsust meie kaubanduse ja tööstusele. Koja asutamisega on antud kõikidele aktiivkaupmeestele ja töösturitele võimalus kaitseda tarvilistel kohtadel oma huve.

Tervitab seda julget sammu, mis kaubandus-tööstuskoja loomisega on ette võetud, ja loodab, et meie majandusringkonnad seda moodsaimat asutust, millised välismaal juba kauemat aega hea eduga töötavad, oma väikese maaolude kohaselt heatahtlike soovidega produktiivsele tööle rakendavad, jättes kõrval kitsarinnalised lahkuminekud erihuvides ning hoidudes teavusist, mis asjade arutamisel mõnikord kihihuvide vahel võiksid üles kerkida.

Edasi teatab K. Päts kui tolaeagne Tallinna Börsiseltsi esimees, et Börsikomitee, kui praegune ainuke ametlik kaubanduse huvide esindaja, on kaubandus-tööstuskoja ellukutsumise tarvidust alati tõsiselt silmas pidanud ja on otsustanud oma poolt, tarviduse korral, ajutisele komiteele anda laenuna Mrk. 100.000.— ning võimaldab oma ruume kasutada komitee istungite pidamiseks tasuta.

Otsustati moodustada viieliikmeline presiidium, nimelt:

Esimees (sellele kohale oli juba valitud K. Päts), esimehe abi, kassapidaja, sekretär ja sekretäri abi.

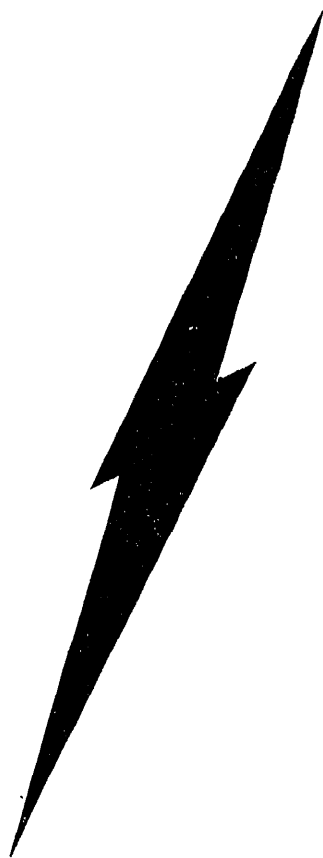
K-t-koja juhatus.

Vasemalt paremale I rida O Treilmann-Toomara, P Kurvits, abiesimees, J Puhk, esimees, M Hurt direktor,
Ed Meksi, A Tõnsson, N Teisenroth-Teliste, A Smisoff

Kodumaa suurimaid ja vanimaid kindlustusseltse

Eesti Lloyd

Esindused — üle maa.

Vastutussumma ületab . Kr. 1.020.000.—

Kahjutasusid makstud üle Kr. 3.000.000.—

Soliidne edasikindlustus!

Esimehe abiks valiti K. Scheel, kassapidajaks K. Mauritz, sekretäriks E. Masik, sekretäri abiks R. Berendsen.

Aj. komitee töökava kohta otsustati, et komitee lähemaiks ülesandeiks on:

1. Koja juhatuskirja väljatöötamine.
2. Põhikirja väljatöötamine.
3. Valimise korra väljatöötamine.
4. Koja ruumide küsimuse lahendamine.
5. Valijate nimekirjade kokkuseadmise.

Vastavalt neile ülesandele valiti esimesel aj. komitee istungil üks üldkomisjon ja kaks alamkomisjoni.

Üldkomisjoni valiti: I. Tannebaum, A. Peet, M. Jaakson, J. Puhk, A. Tõnisson ja H. Neuhaus.

Põhikirja väljatöötamise alamkomisjoni nimetati: referendiks I. Tannebaum, liikmeiks M. Jaakson, H. Neuhaus.

Valimismääruste väljatöötamise alamkomisjoni nimetati: referendiks A. Peet, liikmeiks J. Puhk ja A. Tõnisson.

Ühes sellega otsustati valijate nimekirjade koostamise eeltöödega kohe algust teha, et valimised võimalikult veel samal kevadel läbi viia.

Koja ruumide soetamise küsimuse lahendamiseks soovitas komitee esimees pöörduda töö- ja hoolekandeministeeriumi poole, et endine St. Kanuti gildi kinnisvara, mis asetseb Tallinnas, Pikk tn. 20, kui endiste seisuste maja, antaks kojale omanduseks. Ruumide muretsemise komisjoni esimeheks nimetati V. Kesker, liikmeiks — J. Puhk ja K. Mauritz.

Kaaludes küsimust, kui suur peaks olema koja üksikute sektiioonide liikmete arv, leiti, et see peaks olema igas sektiioonis vähemalt 20. Valimised peaksid olema ülemaalsed, proportsionaalsed, võimalikult rajoonide viisi ja võimaldama ka igal valijal valida otsekohe üksikuid liikmeid. Tunnistati soovitavaks valimismääruste väljatöötamisel võtta aluseks Soome seimi valimisreeglid, mis on üks uusimaist ja demokraatlikemaist.

Komitee istungi lõpul juhtis esimees K. Päts komitee liikmete tähelepanu sellele, milline hädaoht võib varitseda meie riiki ja ta kodanikke, kui kodanikud pole valmis omakaitsele ega omakaitset, kaitseliidu näol, materjaalselt ei toeta. 1. detsembri 1924. a. sündmused näitasid, et hädaoht on ka siis meid ähvardamas, kui seda kõige vähem kardetakse. See hädaoht võib kujuneda kõige rohkem saatuslikuks meie majandusringkondadele. Et riigi poliitiline iseseisvus võiks püsida ja ta rahvamajandus edeneda ning rahulikult areneda, selleks tuleb olla valvel ja tuua ohv-

reid nii meie kaitseväl kui ka kõigil kodanikel. Meie kaitseväge töötab ennastsalgavalt, aga ka kodanikel, eriti majandusringkonnil, tuleb võtta osa omakaitse toetamisest. Teeb ettepaneku soovivadusega esineda vabariigi valitsuse ees, et 1924. ja 1925. a. tulu- ja ärimaksu summadelt võetaks 5% kaitseliidu heaks.

Pärast lühemaid mõttevahetusi ühineti esimehe K. Pätsi ettepanekuga ja otsustati, et ajut. komitee delegatsioon lähemal päevil esineb vastava ettepanekuga suuliselt valitsuse ees.

Sellega olid alanud koja elluviimise tööd. Ühtlasi oli koja elluviimise ajutine komitee näidanud, et ta oma harilike ülesannete kõrval ei unusta ka üldriiklikke huve.

Järgmisel koosolekul, mis peeti 13. jaan. 1935. a., otsustati aj. komitee bürooametnike palkamine. Büroo asukohaks jäid Tallinna Börsikomitee ruumid, milleks Börsikomitee oli annud lahkesti oma nõusoleku. Pöörduti rahaministri poole palvega teha korraldus, et maksuinspektorid annaksid komiteele teateid ja andmeid, mis on vajalised koja valijate nimekirjade koostamiseks. Ei olnud ju tol ajal ühiki usaldusväärset kaubanduslike ning tööstuslike ettevõtete nimestikku, nagu neid praegu on Kaubandus-tööstuskodade olemas, vaid kõik andmed tuli koguda, kontrollida ja alles kogutud materjaali alusel koostada valijate nimekiri.

Majandusteadlane Nikolai Kõstner, praegune Rahvasteliidu nõuandja Bulgaaria riigipanga juures, viibis tol ajal parajasti välismaareisil. Komitee arvas tarviliseks tema välismaal viibimist koja eeltööde suhtes selles mõttes ära kasutada, et palus N. Kõstnerit tutvuda Inglise, Prantsuse, Belgia ja Saksamaa kaubandus-tööstuskodade korraldustega ja koguda sealt andmeid, milliseid võiks kasutada meie koja elluviimisel ja tegevusse rakendamisel.

Koja valimismääruste kava valmis 13. märtsiks 1925. a. Selle oli koostanud A. Peet. Komitee ei leidnud olevat võimaliku koostatud kava esitatud kujul vastu võtta. Valimismääruste väljatöötamiseks nimetati A. Peet'ile abiks komitee abisekretär R. Berendsen. Püstitati ka kindlad põhimõtted, milliseid tuleb määruste väljatöötamisel pidada silmas. Nende põhimõtete järgi pidi Eesti vabariik koja valimisteks moodustama ühe valimisringkonna, valimisjaoskondi moodustavad aga maakonnad ühes maakonnalinnadega. Eri valimisjaoskonna moodustab ainult Narva linn, kuna erinevate olude tõttu ei leitud võimalikuks Narva linna liita Virumaa valimisjaoskonnaga. Valimismääruste eelnõu esitamiseks määrati tähtpäev, 20. märts 1925. a.

Mööbli- ja autopolster, raamatuköitmise ja saapanahad

alati laos.

Saadaval igast
saapakauplusest

Ainuesindaja Eestis:

EMIL KUMENIUS

Tallinn, Lai tan. 9. Tel. 437-46.

Koja valijate nimekirjade koostamiseks ja valimisõiguse määramiseks andis komitee järgmised juhtnöörid:

1. Ettevõtete pidajate valimisõiguse ja valijate liigi kindlaksmääramisel on mõõduandev 1925. aastaks lunastatud äritunnistuse järk

2. Valimisõigus on ettevõtte omanikul, kes 1925 a. töötas kaubanduslikul alal, kuid eelmistel aastatel oli tegev tööstuse alal, ja lunastas vastavad äritunnistused. Samuti on valimisõigus ka toosturil, kes eelmisel aastal tegutses kaubanduse alal.

3. Viimase kolme aasta jooksul tegevuse avanud aktsiaseltsidel, osatühinguil ja kohtuliselt mitteregistreeritud ühinguil on valimisõigus siis, kui need seltsid ja ühinged on asutatud nende eelkajate tegevuse jätkamiseks.

4. Kui ettevõtte kuni 1925. a. on tegutsenud ühingu näol, 1925. aastast peale aga ühe endise kaasomaniku ainuomanduseks on langenud, siis on niisuguse ettevõtte pidajal valimisõigus.

5. Kui äritunnistused viimase kolme aasta jooksul ühel aastal ühe abikaasa, teisel aastal teise abikaasa nimele on lunastatud, siis on niisuguste ettevõtete pidajail valimisõigus ja nimelt

sellel abielupoolel, kelle nimele on lunastatud 1925. aastaks äritunnistus.

6. Riigi ja omavalitsuste ettevõtetel on valimisõigus, kui need ettevõtted on tegutsenud kolm aastat ja lunastanud vastavad äritunnistused.

Koja valimisäärused, mis lõplikult koostati R. Berendseni poolt, võeti komitee poolt kolmandal lugemisel vastu 26. märtsil 1925. a. Koja juhatuskirja eelnõu, mis koostati I. Tannebaumi ja N. Kõstneri poolt, esitati komiteele 31. märtsil, millal asuti ka selle esimesele lugemisele. Kolmandal lugemisel võeti juhatuskiri lõplikul kujul vastu 4. juunil.

Koja peakoosoleku kodukorra väljatöötamiseks moodustati erikomisjon, kuhu kuulusid A. Peet, M. Jaakson, R. Berendsen ja N. Kõstner. Koja tulude (maksude) kohta andmete kogumine ja eelarve materjaalide kogumine tehti ülesandeks R. Berendsen'ile.

4. juunist peale võtab aj. komitee tegevusest jalle osa J. Puhk; selle vastu lahkuvad komiteest M. Jaakson, kelle asemele tuleb A. Teetsov.

Komitee istungil, kus arutati koja 1925. a. loodetavate sissetulekute küsimust, juhtis komitee esimees K. Pats tähelepanu sellele, et koja sea-

RAHVUSVAHELISED TRANSPORDID

SCHENKER & K^o

TALLINN,

RATASKAEVU TÄN. 22.

KÖNETRAADID: 443-63, 443-64, 443-65, 445-49, 459-33.

OSAKONNAD: TARTU, VALGA.

Üksikutes maades töötavad järgmised loetletud
iseseisvad Schenker & Ko ettevõtted:

Belgia — Transport Internationaux Schenker & Co. S. A.: Antwerpen, Brüssel.

Bulgaria — Schenker & Co. A. G. für internationale Transporte. Sofia.

Danzig — Schenker & Co. Danzig G. m. b. H.: Danzig.

Taanil — Schenker & Co. A/S Internationale Transporter: Kopenhagen.

Saksamaa — Schenker & Co. G. m. b. H.: Aachen, Altena, Altenburg, Aue i. Erzgb., Bamberg, Bentheim, Berlin, Beuthen O/S, Braunschweig, Bremen, Breslau, Brügge i. Westfalen, Bunzlau, Chemnitz, Dresden, Duisburg, Düsseldorf, Erfurt, Flensburg, Frankfurt am Main, Freiburg i. Br., Gera, Gevelsberg, Glauchau, Gleiwitz, Görlitz, Greitz, Guben, Hagen, Halle a. S., Hamburg, Hannover, Hilden, Hof, Hohenlimburg, Ilmenau, Iserlohn, Kehl, Köln a. Rhein, Königsberg i. Pr., Leipzig, Lindau, Lübeck, Lüdenscheid, Magdeburg, Mannheim, Mittelwalde, München, Münchenbernsdorf, Nordhausen, Nürnberg, Passau, Penzig, Plettenberg, Regensburg, Reichenbach i. V., Remscheid, Schwarzenberg i. Sa., Seidenberg, Selb, Simbach, Solingen, Solingen-Wald, Sorau, Stettin, Stuttgart, Velbert, Wiesau, Wintersdorf i. B., Wuppertal-Barmen, Wuppertal-Gronenberg, Wuppertal-Ronsdorf.

Inglismaa — Schenkers Limited: Birmingham, Bradford, Glasgow, Harwich, Liverpool, London, Manchester.

Prantsusmaa — Soc. An. Fr. Schenker & Cie: Paris.

Kreeka — Erste Jugoslavische Transport A.-G. Schenker & Co.: Saloniki.

Holland — N. V. Schenker & Co's Internationale Expeditie: Amsterdam, Hillegom, Rotterdam, Zevenaar.

Itaalia — Schenker & Co. G. m. b. H.: Fiume Postumia, Torino, Triest.

Jugoslaavia — Erste Jugoslavische Transport A.-G. Schenker & Co.: Beograd (Belgrad), Jesenice (Assling), Maribor (Marburg), Novisad (Neusatz), Subotica (Szabadka), Sušak, Zagreb (Agram)

Läti — Schenker & Co. Riga: Daugavpils, Riga.

Austria — Schenker & Co. A. G.: Linz, Salzburg, Wien. Esindused: Bregenz, Innsbruck, Kufstein, Villach.

Poola — A.-G. für Internationale Transporte Schenker & Co. Warschau: Bialystok, Gdingen (Gdynia), Kattowitz (Katowice), Lodz, Sniatyn Warschau (Warszawa), Seibersdorf (Zebrzydowice).

Rumeenia — Rumänische A.-G. für Internationale Transporte Schenker & Co.: Arad, Braïlla, Brasov (Kronstadt), Bukarest, Czernowitz, Cluj (Klausenburg), Constanza, Galatz, Oradea Mare (Groszwardein), Satumare (Satmar), Sibiu (Hermannstadt), Timisoara (Temesvár).

Šveits — Schenker & Cie A. G.: Buchs, Romanshorn, Sankt Margrethen, Zürich.

Soc. An. Fr. Schenker & Cie: Vallorbe.

Tšehhoslovakkia — Schenker & Co. Akt. Ges.: Asch, Aussig a. E., Bodenbach, Böhm.-Leipa, Bratislava, Brünn, Dvur-Kralove, Eger, Gablonz, Haida, Halbstadt, Hradec-Kralove, Karlsbad, Kralove n. T., Mähr.-Schönberg, Nachod, Neu-Oderberg, Olmütz, Prag, Reichenberg, Steinschönau, Teplitz-Schönau, Tetschen, Warnsdorf.

Türgi — Schenker & Co. A. G.: Istanbul.

Ungari — Schenker & Co. Budapest. Internationale Speditionen A. G.: Budapest, Hegyeshalom.

Põhja-Ameerika Ühendriigid — Schenker & Co. Inc.: New York.

Leo Sepp,

K.-t.-koja juhatuse esimees 1929.—1931. a.

Robert Berendsen,

K.-t.-koja nõunik; ajut. elluviimise komitee liige.

duse § 28 põhjal maksavad kaubandus- ja tööstusettevõtete pidajad ühes riigi ärimaksuga kaubandus-tööstuskoja ülalpidamise kulude katmiseks põhimaksuna lisamaksu, koja peakoosoleku poolt kindlaks määratud protsendilises vahekorras riigi ärimaksuga. Et juba 15. juuniks maksulehed maksnikele kätte saadetakse, koda aga enne sügist oma tegevust ei saa alata, siis oleks soovitatav, et nende maksude määramine käesoleva aasta peale jäetaks aj. komitee hooleks. Teeb ettepaneku pöörduda selles asjas riigikogu juhatuse poole koja seaduse § 28 vastavaks muutmiseks. See ettepanek võeti vastu. Koja seaduse § 28 leidis muutmist riigikogus 19. juunil 1925. a.

Koja valijate nimekirjad olid trükivalmis 22. juuniks ja need otsustati anda 1. juulil trükki. Koja 1925. a. maksuks määrati 2% põhi-, puhaskasu-, kapitali- ja kasuprotsendimaksudest; laevadel — 10 marka igalt netto-registertonnilt.

Koja valimiste päevaks määrati 15. oktoober 1925. a.

Kuna koja valimismäärused olid koja valijatele uued ja tundmatud, siis komandeeriti komitee abisekretär R. Berendsen maakonnalinnadesse andma kaupmeestele ja töösturitele tarvilisi selletusi ja ühtlasi ka moodustama kohtadel valimis-toimkondi.

Koja esimesed valimised toimusid üle riigi 15. oktoobril 1925. a. Valijate nimekirju oli esitatud:

I sektsioonis 2; neist esimene märgusõna all „Ühisel jõul majanduse ülesehitamisele“ ja teine — „Kord ja töö“.

II sektsioonis 3; neist esimene märgusõna all „Õiglased maksud“, teine — „Tallinna I ja II järgu kaupmehed“ ja kolmas — „Kaupmeeste huvid“.

III sektsioonis 2; neist esimene märgusõna all „Lõuna-Eesti“, teine — „Väikeäri“.

IV sektsioonis 1, märgusõna all „Edu tööstusele“.

V sektsioonis 3; esimene märgusõna all „Eesti kesk- ja väiketööstur“, teine — „Eesti kesk- ja väiketööstus“ ning kolmas — „Tööstuses on tulevik“.

VI sektsioonis 3; esimene märgusõna all „Eesti laevnik“, teine — „Pärnu — Saaremaa“ ja kolmas — „Sisevete laevandus“.

Pealeselle oli igas sektsioonis esitatud nimekirju, mis ei kannud ühtki märgusõna ja mis selle tõttu ka üksteisega ei ühinenud.

Hääli anti: I sektsioonis — nimekirjale märgusõnaga „Ühisel jõul majanduse ülesehitamisele“ — 18; nimekirjale „Kord ja töö“ — 11. Üldse oli hääli antud I sektsiooni valimistel 29.

II sektsioonis anti hääli kokku 1098; nendest oli antud nimekirjale „Õiglased maksud“ 927, nimekirjale „I ja II järgu kaupmehed“ — 90 ja nimekirjale „Kaupmeeste huvid“ — 31. Üksikuid hääli oli 39, tühjaks tunnistati 11 häält.

III sektsioonis anti hääli kogusummas 1110. Nendest märgusõnale „Lõuna-Eesti“ 662 ja „Väikeäri“ 421, mitteliituvatele nimekirjadele 13 ning mitteseadusepärasteks häälteks tunnistati 14.

IV sektsioonis anti ühisele nimekirjale märgusõna all „Edu tööstusele“ 92 häält, nendest tunnistati maksvusetuks 2 häält.

V sektsioonis anti valimissedeleid ära üldse 789; nendest nimekirjale märgusõnaga

„Eesti kesk- ja väiketööstur“ 635, nimekirjale „Eesti kesk- ja väiketööstus“ 79 ja nimekirjale „Tööstuses on tulevik“ 17. Üksikuid nimesid oli 36 ja maksvusetuks tunnistati 22 valimissedelit.

VI sektsioonis anti valimissedeleid ära üldse 95; nendest nimekirjale „Eesti laevnik“ 50, nimekirjale „Pärnu — Saaremaa“ — 21 ja nimekirjale „Sisevete laevandus“ — 11. Mitteliituvaid hääli oli 12 ja maksvusetuksid — 1.

Valimiste tulemused ja valitud koja liikmed kuulutas aj. komitee välja „Riigi Teatajas“.

Sellega oli Kaubandus-tööstuskoja I kokkututse koosseis määratud kindlaks ja Kaubandus-tööstuskoda kui majandusringkondade avalik-õiguslik asutus saanud tõsiasjaks.

Kaubandus-tööstuskoja kinnisvara soetamise ajalugu.

Kaubandus-tööstuskoja 10-aastase tegevuse juubeli puhul pole liigne meenutada koja kinnisvara soetamise lugu, mis nõudis koja orgaanidelt pingutavat tööd pikema aja jooksul.

Kaubandus-tööstuskojale oma kodu soetamine oli küsimus, millega tegeles juba koja ellukutsu-

miseks moodustatud ajutine komitee. Seisuste kaotamise seadusega lõpetati endiste gildide tegevus ja nende kinnisvarad võeti vabariigi valitsemisele töö- ja hoolekandeministeeriumi kaudu. Need gildide varad olid kaupmeeste ja töösturite poolt kogutud ja nende kinnisvarad kaupmeeste ja töös-

SUURIM JA TÄIUSLIKEM KODUMAA
 TRIKOOKINDATÖÖSTUS
 KINDAVABRIK A/S.
„SIMPLEX“

TALLINN, PRAH TÄN. 3. KÖNETR. 448-19

SAADUSED MÜÜGIL ÜLE MAA

K-1 koja ametkond

turite poolt püstitatud. Seepärast oli Kaubandus-tööstuskojal kui kaupmeeste ja töösturite avalik-õiguslikul esindusel õigus neist varadest saada osa. Neist põhimõtetest väljudes esitas koja elluviimiseks moodustatud ajutine komitee 7. augustil 1925. a. vabariigi valitsusele alljärgneva märgukirja:

Vabariigi Valitsusele.

Asutava Kogu poolt 9. juunil 1920. a. vastuvõetud seisuste kaotamise seaduse § 5 alusel võeti gildide liikumata ja liikuvad varandused, samuti ka nende valitsemisel olevad varandused ja nende poolt ülevaletavad asutused Vabariigi valitsemisele Töö-koolekandeministeeriumi kaudu, keda ajaviitmata kohustati esitama seadusandlikule võimule seaduse eelnõu ülevõetud varanduste edaspidise saatuse kohta.

Gildide varandused nii Tallinnas, Tartus kui ka Narvas on kaupmeeste ja töösturite endiste seisusliste ja kutse-asutuste omad; pika aja jooksul on need asutused neid varandusi kogunud oma kutsesihtide huvides. Eesti Vabariigi rajamisel, kui seisuslised asutused ja eesõigused kaotati, ja kui ei olnud veel ellu

PÕHJA KINNITUS- AKTSIASELTS

Juhatus: Tallinnas, Suur Karja 15.
Tel. 427-36. Telegr. aadr. Põhjatuli.

Toimetab

**tule-, elu-, transport-, väärtuste-,
murdvarguse-, jõuvankrite-, tsi-
villivastutuse- ja õnnetusjuhtumite-**

kindlustusi.

Agendid igas linnas, alevis ja
maakonnas.

*

TARVITAGE
HAMBAPASTAT
„MILVI“

*

kutsutud kaupmeeste ja töösturite kutse-esitust Kaubandus-tööstuskoja kujul, tuli loomulikult need varandused ajutiselt Töö-koolekandeministeeriumi korraldamisele anda. Meie teada aga ei ole mainitud ministeerium veel kuni tänaseni seaduseelnõu nende varanduste edaspidise saatuse määramiseks esitanud.

11. detsembril 1924. a. võttis Riigikogu Kaubandus-tööstuskoja ja mainitud Koja elluviimise seadused vastu. Kaubandus-tööstuskoja elluviimiseks on moodustatud ajutine komitee, kellele Koja elluviimise seadusega ülesandeks tehtud Koja juhatuskirja ja valimis-määrusi välja töötada ja esimesi valimisi läbi viia kui ka muid ettevalmistusi Koja tulevaseks edukaks töötamiseks teha. Ajutine Komitee peab oma üheks ülesandeks ka Kaubandus-tööstuskoja ruumide muretsemise, sest peale valimiste toimepanemist tuleb Kojal viibimata väga pakiliste küsimuste lahendamisele asuda, ja et edukalt võiks töötada, peavad, loomulikult, Kojal vastavad ruumid olema.

Tallinnas asuv end. Kanut-Gilde maja, mis praegu Tallinna Tehnikumi valdamisel, kui endiste kaupmeeste ja töösturite kutseasutuste varandus, peaks loomulikult sellest momendist

peale, mil Kaubandus-tööstuskoda kokku astub, Kojale kuuluma. Kojal, kui kaupmeeste, töösturite ja laevaomanikkude omavalitsuse asutusel, on meie arvates vastuvaidlemata õigus selle varanduse peale. Tallinna Tehnikumil ei oleks vististi ka raske mujalt vastavaid ruume leida, näiteks Vene-Balti tehase suurepäralistes hoonetes, kuid Kaubandus-tööstuskojal oleks võimata ennast mujale mahutada.

Sellest Vabariigi Valitsusele ette kandes, palub Ajutine Komitee korraldust lasta teha 1) et endine Kanut-Gilde maja kõige ruumidega Kaubandus-tööstuskojale saaks üle antud, 2) Töö-hoolekandeministrile ülesandeks teha end. Gilde varanduste suhtes vastav eelnõu välja töötada, mille järgi need varandused Kaubandus-tööstuskoja ja tema poolt ülespeetavate asutuste valdamisele antaks.

Esimees K. Päts.

Sekretär R. Berendsen.

Küsimuse lahendamine aga ei läinud sugugi nii libedasti nagu seda esialgu arvati. Mitmed organisatsioonid arvasid endil olevat õiguse end. St. Kanut-gildi kinnisvarale ning viimaks nõudis ka Tallinna linn endale osa gildide kinnisvaradest. Pärast mitmeid nõupidamisi töö- ja hoolekandeministeeriumis ja läbirääkimistel Tallinna linnavalitsusega leppisid koda ja Tallinna linnavalitsus end. gildide varade suhtes järgmiselt kokku:

1) Suur-gildi maja Tallinnas, Pikk 17, tuleks anda Tallinna börsikomiteele tema ülesannete teostamise otstarbeks.

2) Kanut-gildi maja Tallinnas, Pikk 20, tuleks anda Kaubandus-tööstuskojale, tingimusega, et tööstusorganisatsioonid seal leiaksid ruumi.

3) Kõik teised gildide varandused tuleb anda Tallinna linnale, tingimusega, et gildide maatükke linna heakäekäigu otstarbeks kasutatakse ja et gildide maju, mida seni hoolekande otstarbel kasutatakse, tuleb samaks otstarbeks edasi kasutada.

4) Et Toom-gildi maja on riigistatud, siis tuleks linnale riigi poolt määrata tasu 10 miljoni marga suuruses, missugust raha hariduse edendamiseks tööoskuse alal tarvitatakse.

5) Suur-gildi ja St. Kanut-gildi vallasvara, niipalju kui sel on muinsuse väärtust, tuleb anda Tallinna linnavalitsusele muinsuse muuseumi mahutamiseks. Muu liikuv varandus üleantud majades läheb nende asutuste kätte, kellele majad lähevad üle.

6) Gildide varandustest seni kogunenud ja kuuldest ülejäänud summad tuleb anda nendele asutustele, kellele need varandused antakse üle.

ROHU-,
DROOGIDE-,
VÄRVIDE-,
KEEMIA-,
KOSMEETIKA-,
KUMMI-
KAUPADE SUURLAOD

A.-S.

MEY & LANDESEN,
TALLINN, VIRU TÄN. 9

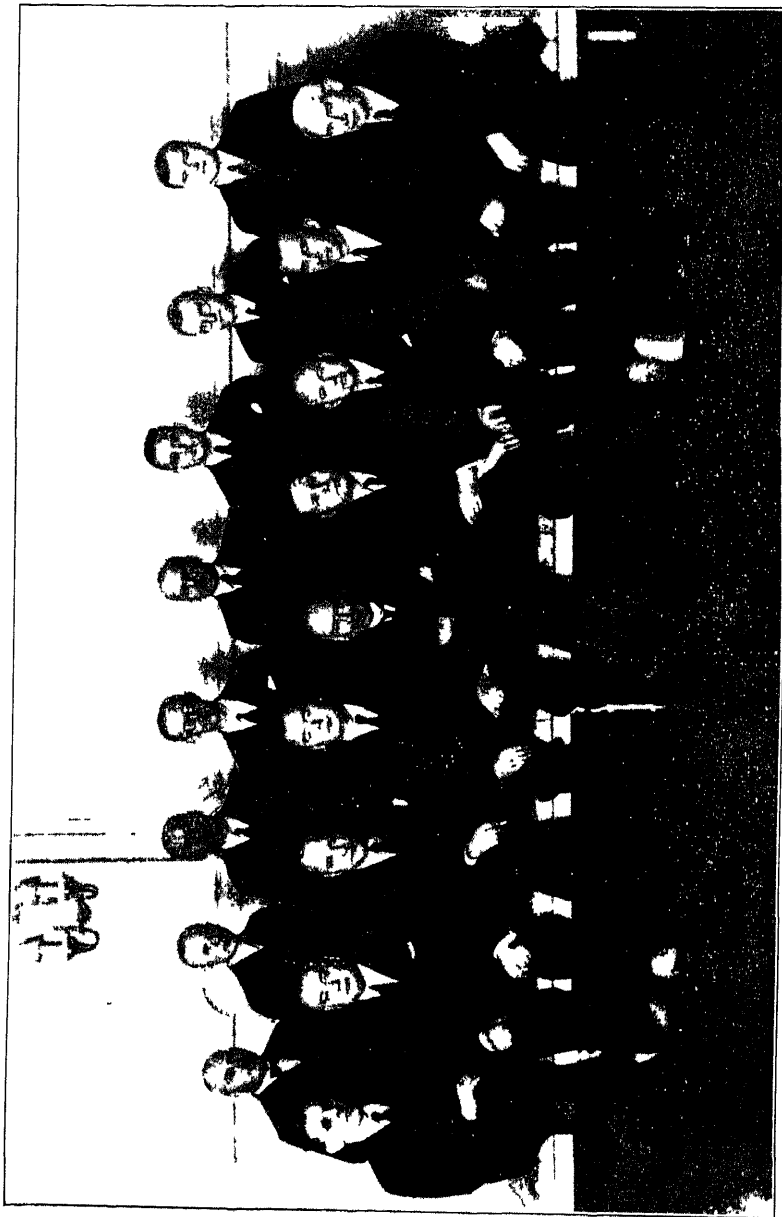
MÜÜK SUUREL JA VÄIKESEL ARVUL

Töö- ja hoolekandeministeerium aga ei rutanud küsimuse otsustamisega, ja kui viimaks vastav seaduse eelnõu jõudis riigikogusse, nõudis selle arutamine seal aastaid. Alles 5. veebruaril 1932. a. võttis riigikogu endiste gildide varade korraldamise seaduse vastu, mille järgi end. St. Kanut-gildi kinnisvara Tallinnas ja Suur-gildi kinnisvara Tartus antakse Kaubandus-tööstuskoja omanduseks.

Kojale üleantud St. Kanut-gildi hoone oli üleandmise ajal nii halvas seisukorras, et võis tõsiselt kahelda, kas hoone parandamisel ja ümberehitamisel on mõtet.

Päev enne hoone ametlikult ülevõtmist koja valdamisele, s. o. 17. augustil 1932. a., haridus- ja sotsiaalministeeriumi, kaubandus-tööstuskoja ning Tallinna Tehnikumi esindajate poolt koostatud hoone ülevaatus akt koosnes õieti ainult hoone puuduste ja mitmesuguste rikete loetelust. Lühidalt, akt konstateeris, et hoone on nii seesmiselt kui ka väliselt täiesti tarvitamiskõlbmatu.

Kuna akti koostamisel ei selgitud hoone kandvate osade kõlvulisust, oli aga teada, et hoones juba pikemat aega ei ole tehtud kõige hädatarvilisemaid parandusi, siis võis põhjendatult

K.-t-koja sekretäride pöev 1934. a.

Ostes riidekaupa suurlaost

HERMAN RÕIVAS^e

kodumaa vabrikute riidekauplusest

Talinnas, Estonia pst. nr. 11,

saate kvaliteet-kaupa õiglase hinnaga.

Müük suurel ja väikesel arvil.

karta, et ka hoone kandvad osad on samuti nagu välised pehkinud ja kõdunenud. Sellast hoone seisukorda arvestades pidasid mitmed asjatundjad ja koja tegelased soovitavaks hoone lammutada ja vabakssaanud krundile ehitada üles uue hoone.

Kui koja juhatuse poolt moodustatud ehituskomisjon oli asjatundjail lasknud põhjalikult uurida ja selgitada hoone seisukorda ning asjatundjad tunnistasid hoone kandvad osad enam-vähem kõlvulisteks, samuti komisjoni poolt umbkaudsete andmete alusel koostatud ehitustööde eelarve alusel võis oletada, et ümberehitamine on teostatav umbes 80.000 krooniga, otsustati asuda hoone ümberehitamisele.

Põhjalikult kaaludes ruumide rühmituse küsimust otsustati hoone esimene kord ja osa keldri-korrast jätta seltskondlikeks otstarveteks, nagu suuremate koosolekute, kongresside ja pidude korraldamiseks. Teine kord vasemat kätt suurt saali otsustati kasutada büroorumide ehitamiseks, milliseid kaubandus-tööstuslikud organisatsioonid saaksid kasutada koosolekute pidamiseks. Kolmandale korrale otsustati asetada Kaubandus-tööstuskoja tööruumid ja väiksem koosolekute

saal. Hoone välimust otsustati mitte muuta, vaid säilitada endised fassaadid. Ainult torn, mis oli upitatud Pika tänava poolsele katuse servale, otsustati lammutada.

Sisemistest ruumidest otsustati restaureerida suur saal. Ümberehitamise kavandi saamiseks korraldati kinnine võistlus, millest osa võtna kutsuti kolm üldtunnustatud arhitekti.

Ümberehitamise kava koostamisel oli peaprobleemiks, kuidas saada enam valgust ebatavaliselt sügavasse hoonesse, kuidas mahutada otstarbekohaselt kojale tarvilised ruumid hobnesse, milline oli omal ajal ehitatud üsna teiste ülesannete jaoks, ja, lõpuks, kuhu asetada endiste puust keerdtrappide asemele uue aja nõudeile vastavad trepid.

Kõige parema lahenduse pakkus arhitekt Edgar Kuusiku poolt koostatud ümberehitamise kava, mille järgi ümberehitamine ka teostati.

Ümberehitamise kava kohaselt ei jäänud St. Kanut-gildi hoonest palju muud järele kui välised seinad. Peaaegu kõik sisemised seinad peale suure saali seinte, samuti suur osa lagesid tuli lammutada. Ehitustöödega alati esimestel märtsikuu päevadel 1933. a. ja juba 27. juunil samal aastal võis koda asuda uutesse ruumidesse. Kõik

Saksakeelsed raamatud ja ajakirjad märksa odavamad.

9. IX s. a. peale on **müügihind** saksakeelsete raamatute, ajakirjade ja graafiliste õppevahendite pealt **alandatud 25% võrra**, kui väljaanne on trükitud ja kirjastatud Saksamaal. Alandatud hind ei käi antikvaarsete raamatute, ajakirjade ja õppevahendite kohta, niisama ajalehtede hind jääb endiseks.

Nõudke hinnata prospekte ja teadaandeid uudiste kohta. Järelepärimiste peale vastame viibimata.

F. WASSERMANN

TALLINN, PIKK 7.

hoone ümberehitamise ja sisustamise tööd viidi lõpule 11. novembriks, millisel päeval toimus koja hoone pidulik avamine.

Ehituskomisjoni kuulusid koja esimees Joakim Puhk, juhatusel liige Alfred Sinisoff ja nõukogu liige Karl Mikita.

Ehitustööde juhtimine ja järelevalve oli usaldatud arhitekt Edgar Kuusikule, ehitustööde läbiviimine ehitusettevõtja Reinhold Treubeki kätte.

Hoone ümberehitamine läks maksma ümarguselt Kr. 87.000.—.

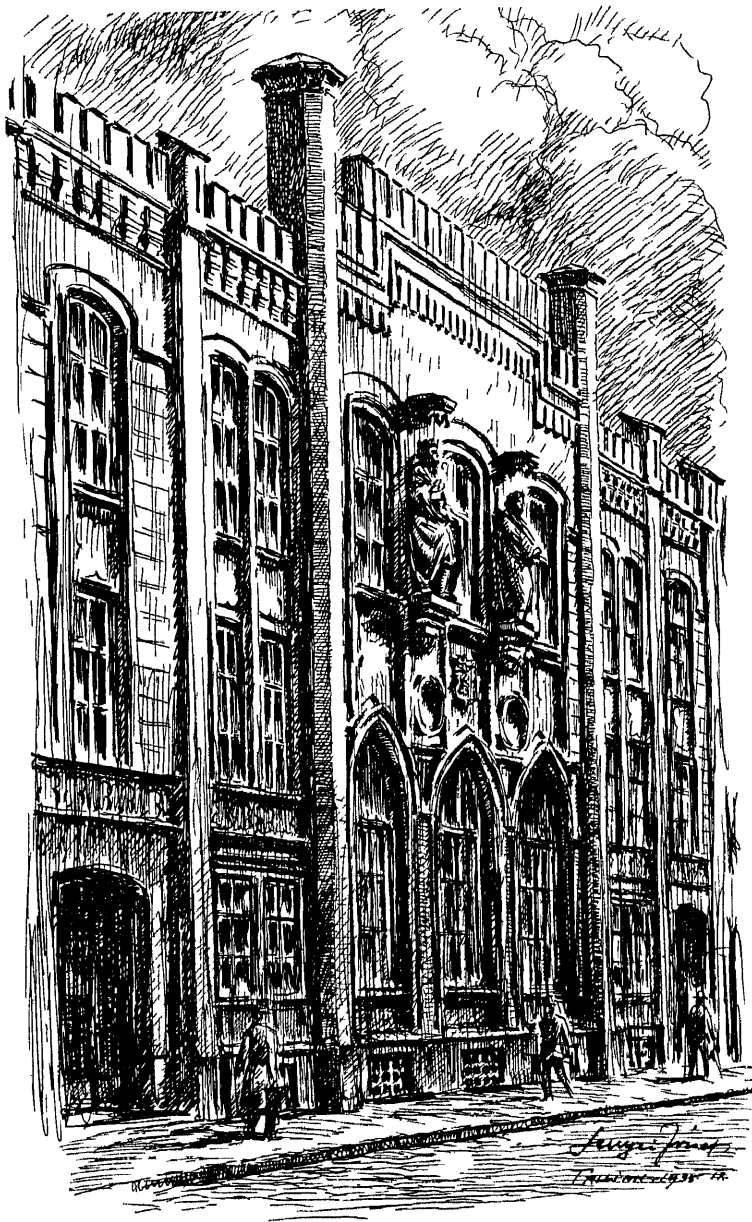
Kaubandus-tööstuskoda laenuprotsendi sundusliku normeerimise vastu.

Majaomanike nõudmine hüpoteeklaenu protsendi alandamiseks põhjendamata.

Majandusliku kriisi teravaimal ajajärgul 1932. aastal esmakordselt seadusandlikul teel teostatud sunduslik laenuprotsendi alandamine ja sellele järgnenud suurelatuseline põllumajanduslike võlgade ümberlaenustamine on annud tuge ka mõnede teistele ringkondadele esineda aeg-ajalt ikka jälle uue laenuprotsendi alandamise nõudmisega. Nii esinesid mõned Tartu kaupmeeste ja töösturite organisatsioonid käesoleva aasta juunis Kaubandus-tööstuskojale nõudmisega, Kaubandus-tööstuskoda astugu samme, et laenuprotsent alandataks seadusandlikul teel 5%-ni aastas. Nüüd on esinenud ka majaomanike ringkonnad nõudmisega, et hüpoteeklaenu protsents alandataks seadusandlikul teel 5%-ni aastas. See küsimus oli Kaubandus-tööstuskoja juhatusel viimasel koosolekul arutusel. Koja juhatus, kuulanud I sektiooni büroo seletuse, asus sundusliku laenuprotsendi alandamise kohta eitava seisukohale järgmistel kaalutlustel.

1932. aastal oli meie majanduspoliitika eesmärgiks hoida Eesti kroon 1927. a. rahaseadusega kindlaksmääratud vahekorras kullaga ning seepärast püüti mitmesuguste abinõudega vähendada produktsiooni kulusid. Ühe säärase abinõuna viidi läbi kokkuleppeprotsentide määra seadusega laenuprotsendi sunduslik alandamine

8%-ni aastas, millele järgnes 1933. aastal uus sunduslik alandamine 7%-ni. Sest ajast on aga olukord tunduvalt muutunud, mida aga laenuprotsendi alandamise nõudjad nähtavasti ei arvesta. Kuna 1933. aasta juunis asetleidnud krooni lahkumine kullaaluselt andis tunduvalt suurema efekti produktsiooni kulude vähendamise mõttes, siis on nüüd, majandusliku olukorra paranedes, kokkuleppeprotsentide määra seadus kaotanud oma esialgse otstarbe ning omab nüüd vaid liigkasu vastu võitlemise seaduse iseloomu. Majandusliku olukorra paranedes on ju meil ka krediidiolud muutunud tunduvalt lahedamaks. Hoiusummade suurenemisega pankades muutus rahaturg 1934. aastal niivõrd likviidsiks, et kõik mõõduandvamad erapangad alandasid vabatahtlikult oktoobris 1934. a. diskontoprotsendi 6½%-ni aastas. Käesoleva aasta augustis alandasid erapangad oma diskontoprotsenti veel ½% võrra, s. o. 6%-ni aastas. Sellest selgub, et ei ole mingit vajadust laenuprotsendi reguleerimise järgi seadusandlikul teel, kuna seisukord rahaturul on muutunud sellaseks, et laenuprotsent langeb ka ilma seadusandliku ettekirjutuseta, kui raha pakkumine ületab nõudmise. Et viimaseil aastail asetleidnud lae-

Kaubandus-toostuskoja hoone fassaad, Pikk 20 Tallinnas

EESTI

UNION

KINNITUS AKTSIASELTS

Tallinn, S. Karja 18. ● Telefon 445-10.

Toimetab kindlustusi kõikidel aladel pilramata summades.
Edasikindlustuse lepingud Inglismaa suurimate ja vanimate
kindlustusasutustega t a g a v a d

kiire kahjude tasumise

vaatamata summale.

nuprotsendi alanemisega ei ole alati käinud kaasas vastav hoiusummade protsendi alandamine, siis on vahe pankade deebet- ja krediprotsentide vahel tunduvalt vähenenud. Kui 1927. aastal oli laenuprotsent kõigis Tallinna mõõduandvaid pankades kõrgem tähtajaliste hoiusummade protsendist 4% võrra, siis nüüd on vahe kontokorrentlaenu ja tähtajaliste hoiusummade protsendi vahel 2%, kuna diskontoprotsendi ja tähtajaliste hoiusummade protsendi vahe on kõigest 1% aastas. Inglismaal, kus laenuprotsent on peaaegu madalaimad maailmas, on vahe harilikke kaubavekslite diskontoprotsendi ja hoiusummade protsendi vahel 1—2½%. Seega ei ole meil ka laenu- ja hoiuprotsendi vahe suur, ja pankade teenistus laenuoperatsioonidel, mis on nende tähtsaimaks tegevusalaks, on nüüd tunduvalt väiksem kui varem.

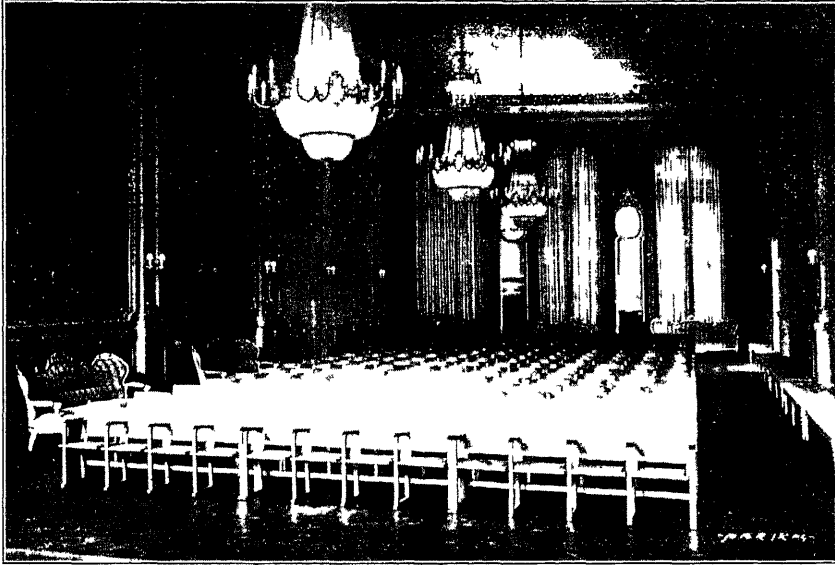
Väited, millega Tartu kaupmeeste ja töösturite organisatsioonid põhjendavad laenuprotsendi seadusandlikul teel alandamise nõudmist, ei pea paika.

Kõigepealt ei ole õige, et laenuprotsent oleks 1. jaanuarist 1935. a. uuesti tõusnud 8%-ni. Asjaolu, et 6. oktoobril 1933. a. seaduse maksvust, mille järgi laenuprotsendi ülemmääraks oli 7%

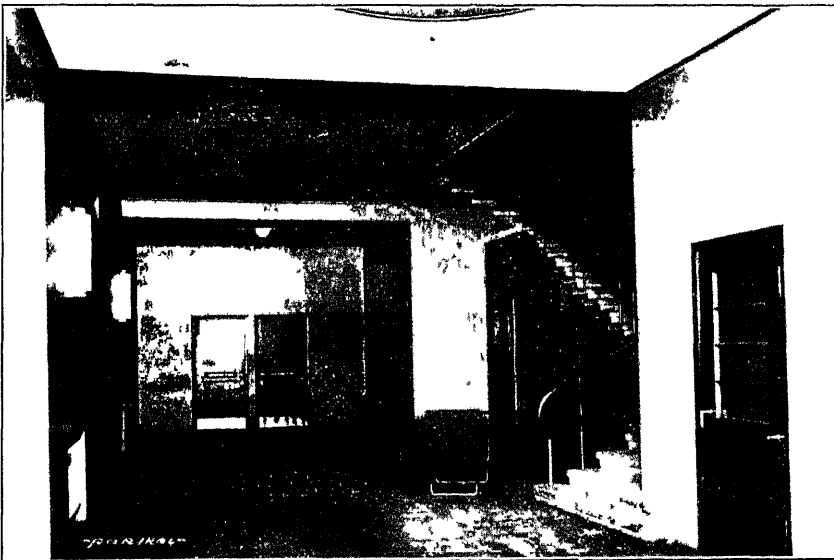
aastas, ei pikendatud ja et 1. jaanuarist 1935. aastast on jälle kokkuleppe-protsentide seaduse järgi laenuprotsendi ülemmääraks 8% aastas, ei avaldanud mingit mõju pankade laenuprotsendile. Diskontoprotsent pankades oli, nagu eelpool tähendatud, juba oktoobris 1934. a. langenud 6½%-ni ja alanes veelgi käesoleva aasta augustis 6%-ni aastas, missugust protsendimäärat ei saa pidada kõrgeks. Ka võrreldes välismaaga ei ole meie laenuprotsent kõrge. Paljudes teistes riikides ei ole sellase iseloomuga laenud, nagu on seda enamik meie pangakrediite, odavamad.

Väide, et meie tööstuslikud ja kaubanduslikud ettevõtted ei suuda võistlusvõimeliselt tegutseda praeguse laenuprotsendi taseme juures, ei leia tegelikus elus kinnitust. Hoopis vastupidi, kõik andmed näitavad, et meie majanduslik olukord on tunduvalt paranenud ja kaubanduslike ja tööstuslike ettevõtete läbikäigid on suurenenud, mispärast praegune laenuprotsent ei ole neile mitte koormav.

Samuti ei ole õigustatud ka majanduslike nõudmine alandada hüpoteeklaenu protsenti seadusand-

Kaubandus-tööstuskoja saal.

Kaubandus-tööstuskoja saali vestibüül.

A/S.
EESTI REISIBÜROO

Peakontor: Tallinn, Kinga t. 3. Tel. 433-20.
Osakonnad: Tartu, Suurturg nr. 7. Tel. 3-72.
Pärnu, Endla m. Rütüli tän. Tel. 1-13.

Raudteepiletite müük:

- kõikidesse kodumaa jaamadesse.
- kõikidesse Euroopa suurematesse linnadesse.

Laevapiletite müük:

- kõikidel kodumaa ja Baltimere liinidel.
- Ookeanipiletid inglise, saksa, prantsuse, rootsi, hollandi, itaalia ja ameerika laevaliinidel, kõikidesse suurematesse ulgumere sadamaisse.

Esindus ja agentuur kõikidest suurematest Euroopa reisibüroodest. Rahvahetus ning valuuta ost ja müük turistidele. Välismaa passide ja viisumite muretsemine. Ringreisipiletid turistidele terves Euroopas. Ohusõidupiletid „Aero“, „Deruluffi“ ja „Loti“ liinidele. Kohalikkude omnibuseliinide piletid, o.-ü. „Mootor“ ja teised. Nõuanded ja arvestused reiside kohta tasuta.

KOPENHAAGENIS :: RIIAS

CHR. JENSEN

TALLINN, PIKK 36.

TELEGR. AADR. „RUSSIENSEN“,
KÖNETR.: 442-73, 442-72, 442-71.

LAEVAOMANIK
LAEVAMAAKLER
LAEVADE TÜHIJENDAMINE JA TÄITMINE.

Esindused:

Det Forenede Dampskibs-Selskab,
A/S., Kopenhagen.
Skandinavien-Amerika Linien,
Kopenhagen.
Wesmans Havaribureau, A/S., Oslo.

likul teel. Kui teostati põllumajanduslike laenu ümberlaenustamine odavaprotsendiliseks, siis põhjendati seda vajadusega säilitada põllumajanduse kui meie tähtsaima majandusala produktioonivõimet, kuna talude massilise oksjoneerimise korral kardeti põllumajandusliku produktiooni langust. Maja omamine ja sellest endale üüri näol sissetuleku hankimine ei ole aga mitte mingi loov majanduslik tegevus, mida võiks võrrelda talupidamisega. Majaomaniku osa rahvamajanduses võib ennem võrrelda rantjeega, kes lõikab kuponge. Hüpoteek-

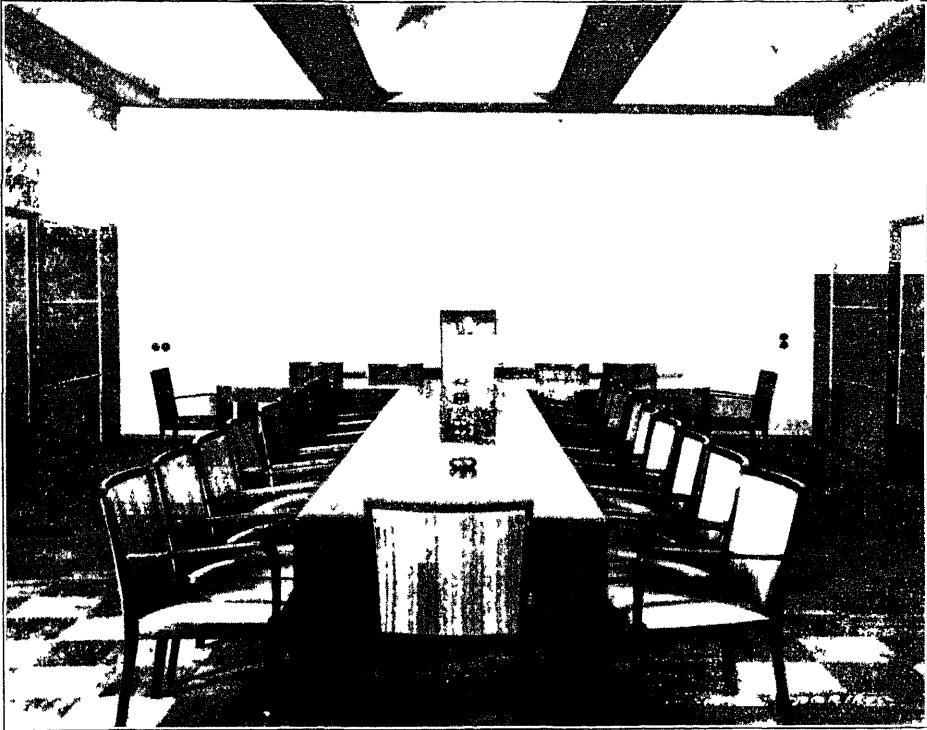
laenu protsendi sundusliku alandamise nõudmist praegusel ajal, kus üürid tõusevad, ei saa pidada millekski muuks kui majaomanike sooviks teenida kreditoride arvel. Kui aga mõni isik on ehitanud endale sellase maja, mis ka paranenud üüride juures ei ole rentaabel, siis peab ta ise kandma selle ebaõnnestunud investeerimise tagajärgi. Rahvamajanduslikust seisukohast on täiesti ükskõik, kellele kuulub see või teine maja. Seepärast on Kaubandus-tööstuskoda ka hüpoteeklaenu protsendi sundusliku alandamise vastu.

Linakasvatuse edendamise seadus.

Juba mõnd aega on päevakorral linakasvatuse edendamise küsimus, mida tahetakse korraldada seadusandlikul teel. 23. augustil s. a. korraldas põllutöoministeriumi põllumajanduse osakond nõupidamise, kus arutati linakasvatuse edendamise seaduse eelnõu. Seekordsest nõupidamisest võttis osa ka Kaubandus-tööstuskoja esindaja, kes kõnesoleva seaduse eelnõu kohta

esines mitme vastuväite ja parandusettepanekuga.

Nüüd saatis majandusministerium kõnesoleva seaduseelnõu Kaubandus-tööstuskojale uuesti läbi vaatamiseks ja seisukoha võtmiseks, kuid nagu eelnõust selgub, on koja esindaja poolt ülalmainitud nõupidamisel tehtud põhimõttelised ja sisulised parandused, millised koda kinnitas

Kaubandus-tööstuskoja nõukogu koosolekute saal.

Kaubanduse, tööstuse ja laevanduse embleemid nõukogu presiidiumi lauas.

U/Ü EMLO

TALLINNAS, PIKK 17, TEL. 431-08

soovitab kõrges headuses:

KONJAKEID
LIKÖÖRE
NAPSE
WHISKY

UUDIS:

Emlo
„KULD“
Emlo
„GRANAT“

Saadaval kõikides veinikauplustes, restoraanides ja kasiinodes kogu Eestis.

põllumajanduse osakonnale ka kirjalikult, jäetud tähele panemata.

Olles põhimõtteliselt igasuguste kitsenduste vastu, mis kaubandust ja tööstust võiksid ta loomulikus arenemises ainult takistada, leidis Kaubandus-tööstuskoda, et koostatud linakasvatuse edendamise seaduse eelnõu ei taba seda eesmärki, milleks ta on mõeldud, see tähendab — ta ei soodusta oma tervikus linakasvatuse edendamist. Missugused parandused võiksid olla tarvilised praeguse linakasvatuse ja kauplemise juures, nende kohta on linakaupmehed ja Kaubandus-tööstuskoda juba mitmel korral avaldanud oma arvamist.

Esitatud seaduse eelnõu seletuskirjast selgub, et Pikalaenu Panga juure loodavasse fondi loodetakse eelseisva hooaja kestes saada maksudest, mis pannakse peale väljaveetud linale, umbes Kr. 350.000,— või koguni Kr. 700.000,—. See eeldus tugeneb arvamisele, et lina hinnad ei lange alla £ 6/— tonnist cif Dundee. Selle arvamise põhjendused on puht-teoreetilised, ja ehitada neile eelarveid on raske. Korral, kui hinnad siiski peaksid langema alla selle taseme, ei laekuks fondi mitte midagi ja, just selle vastu,

fondist peaksid summad hakkama välja minema. Niisugusel korral seisaks riigikassa (linakasvatuse edendamise fondi kaudu) kohustuse ees panna välja väga suuri summasid. See oleks õige suurel määral mõödapääsmatu siis, kui valitsus otsustaks fondist maksa välja hinna-vahe kindlaksmääratud taseme ja tegelikult saadud hinna vahel, nagu see on seaduses ette nähtud. Kui aga vabariigi valitsus otsustab juure maksa mitte terve vahe kindlaksmääratud taseme ja tõeliselt saadud hinna vahel, vaid ainult ühe osa sellest, siis kaotab seadus selle õigustuse, millele ta üldse võlgneb oma ilmumise: ta ei kindlusta sel moel tootjale sugugi kindlaksmääratud hinda, mida tootja püsivalt võiks arvestada, ja jätab ta samuti, nagu see on olnud senini, maailmaturuhindade kõikumiste mängukanniks, saades kõrge konjunktuuri juures kõrget hinda, madalama juures madalamat. Motiiv — pikema aja peale tootjale tasuvust kindlustava hinna määramine — kaob niisuguse juuremaksimise viisi juures ära, ja sellega kaob ka tarvidus juuremaksu süsteemi loomiseks, mida selle seadusega taotellakse.

Seaduses ettenähtud komisjonide koosseisu

tuleks täiendada ka Kaubandus-tööstuskoja esindajaga, kuna neis arutusele tulevatest küsimustest linakaupmeeskond on vitaalselt huvitatud, mispärast õiglaste otsuste tegemiseks koja esindaja juuresolek asjale võiks olla ainult kasuks.

Edasi peaks seaduses ettenähtud fondi heaks võetava maksu määrad ekspordeeritava linakiu pealt määratama ja avaldatama juba hooaja alul ja need peaksid püsima kogu hooaja kestes ühesugustena. Kui neid makse hakatakse liiga tihti muutma, tooks see ületamatuid raskusi ja parandamatut segadust kogu linakaubandusse.

Seadus annab õiguse põllutöoministrile koos majandusministriga määrata kindlaks linakiu koguseid, mis ekspordöörid on kohustatud paigutama üksikutele turgudele välismaal. Selles seaduse eeskirjas peitub hädahoht, et kui niisugused koguste määramised tõepoolest toimuvad, siis need vastavale turule on teada ja sealised ostjad, müügi sunduslikkust arvestades, pakutavaid hindu ka selle järele seavad. Hinnad võiakse alla suruda ja meie linaeksportöörid, ja nende kaudu ka tootjad, peaksid leppima iga-suguste hindadega, sest müümine on kohustuslik igal juhul. Siin võiks parandus seista selles, et põllutöoministril koos majandusministriga on õigus määrata ära turge, kuhu kaubanduspoliitilistel kaalutlustel linade ekspordeerimise luba ei anta. See tabaks paremini nõutavat eesmärki.

Seadusega nõutud linasortide omadusi ei taheta, nagu selgus nõupidamisel 23. aug. s. a. põllutöoministeeriumis, esialgu seada nii kõrgele, et nad vastaksid ekspordimiseks nõutavatele standard-normidele. See sünniks kindlasti linakasvatuse huvides, vähemalt esimeste aastate kestes selle seaduse jõusse astumisest, sest väga suured nõudmised harimise, sortimise ja pakkimise suhtes, mis on viidud täie karmusega tootja enese juure, tõkestaksid väga suurel määral huvi linu kasvatada ja kasvatamist edendada.

Seadus näeb ka ette kutsetunnistuste nõudmise linasortijailt. Kaubandus-tööstuskoda pooldab seda seaduse nõuet, kuid leiab, et oleks tarvis lähemalt ära määrata kutsetunnistusi väljaandev orgaan ja väljaandmise alused.

Lõppeks on seadusega põllutöoministrile antud õigus võtta ära sortijalt, kes määrustele mittevastava linakiu on sortinud, linasortija kutsetunnistus. Ühekordse eksimise juures kutsetunnistuse äravõtmine võiks olla ülekohtuks ja liiga rängaks karistuseks. Süütu ek-

simise korral ei peaks nii rängalt karistatama, vaid tuleks pooldada nõuet, et eksimine peab olema olnud juba mitmekordne, et õigustada kutsetunnistuse äravõtmist.

Vaadeldes kõne all olevat seaduse eelnõu tööstuse seisukohalt peame tunnistama, et ta ka tööstusele veeretaks ette suuri raskusi.

Lina ketramine ja kudumine on meil õige vana ja hästi arenenud tööstusharu, milles tegutseb üle 2000 töölise ja millesse on investeeritud õige suured kapitalid. Äärmiselt suurte pingutustega on tal õnnestunud säilitada järjest kitsamaks muutuvaid välisturge ja saavutada normaalse tööstuse ülimalt sihti: muuta välisvaluutaks kodust toorainet — lina — ja eesti tööjõudu. Siin sünnib protsess, mida peetakse majanduslikult kõige kasulikumaks: tooraine viiakse välisturule ta lõplikus vormis, nimelt valmiskaubana. Iga riik, iga tooraine tootja püüab saavutada niisugust protsessi ja seepärast soodustab ta igati säärase ettevõtete arenemist. Käesoleva seadusega tekitatakse meil vastupidine seisukord. Olles sunnitud maksuma linade eest kõrgemat hinda kui see on välisturul muutub linasaaduste väljavedu võimatuks, sest tooraine osutub töötlejale kallimaks kui võistlejale, millele seltsib veel kõrge sisseveetoll välismaal. Ka kodumaa oma turul võib olukord teiste võistlevate kaupade suhtes, nagu näiteks vill, puuvill ja kunstiid, muutuda väga ebasoodsaks, kui linade hind siin hoitakse kõrgemal kui ta on võõrsil.

Seisukorra parandamiseks juhul, kui linahindade kindlustamise kavast ei soovita lahkuda, tuleks meie arvates seadusesse mahutada paragraaf, mis näeb ette majandusministeeriumile võimaluse loodavast linakasvatuse edendamise fondist anda linasaaduste valmistajale ja väljavedajaile preemiaid, mis teeksid nende hinnad võistlusvõimelisteks välisturgudel.

Seejuures peame tähendama, et säärase toimingi nii vabrikule kui ka preemia suurust määravale ametkonnale osutub õige tülikaks, eriti linahindade kõikumise juures. Toiming nõuab nendelt suurt aja- ja tööjõukulu, mis omakorda meie linavabrikute tootmise teeb kallimaks ja ühtlasi koormab üldmajandust.

Kuna käesolev seaduse eelnõu on teatud määral vaid raamseadus, siis olenevad ta head või halvad küljed peamiselt neist määrusist ja korraldusist, mida seaduse põhjal seaduses ettenähtud ministeeriumid või teised orgaanid panevad maksuma. Seepärast on ülima tähtsusega nõue, et need

Esso tube

kõrgeväärtuslik autoõli

saadaval kõigist „Standard“ bensiinijaamadest

määrused ja korraldused oleksid seda laadi, et nad tabaksid nõutavat sihti võimalikult õigesti.

Kahjuks lükkas aga riigi majandusnõukogu rea koja poolt seaduse kohta tehtud elulise täht-

susega ettepanekuid tagasi. Vaevalt on loota, et majandusminister need oma poolt uuesti eel- nõusse sisse võtaks.

Laevade kinnistuse ümberkorraldus tekitab lahkarvamisi.

Veeteede valitsuse poolt on töötatud välja seaduse eelnõu, mille järgi põhjalikult muutuks praegune laevade registreerimise ja kinnistuse kord ning sellest sõltuvad tsiviil-vahekorrad.

Uue kava järgi tuleksid sunduslikult kinnistusele (kreposteerimisele) kõik mere ja sisevete laevad, alates 20 br.-reg.-tn. Kinnistatud laeva omandamise õiguse fikseerimine ja üleandmine sünniks üldiselt kinnisvarade kohta maksvas korras, olles kolmandaile isikuile maksev vaid kandmisega kinnistusraamatusse. Kinnistatud laeva müük-ost oleks seotud suuremate formaliteetidega ning välismaale müük oleks võimalik ainult kinnistus-ameti loaga, milleks „Riigi Teatajas“ kutsutakse üles kõiki võlgnikke end üles andma, missugune protseduur võib kesta üle

poole aasta. Laeva liputunnistuse asemele tuleks kinnistuse tunnistus, kuhu peab sisse kandma ka kõik laeva kohustused ja muud andmed kinnistusraamatust. Kolme aasta jooksul tuleks uue seaduse alusel kõik Eesti laevad ümber kinnistada. Laevade kinnistamiseks luuakse veeteede valitsuse juure kinnistusamet. Kõik maksud toimingute eest määrab teedeminister kokkuleppel majandusministriga.

Laevaomanike arvates on esitatud põhjanev muudatus senises korras vastuvõtmatu, kuna see koormaks laevasõitu suurte ja põhjendamata formaliteetidega, mida ei tunne teiste vanemate mereriikide praktika ega maksev seadusandlus. Uus kord oma keerulise asjaajamisega, mis eel- nõus täpselt on ette nähtud, tooks juure hulga

F. STRAUSS & K^o

RAHVUSVAHELINE SPEDITSIOON

Tallinn, Valli tän. 10—43. Postkast 321.

Telegrammi-aadress „STRAUSSCO“

Kõnetraat { kontor 445-27
 { tolliinspeksioonis 459-23

Osakonnad:

TARTUS — Lai t. 6, kõnetraat 8-36.

PÄRNUS — Supeluse 9, kõnetr. 72.

VALGAS — Härrade 13, kõnetr. 85.

A-S. GRÜNBERG & K^o

Asutatud 1869, a.

Tallinn, Valli tän. 10—43. Postkast 107.

Telegrammi-aadress „GRÜNBERGCO“

Kõnetraat { kontor 445-16
 { tolliinspeksioonis 459-23

SPEDITSIOON

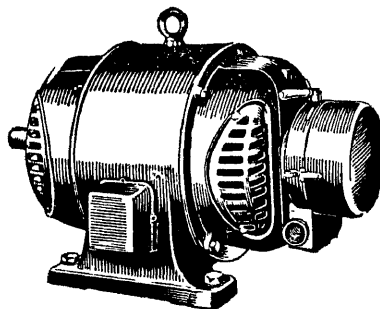
Transpordid igasse maaossa.

Osakond Tartus: Lai 6, kõnetraat 8-36.

Osakond Valgas: Härrade 13, kõnetr. 85.

ASEA

Allmänna Svenska
Elektriska A/B, Västerås

SKF

Aktiebolaget Svenska
Kullagerfabriken, Göteborg

Peaesindus:

Linke & Martinson

Tallinn, Vene t. 11.

Telef.: 432-86, 432-58

Kaupmehed!

Flamingo elegantsed jalanõud on kindlasti nõutavaim kaup.

Soodsad maksutingimused.

Vabrik ja kontor
Tallinn, Õllepruuli 2.

Austusega
Flamingo.

RAHVUSVAHELISED TRANSPORDID
TOLLIMINE, LAOSHOIDMINE, KINNITUS, INKASSO, KOMISJON

OKLON & ARRO
TALLINN, VAÑA VIRU 5

TELEFONID: KONTORIS 450-12 TOLLIINSPEKTSIOONIS 459-95
TELEGRAMMI-ADRESS: OKLAR-TALLINN

õ/ü. **VÕIME**
asut. 1921. a.

trükikoda, plakaaditrüki erialaga, raamatuköitmis- ja karbitööstus
Estonia puiestee 17. • Tallinn. • Tel. 455-58.

Masina- ja kaaluvabrik

VEGA

Villaketramise- & vativabrik

H. TESLON

Tallinn, Merepuiestee 17. Tel. 303-82.

notariaalkulusid, tempelmaksu ja teisi kulusid, mille määramine on pealegi tehtud vaid ministeeriumi ülesandeks. Vastuvõtmatud on takistused, mis on kavatsatud teha laevade müügi puhul välismaale, mida ei tunne ühegi riigi maksvad seadused. Vastuvõtmatu on ka liputunnistuse asendamine kinnistusraamatu väljavõttega. Seaduses on veel terve rida teisigi puudusi, mis tekitavad raskusi võrreldes senise korraga ning teiste maade seadustega.

Laevaomanike arvates tuleb jääda laevade registreerimise ja kinnistamise küsimuses üldiselt senisele alusele, s. o. laevade kinnistamine oleks sunduslik vaid nendele laevadele, millistele tehakse hüpoteegid. Laevade registreerimine peab olema võimalikult lihtne ja selge. Praeguses korras tuleks vaid kõrvaldada mõned ilmsikstulnud puudused.

Seaduseelnõu läbivaatamiseks korraldati teedeministeeriumis 17. ja 24. oktoobril komisjon, millest teedeministri abi juhtimisel võtsid osa veeteede valitsuse, kodifikatsiooni-osakonna, majandusministeeriumi ja Kaubandus-tööstuskoja esindajad. Mõlemal komisjoni koosolekuil sõeluti küsimust põhimõtteliselt, kusjuures lõpp-

tulemusena kumbki pool jäi oma seisukohtade juure. Laevasõidu-ringkondade poolt tehti ettepanek, et kuna küsimus puudutab mitmekülseid tsiviilvahakordi, mis eluliselt huvitavad eramajanduslikku tegevusala, siis tuleks seaduseelnõu anda põhjalikuks kaalumiseks ja ümbertöötamiseks kohtuministeeriumi mereseaduse komisjoni. Seda ettepanekut toetas ka majandusministeerium. Ka see ettepanek ei leidnud teedeministeeriumi poolehoidu ning seaduseelnõu otsustati anda tagasi veeteede valitsuse alamkomisjonile, millest tuleb osa võtma kutsuda ka kohtuministeeriumi ja Kaubandus-tööstuskoja esindajad. Aga et alamkomisjonil tuleks võtta aluseks laevade sundkindlustamine, siis teatasid laevasõidu-ringkondade esindajad, et kuna see seisukoht läheb põhjalikult lahku laevaomanike ühisest seisukohast ja kuna sellest põhimõttest oleneb kogu seaduse konstruktsioon, siis tuleks seda veel selgitada, sest ei ole põhjust liig kiiresti otsustada küsimust, mis eluliselt riivab majanduslikku tegevust ning põhjalikult muudab korda, mis on osutunud tegelikus elus laevasõidu arengule otstarbekohaseks.

Riigikohtu otsuseid maksustamisküsimisis.

Põhiarimaksu maksimisest metsatööstuse alal.

Riigikohtu administratiiv-osakonna toimetis nr. 431 II 1935. a.

A.-s. „Eesti Saeveskid“ kaebas maksupeakomitee otsusele 4. aprillist 1935. a. — 1933/34. a. põhiarimaksu ja trahvi asjas.

Asja arutanud ja prokuröri arvamise kuulanud, riigikohus leiab: maksupeakomitee on asja otsustamisel muu hulgas toetunud riigikohtu otsustele toimetis nr. 845 — II 1930. a. ja 991 — II 1930. a. Kaebaja seletab õigesti, et neis toimetis järgnenud riigikohtu otsused ei saa käesoleva asja otsustamisel olla juhtnõudeks oma asjaolude erinevuse poolest. Nimetatud toimetis oli tegemist asjaoludega, kus metsatööstur oli ostanud metsa mitmelt isikult, mis asusid eri kohas ja kus ei olnud olemas ühise ja kestva tööstusettevõtte iseloomu. Nagu asjatoimetusest nähtub, on käesoleval juhul tegemist kestva ja ühise metsatööstuse ettevõttega ette äramääratud piirides. Lepingu järgi 12. sept. 1932. a. on kaebaja kohustatud 10 aasta jooksul iga aasta ostma riigi maade ja metsade valitsuselt teatava arvu metsa Mõtsu metskonna Mõtsu metsandikust ja

Varbla metsandikust. Ühes metsa ostu kohustusega on kaebaja võtnud enda peale ka teisi kohustusi kogu rajoonis, kus sünnib metsa ostmise ja ümbertöötamine. Lepingu § 7 järgi on ostja kohustatud 9 aasta jooksul pikendada kitsarööplise raudtee harusid, § 10 järgi peab ostja kaevama kuivatuskraave Mõtsu metskonnas, § 12 järgi ehitama sildu ja teisi tarvisminevaid ehitusi kraavimistöõde läbiviimiseks jne., § 9 järgi on ostjal õigus ehitada tööliste barakke, püstitada muid tarvilisi ehitusi ja panna käima saevabrikuid jne. Leping 12. sept 1932. a. näitab, et käesoleval juhul on tegemist ühe metsatööstuse ettevõttega Mõtsu metskonna piirides, millega on seotud ka ühised kõrvalkohustused ja õigused. On õige, et iga-aastane metsa ostmüük sünnib erilepingute põhjal, mis 12. sept. 1932. a. algpleingu § 2 põhjal sõlmitakse Mõtsu metsaülemaga. Neis eriliselt lepinguis märgitakse ka iga-aastane metsa ostuhind, mis OMS § 449 lisa III ja § 480 järgi on aluseks äritunnistuse lunastamisel. Kuid metsa ostmüük ei tarvitse sugugi sündida igal aastal, nagu kaebaja

Kasutage võimalust!

on suurim kaubanduslik efektiivne.
Kaubad on kõrge kvaliteediga ja suures
valikus.

Hinnad väljaspool võistlust.

Iga Eesfi elanik võib vabalt saada raha

TORGSIN'i kaudu ja tellida temalt pakke oma S. N. V Liidus
elavatele sugulastele ja tuttavatele, kusjuures
ülekannete arv ja suurus ei ole piiratud.

Ülekandeid ja pakkeid tellimisi Eesfi kroonides võtab vastu Tallinnas

TALLINNA JUUDI ÜHISPANK,

Vene t. 6, tel. 448-26, ja tema korrespondendid kõigis Eesfi linnades.

õigesti seletab, mitme lepingu alusel, vaid see
võiks iseenesest sündida ka ühe lepingu alusel,
mis on sõlmitud 12. sept. 1932. a. lepingu § 2 kor-
ras ja alustel. Mitme lepingu sõlmimine igal
aastal 12. sept. 1932. a. lepingu olemasolul on
iseenesest juhuslik element, mida ei saa pidada
otsustavaks momendiks äritunnistuse lunasta-
mise kohustuse küsimuse otsustamisel. Nagu
kaebaja õigesti seletab, ei asu ka neis erilepin-
gus märgitud müügi objektid mitte ühes ja sam-
mas kohas, vaid tihtigi üks teisest lahus, ja iga
lahusolevat metsatükki eraldi metsatööstusette-
võtteks lugedes võiks kümne lepingu järgi müü-

dud 75 metsatükilt nõuda isegi 75 äritunnistuse
lunastamist. Arvesse võttes kõiki käesoleva asja
iseärasusi riigikohus leiab, et a.-s. „Eesti Sae-
veskid“ on kohustatud lunastama Mõtsu mets-
konnas asuva metsatööstuse jaoks igal aastal ühe
äritunnistuse, arvates igal aastal ostetud kogu
metsa hinnast, hoolimata sellest, kas metsaüle-
maga on sõlmitud üks või mitu lepingut. Ette-
toodud põhjusil adm. k. k. § 21 ja 22 p. 2 põh-
jal riigikohus otsustas: maksupeakomitee otsus
4. aprillist 1935. a. tühistada ja asi saata maksu-
peakomiteele uueks otsustamiseks.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Äride register

septembrikuu teisel poolel.

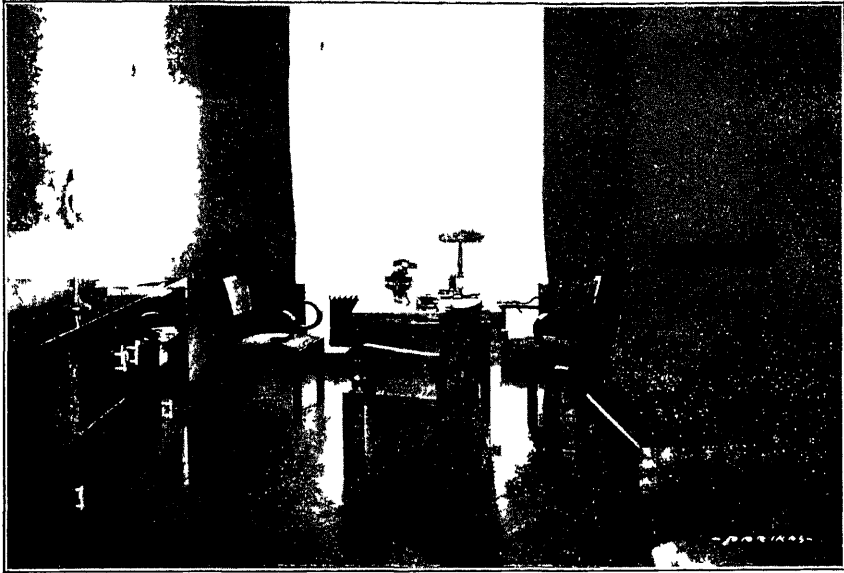
Tegevuse lõpetanud firmad (järg).

30. Eduard Supp, Tallinn, Uus 5, toiduainete-
kauplus.
31. Metallitööstus „Esto-Tera“, S. Tamberg, Tal-
linn, Vilmsi 60-a, ärip. Salme Tamberg.
32. Sohvie Tammel, Tallinn, Tehnika 7, toidu-
ainetekauplus.
33. Emilie Veidenbaum, Tallinn, Girgensoni 14,
toiduainetekauplus.
34. Aleksander Veske, Tallinn, Koidula 40-a,
toiduainetekauplus.
35. Pauline Vunder, Tallinn, S. Patarei 6, pleki-
ja õlimüük.
36. J. Zimmermanni trükikoda, Tallinn, Lühike-
jalg 4, ärip. Jaan Zimmermann.

Oktoobrikuu esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Alma Abrams, Tallinn, Tarabella 24, toi-
duainetekauplus.
2. Juuli Essaul, Rakvere, Malmi 20, toidu-
ainetekauplus.
3. Esimene Eesti Taimeliimitehas „Estoliim“
Konstantin Gefwert, Tallinn, Lai 32—1.
4. Karoline Gross, Tallinn, Kopli 50, liha-
kauplus.
5. J. Hallik'u sae- ja jahuveski, Vohnja v.,
Vohnja as., äripidaja Jaan Hallik.
6. Kompvekki- ja šokolaaditööstus „Riko“ R. Id-
nurm, Tallinn, Paldiski mnt. 43, äripidaja
Roman Idnurm.
7. Ivan Ivanov, Püssi v., Püssi jaama juures,
toiduainetekauplus.
8. Söögisaal „Ateena“ K. Jeberg, Tallinn,
Viru 6, äripidaja Katti Jeberg.

K.-t.-koja juhatuse esimehe kabinet.

K.-t.-koja direktori kabinet.

MOODSAID ARMATUURE

elu-, söögitubadesse ja kabinetidesse,

igasuguseid majapidamise tarbeid,
installatsioonimaterjale

soovitab soodsate hindadega

o-ü.

TILGA & K^o

Tallinn, Harju 23. Tel. 467-98

**Tehniline nõuanne. Kalku-
latsioonid. Oma töökojad.**

F. L. Mertens

Tallinn,
Pikk 12

Karusnahkade
erikauplus

Oma köösneri- ja
rätsepatöökojad

9. Johan Jürisson, Tallinn, Viljandi 5, toiduainetekauplus.
10. Regina King, Tallinn, Jakobsoni 24, kübaraäri.
11. Alfons Klaus, Võru, Tartu 3, lina, lina-seemne ja vilja ostmise ja edasimüük.
12. Robert Mitt, Tallinn, Nunne 12, pesu- ja pudukauplus.
13. Elisabet Männi, Pärnu, Henno 7, vanakraamikauplus.
14. J. Mõök, Kasaritsa v., segakauplus, äripidaja Jaan Mõök.
15. Maali Nahk, Nõmme, Raudtee 57, toiduainetekauplus.
16. S. Org, Viljandi, Posti 28, toiduainetekauplus, äripidaja Salme Org.
17. Eugen Pentson, Järva-Jaani al., saeveski, puu- ja rauatööstus ning elektrijaam.
18. A. Pratkan, Tarvastu v., Väluste k., segakauplus, äripidaja Adele Pratkan.
19. Alfred Rank, Haapsalu, Suur-Lossi 9, toiduainetekauplus.
20. E. Ree, Nõmme, Suvila 19, toiduainetekauplus, äripidaja Ervin Ree.
21. Marta Rutopõld, Tallinn, Pikk 1, kivi-nõudekauplus
22. Kaubanduskontor „ESTAK“ H. Rõivas & Ko., Tallinn, Estonia pst. 11, eksport, import, välismaa esindused; usaldusühing, täisosanik Herman Rõivas, osakapital Kr. 4.000.—. Prokurist Max Tilga.
23. Vassili Schkokov, Petseri, Kaubahoov, manufaktuur-galanteriikauplus.
24. Margiäri „ESTOFIL“ Ö. Soomer, Tallinn, Pikk 28, äripidaja Ölme Soomer.
25. A. Tahv, Tallinn, Ülase 18, šamottkivi-, katusepapi-, tõrva-, savisaaduste- ja katusekivi-tööstus, äripidaja Arthur Tahv, prokurist Jaan Saar.
26. Ernst Thorleuchter, Tallinn, Lai 21—5, välismaa firmade esindused.
27. Johanna Tiitus, Tallinn, Mäekalda 6, toiduainete- ja piimakauplus.
28. Aleksander Treifeldt, Tallinn, Paldiski mnt. 25, puuhoov.
29. A. Treilmann, Narva, V. Peetri 20, toiduainete- ja piimakauplus, äripidaja Aleksander Treilmann.
30. Emilie Treumann, Tallinn, Suur-Karja 18—7, lasteriietekauplus; prokurist Alide Wagner.
31. Peeter Tufanov, Petseri, Kaubarida, manufaktuur- ja puduäri.
32. Hilja Uuehendrik, Pärnu, Kalamehe 5, toiduainetekauplus.
33. Hilda Unt, Tallinn, Tatari 8, toiduainete- ja piimakauplus.
34. Renate Urgart, Tallinn, Suur-Karja 2, käsitöö- ja fileekardina-töötuba.
35. Alma Uusmees, Tallinn, Tulika 13, õlle- ja toiduainetekauplus.
36. Minna Vahter, Tallinn, Lutri 26, toiduainetekauplus.

Pluatsijoonistus K-t-koja saali seinailustuste motiividel

A.S.
RAUANIIT!
 SIIDI JA VILLASED
 KLEIDIRIIDED
 on
 hooaja suunood!

37. Joh. Viilup, Tallinn, Lutri 12, lihakauplus, äripidaja Johannes Viilup.
38. Herbert Visnapuu, Kuigatsi v., Puka, põlusaaduste ostmine ja müümine.
39. Alide Väli, Nõmme, Apteegi 13, kudumise-tööstus.

Registreeritud muudatused:

1. Waldraut Ahlmann üle annud oma Tallinnas, Suur-Tartu mnt. 27, asetseva rohu-, värvi-, kosmeetika- ja majandustarvete kaupluse Hans Luchsinger'ile ühes firma „W Ahlmann“ tarvitamise õigusega.
2. Minna Bekmann lõpetanud oma Tallinnas, Tarabella 24, asunud toiduainetekaupluse, avanud samasuguse kaupluse Tallinnas, Oskari 6.
3. Antonie Duberg'i toiduainetekauplus asub Kuressaares Kauba 5 (varem Kauba 2-a).
4. August Eichmann lõpetanud Puka alevikus õllekaupluse, peab samas restoraani.
5. A.-S. Esimene Juurdeveo Raudteede Selts Venemaal, Tallinn, surma läbi lahkunud juhatuse liige Andrei Popoff, kelle asemele kutsuti juhatusse kandidaat Vladimir Beljajeff. Põhikapital vähendatud Kr. 1.330.500.
6. Voldemar Ett jätkab äritegevust, avades Viljandis, Lossi 27, pudukaupluse.
7. Riidekauplus J. Goldberg ja Poeg, Pärnu, Röötlil 41, taisosanimuna juure tulnud Harry Goldberg, osakapital suurendatud Kr. 1.500-ni.
8. Abram Grassmann'i jalanõudekauplus asub Rakveres, Tallinna 21 (varem Pikk 13).
9. August Hiller jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Rohu 25, lihakaupluse.
10. Osatühisus „Kiltsi Turbatööstus“, Tallinn, lahkunud juhatuse liige Voldemar Johanson, juhatuse liikmeks valitud Eduard Kull.
11. Marie Kimberg jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Suur-Pärnu mnt. 73-g, lihakaupluse.
12. Adolf Kurrikoff'i toiduainetekauplus asub Viljandis, Pärnu mnt. 11 (varem Posti 23-a).
13. Alvine Maamägi toiduainetekauplus asub Tallinnas, Oskari 11 (varem Oskari 6).
14. „Printing“ Riidetrükkimisetööstus Liina Maisel, Tallinn, Tondi 27, moodustatud usaldusühing firma all „U./Ü. Riidetrükkimisetööstus „Printing“ L. Maisel & K o.“, kus taisosanimikuks Liina Maisel, osakapital Kr. 3.000.—. Prokuristiks on Constantin E. Maisel.
15. Jaan Meerits'i vooditööstuse asukohaks on Tallinn, Suur-Juhkentali 2.
16. Anna Moppel jätkab äritegevust, avades Pärnus, Vee 9, piima- ja piimasaadustekaupluse.

17. Pildiraamimis- ja klaasimistöökoda „Energia“ Fr. Mõistlik asub Tallinnas, Raua 5 (varem Suur Tartu mnt. 17).
18. Feliks Oselein jätkab äritegevust, avades Tuhala v., Tammiku as. koloniaalkaupluse; prokuristik on Joosep Oselein.
19. Värvimistööstus „Livo“ H. Ottas & I. Firk, Tallinn, Merepuiestee 13, täisühing, lahkunud täisosanik Isak Firk, äritegevust jätkab ainuisikliku äripidajana Herbert Ottas firma all „Värvimisetööstus „Livo“ H. Ottas“.
20. Hans Paats lõpetanud Sinalepa vallas segakaupluse pidamise, peab Tallinnas, Kalevi 40, toiduainetekauplust.
21. Anna Petermann lõpetanud Pärnus, Vee 9, asunud piimasaadustekaupluse, peab edasi toiduainetekauplust Pärnus, Vee 13.
22. Karl Pihlakas lõpetanud Tallinnas, Tatari 8, toiduainete- ja piimakaupluse pidamise, peab edasi toiduainetekauplust Tallinnas, Väike-Roosikrantsi 9.
23. Antonina Piiri, Narvas, Peetriplats 9, asetseva tee- ja söögimaja pidaja, surma läbi lahkunud, ettevõtte üle läinud Aleksander Piirile.
24. Jaan Rebase (Rebane) vanarauakauplus asub Tallinnas, Klaasingsi 10 (varem Suur Tartu mnt. 16).
25. Rudolf Rebane jätkab äritegevust, avades Nõmmel, Põllu 11, toiduainetekaupluse.
26. Susanna Reinmanni lihakauplus asub Tallinnas, Astri 7 (varem Preesi 16).
27. Karl Reinart jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Vilmsi 31, põletispuudeäri.
28. Elfriede Siiberg avanud Pärnus, Vabaduseväli 8, veokaupluse segakaupadega autol (peab edasi samas asuvat trikoopesu-tööstust).
29. O.-Ü. Silikat'i juhatuse asukohaks on Nõmme, Suur-Pärnu mnt. 4 (varem Tallinn, Valli 10).
30. „Hollandi Seemnekauplus J. Sori“ asub Tartus, Söögiturg 5 (varem Tallinnas, Suur-Tartu mnt. 1).
31. „Kaubamaja „Uus Turg“ J. & V. Sori“ asetseb Tallinnas, Vana Viru 8 (varem Valli 10).
32. Ferdinand Speek'i toiduainetekauplus asetseb Tallinnas, Kalevi 28 (varem Palmse v., Võsul).
33. Jaan Taalmann'i toiduainetekauplus asetseb Tallinnas, Koidu 86 (varem Karu 27).
34. Albert Talpak jätkab äritegevust, avades Tallinnas, Narva mnt. 22, mööbliäri ja tööstuse firma all „A. Talpak“.
35. Martin Tani toiduainetekauplus asetseb Nõmmel, Vabaduse pst. 39 (varem Vabaduse pst. 48).
36. Emma Treial jätkab äritegevust, avades Rakveres, Vaksali 6, lasteriie- ja kübara-kaupluse.
37. Olga Vervold lõpetanud Tallinnas, Jakobsoni 24, asetsevad kübaraäri, avanud samasuguse äri Tallinnas, Aia 5.
38. Metsa- ja Puitööstuse A/S Viktoria, Tallinn, lahkunud juhatuse liige Voldemar Tomson, juhatuse liikmeks valitud Karl Dondorf.

LAUATARBED MÄRGIGA

MUNK

ALANDATUD HINNAD

TALLINN PIKK 27

HOBEDAST

UUSHOBEDAST

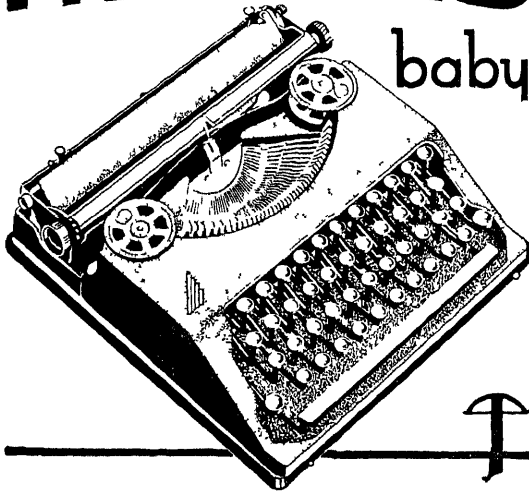
ALPAKKAST

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Johannes Aatonen, Narva, VII Peetri 17, toiduainete- ja piimakauplus.
2. M. Aring, Tallinn, Mäekalda 6, toiduainetekauplus, äripidaja Marta Aring.
3. Anna Elias, Tallinn, Lutri 6, toiduainetekauplus.
4. Peeter Järv, Kaarli v., metsatööstus.
5. Tõnis Kell, Tallinn, Kalevi 28, toiduainete- ja piimakauplus.
6. Aleksander Komberg, Tallinn, Vanaturukael 3, pudu- ja moeäri.
7. Telliskivitehas „A. Kõösel“, Seliste v., Tõuga t., äripidaja Anna Kõösel.
8. A. Liiaks, Tallinn, Lutri 12, lihakauplus, äripidaja Augustin Liiaks.
9. Ella Maasik, Narva, Vestervalli 4, alkoholsete jookidega einelaud.
10. Antonina Männi, Pärnu, Henno 7, vanakraamikakauplus.
11. David Ogints, Antsla al., Veriora v. ja Orava v., saeveskid.
12. Valter Paas, majandustarvetekauplus „Majandus“, Tallinn, Narva mnt. 21.
13. Miili Rebasov, Nõmme, Raudtee 51, toiduainete- ja maiustustekauplus.
14. Margiäri „Estofil“, R. Reha, Tallinn, Pikk 28, äripidaja Rudolf Reha.

HERMES

baby

Novembri lõpul jõuab kohale
uus portatiivne kirjutusmasin.

100% šveitsi pretsisioontöö.

Haruldaselt odav hind.

Ainuesindus Eestis:

Olü.

SYSTEMA

Tallinn, Lai 9.

Nõudke prospekte.

15. Suurejõe Puumassivabrik A. Raesk & Ko, Uue-Vandra v., Suurejõe.	19. Otto Truuverk, Rakvere, Vaksali 8, segakauplus.
16. Julius Salderman, Nõmme, Luva 20, lihakauplus.	20. E. Valdt, Tallinn, Nunne 3, kivinõudekauplus, arpidaja Emmeline Valdt.
17. Joh. Schmidthal, end. Ed. Hanko kohvija sigurtoostus, Tallinn, Suur Raevalla 2-a, arpidaja Johannes Prudiku pg. Schmidthal.	21. Soogisaal „Ateena“ E. Villberg, Tallinn, Viru 6, arpidaja Elvine Villberg.
18. Marie Suija, Petseri, Suur Kaubarida 2, liha- ja vorstikauplus.	22. Marta Volmer, Tallinn, Nunne 12, pesuja pudukauplus.

Abieluvaranduse lahutamise lepinguid.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Savi, Friedrich ja Miidel, Ida	30/31. VIII 35	R T lisa nr 71 20. IX 35	Tallinnas, Peeter Suda t 7 S Karja 18.
Õlle, Tõnu ja abik Rosalie	30. VIII 35	"	Nõmmel, Manniku t 6.
Martinson, Herman ja Zahkna, Marie-Kristine	12. VIII 35	R T. lisa nr 76 27. IX 35	Tartus, Kartuli uul 11.
Hagemann, Emil ja abik. Elisabeth	21. VIII 35	"	Võrus, Jüri t. 26-a.
Johanson, Valter ja abik Ella	4. IX 35	"	Tartus, V. Kaar 42—4
Koort, Herman ja abik. Herta Ferdinandi t	3. VIII 35	"	Tartumaal, Vana-Kuustev.
Kroon, Elmar ja abik. Anna Isaki t.	31. VIII 35	"	Tartumaal, Jõgeva alev.
Sarnet, August ja abik Ella Janni t.	2. IX 35	"	Tartumaal, Saadjarve v.
Kivi, Karl-Eduardi ja abik. Anette-Rosalie	6. VIII 35	"	Valgas, Kuperjanovi 30.
Tomberg, Jüri ja abik. Pauline Gustavi t.	7. IX 35	"	Kilingi-Nõmme alevis
Tamjärv, Oskar ja abik. Hilda	16. IX 35	R T. lisa nr 77 1. X 35	Tallinnas, Jakobsoni 54.
Vinter, Kristjan ja abik. Elfriede	24. VII 35	"	Pärnus, Aru uul. 6. Pärnus, Tori v.
Johanson, Vladimir ja abik. Ida-Marie	25. IX 35	R T lisa nr 80 8. X 35	Tallinnas, Liivamäe 25.
Schwallbach, Albert ja Niggol, Karin	20. IX 35	"	" S. Tartu mnt 14 " Allika 12—1

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Koostamisel uus eksportijate ja eksportkaupade nimestik.

Välisministeeriumi väliskaubanduse osakond koostab eelmiste aastate eeskujul eksportijate ja eksportkaupade uue nimestiku, mis jagatakse välja kõigile välisesindustele ja firmadele, kes on huvitatud eesti kaupade ostust. Väljaande koostamiseks ja olemasolevate andmete kontrollimiseks palub osakond firmasid võimalikult peatselt (hiljemalt 30. novembriks 1935) saata või teada telefoni teel (Tallinn 430-90) vastused järgmistele küsimustele:

1. Firma täieline nimetus, asukoht, telefoni nr., telegrammi-aadress ja asutamisaasta; firma omaniku nimi ja elukoht.

2. Missuguseid kaupu ja missugustesse riihidesse olete eksportinud ja kuhu müümisest võiksite olla huvitatud edaspidi?

3. Kas ja mil viisil peaksite võimalikuks oma ekspordi suurendada?

Eeltoodud küsimustele kiire ja võimalikult täpne vastamine seisab iga eksportija enese huvides ja ühtlasi kergendab väliskaubanduse osakonnal aidata kaasa ärisuhete loomisel meie eksportfirmade ja importijate vahel välismaal. Firma, kes ülatähendatud tähtaja jooksul ei ole vastanud käesolevale üleskutsele, kustutatakse

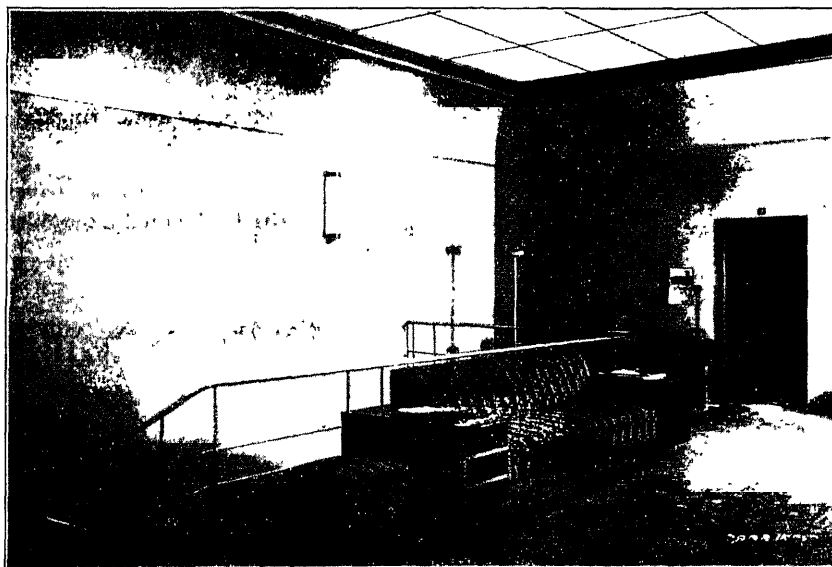
eksportijate nimestikust, kuna vastamata jätmist tuleb mõista nii, et firma ei ole huvitatud esinemisest eksportijana.

Pärnu sadam töötab 15. detsembrini.

Veeteede valitsuse teadaandel kavatakse Pärnu sadamat eelmiste aastate eeskujul hoida lahti kuni 15. detsembrini s. a.

Äritegelase 25-aastase tegevuse juubel.

25 aastat tegevust kodumaa majanduselu tööpölvil on 4. nov. s. a. seljataga suurima ja vanima kohaliku elektrotehnikaäri Paul Lall'i kaastöölisel ja ametnikul ning Tartu Kaupmeeste Ühisuse asjaajajal, raamatupidajal Elmar Kurig'il. 1910. a. 4. novembril asus E. K. kaupluse õpilasena Võru Kaubatarvitajate Ühisusse, alates seega oma tegevkaubanduslikku elukäiku, kus ta töötas 1917. a. alguseni kaupluses müüjana ja hiljem raamatupidajana. Sügisel 1917. a. mobiliseeriti ta sõjaväeteenistusse, kust mõnekuise teenistuse järele maailmasõja lõppemisel ja revolutsiooni puhkemisel talvel 1918. a. vabanedes asus teenima raamatupidajana Kärevere, Laeva ja Tähtvere mõisade metsavalitsusse ja lauavab-

Kaubandus-tööstuskoja hoone III korra hall.

rikusse. 1919. a. metsade riigistamisel teenis ta raamatupidajana Eesti Hüpoteegi Pangas, hiljem H. Laakmanni ja J. Raudsepa trükikodades ja 1924. a. peale oma praegusel teenistuskohal, Paul Lall'i elektrotehnikaäris. Olles pealeselle veel korraldanud ja juhtinud mitme kohaliku kaubandusliku ja tööstusliku ettevõtte raamatupidamist on E. K. leidnud aega võtta osa ka meie kodu-

linna seltskondlikust elust, nagu Tartu Kaupmeeste Ühiseses, tuletõrjes, matmiskassas jne.

Õiendus.

Kaubandus-tööstuskoja Teatajas nr. 20, 15. okt. 1935, on äride registri teadete all avaldatud registreeritud firma „Aleksander Dotsenko“, peab olema „Aleksandra Dotsenko“.

Tolliteateid.

Maksudevalitsuse direktori ringkiri nr. 360.

17. oktoobril 1935. a.

Avaldatakse teadmiseks tollipeakomitee otsused.

I. A. Sisseveotariifis.

- 1) Kauba nimetus: Teras lattides, kaetud ilmastiku ja muude kõrvalmõjude kaitseks kaitseollusega.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 141 p. 4-a alla.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 141 p. 2 alla.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 142 p. 2 alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

T. t. § 141 p. 4-a on ette nähtud latt-teras, kaetud värvi, laki, vase, nikli, tina, tsingi või muu lihtsa metalliga või materjaaliga, oksüdeeritud või poleeritud.

Vaidluse all olev kaup kujutab endast latt-terast. See teras on kaetud ollusega, mis teda kaitseb ilmastiku ja muude kõrvalmõjude eest kauba transporteerimisel ja laos hoidmisel ning asendab pakkimist, mis on kallim. Säärane katmine ei oma tähtsust kaubatarvitajale ega kuulu t. t. § 141 p. 4-a ettenähtud katmise mõiste alla.

Sellest järeldub, et vaidluse all olev kaup kuulub tollimisele t. t. § 141 p. 2 järgi.

(T. P. K. otsus 27. IX 1935, nr. 995.)

- 2) Kauba nimetus: pannid, kaetud roostekaitseõliga.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 154 p. 2 alla.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 154 p. 1 alla.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 154 p. 1 alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

T. t. § 154 p. 2 on ette nähtud raudplekist teosed kaetud tina, tsingi, emaili, laki, värvi või muu lihtsa metalli või materjaaliga või oksüdeeritud.

Vaidluse all olev kaup kujutab endast raudplekist panne. Need pannid on kaetud ollusega, mis neid kaitseb ilmastiku ja muude kõrvalmõjude eest kauba transporteerimisel ja laos hoidmisel ning asendab pakkimist, mis on kallim. Säärane katmine ei oma tähtsust kauba tarvitajale ega kuulu t. t. § 154 p. 2 ettenähtud katmise mõiste alla.

Sellest järeldub, et vaidluse all olev kaup kuulub tollimisele t. t. § 154 p. 1 järgi.

(T. P. K. otsus 27. IX 1935, nr. 991.)

Seega tühistan oma ringkirja nr. 348 — 35/6 a. p. 5.

- 3) Kauba nimetus: paberist väljastantsitud kirjaümbrike löiked.

Tollinõukogu otsus: määrata kaup t. t. § 177 p. 3-b alla.

Kaebaja soov: määrata kaup t. t. § 177 p. 2-b alla.

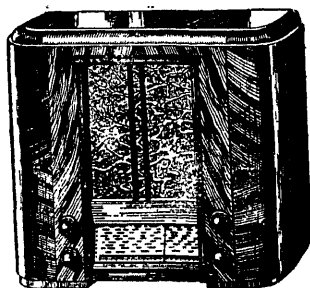
Tollipeakomitee otsus: tunnistada kaup t. t. § 177 p. 3-b alla kuuluvaks järgmistel põhjustel:

Vaidluse all olev kaup kujutab endast paberist väljastantsitud kirjaümbrike löikeid, mida on valmisümbrikeks tarvis ainult kokku kleepida. Neid löikeid ei saa lugeda võrdseiks kirjutuspaberiga, mis on neljakandilistes lehte-

Läti Riiklike Elektrotehniliste Tehaste

raadiovastuvõtjad rahuldavad teid täiesti oma viimistletud konstruktsiooniga, ilusa välimusega ja meeldiva kõlaga. Sellejuures vastuvõteta hind ja soodsad maksutingimused.

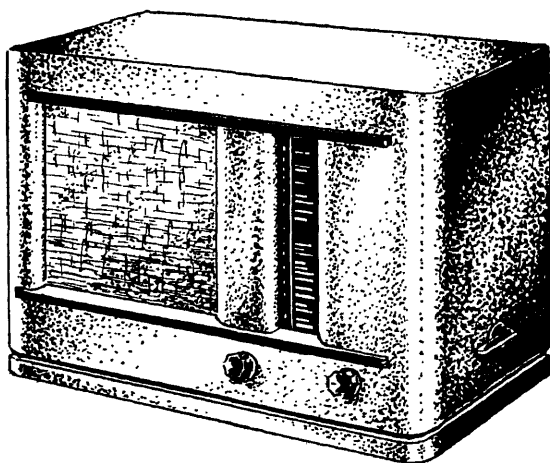
Brüsseli maailmanäitusel
1935. a. said „VEF“ raadiovastuvõtjad kõrgema auhinna „Grand-Prix“.

2-lambiline patarei-vastuvõtja ühes anoodi ja patareiga	Kr. 120.—
3-lambil. patarei-vastuvõtja ühes anoodi ja akkumulaatoriga	Kr. 185.—
2-lambiline võrkvastuvõtja 3 lainealaga	Kr. 160.—
3-lambiline oktoodsuper 3 lainealaga	Kr. 220.—
4-lambiline super, 3 laineala, indikaator	Kr. 320.—
7-lambiline võimas suursuper, 3 laineala, indikaator	Kr. 430.—

Läti Riiklike
Elektrotehniliste Tehaste
esindus Eestis

R. Kuusner & K^o,

Tallinn, Tel. 309-73.

Lugege

Rebalsche Zeitung

suurim Eestis ilmuv saksakeelne ajaleht

des. Kuigi ta on lõigatud suurematest lehtedest, nimetatakse teda ikkagi paberiks. Kirjaümbrike lõikeid aga ei saa enam nimetada paberiks, vaid paberist valmistatud teoseiks, olgugi et nad on poolvalmis ümbrikud. T. t. § 177 p. 3-b on ette nähtud eraldi nimetamata tooted paberist, nagu: kirjaümbrikud, paberkotid, lilled, lambivarjud jne. Siin ei ole nimetatud kõik selle § ja punkti alla kuuluvad paberist teosed, vaid sõnast „jne.“ järeldub, et siia kuuluvad peale näitena nimetatud teoste veel mitmesugused paberist teosed. Kuna kirjaümbrike lõikeid mujal ei ole nimetatud, siis tuleb nad tunnistada kuuluvaiks t. t. § 177 p. 3-b alla kui eraldi nimetamata paberist teosed.

(T. P. K. otsus 27. IX 1935, nr. 994.)

Kauba kaalu määramise asjas.

Kauba nimetus: elektri-hõõglambid, paigutatud vastavate pappaluste aukudesse ja koos

nende alustega pakitud pappkarpidesse (à 100 tk. karp).

Tollinõukogu otsus: kauba kaaluks lugeda kaal ühes karpidega.

Kaebaja soov: kauba kaaluks lugeda kaal karpideta.

Tollipeakomitee otsus: tunnistada kauba kaaluks kaal ühes karpidega järgmistel põhjustel:

Vaidluse all olev kaup kujutab endast elektrilampe (taskulambipirn). Need pirnid on asetatud vastavate pappaluste aukudesse ja koos nende alustega pakitud pappkarpidesse (à 100 tk. karp). Elektri-hõõglambid kuuluvad tollimisele t. t. § 169 p. 9 järgi ühes lähima ümbrikuga. Kuna pappalust ei saa nimetada ümbrikuks, siis tuleb lugeda lähimaks ümbrikuks pappkarpe ja ühes nendega vaidluse all olev kaup tollida.

(T. P. K. otsus 27. IX 1935, nr. 988.)

Toiduainete turg.

London.

Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg	
Northern Manitoba	sh. 33/6
Rosario Santa Fe	” 27/9
Jahu, kaal — 140 Ingl. naela = 63,5 kg	—
Good Canadian	sh. 15/—
Odrad, kaal — 112 Ingl. naela = 50 kg	sh. 8/—
Kaerad, kaal — 112 Ingl. n. = 50 kg	sh. 5/9
Linnad, cif per tn.	
Livonian, Basis Risten	£ 71/—
Tows, Soviet	” 66/—

Bacon, kaal 112 Ingl. naela

Iiri	sh. 86/—90/—
Daani	” 89/—
Hollandi	” 86/—
Eesti	” 84/—
Rootsi	” 86/—
Poola	” 82/—

Munad — 120 tk.

Eesti	sh.
-----------------	-----

Eesti Paberi Aktsia Selts

esindab järgmisi paberivabrikuid:

Põhja Paberi- ja Puupapi-
vabrikute Akt.-Üh. Tallinnas

A/S. Tallinna Paberivabrik
E. J. Johanson, Tallinnas

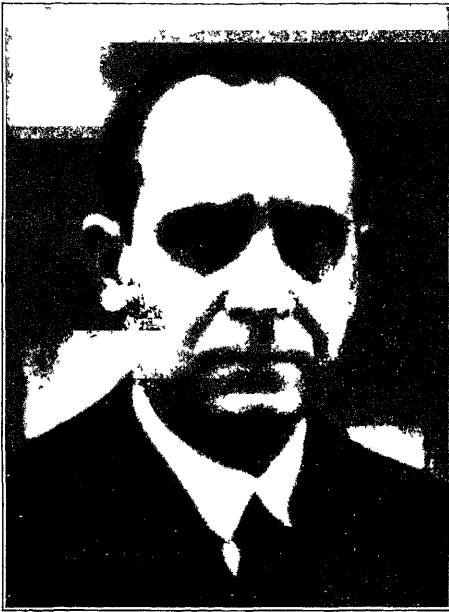

Türi Paberi- ja Puupapi-
vabrik A/S., Türi l

A/S. Paberivabrik
„Kõil“, Kõilas

Ado Anderkopp, vann. adv.
K.-t.-koja juriskonsult ja lepituskomisjoni
esimees.

Heino Anto,
K.-t.-koja Teataja vastutav toimetaja ja
lepituskomisjoni sekretär.

Või.

Manchesteris 26. X 35. a.

Eesti	sh.	1 8/—
Läti, punane	"	118/—
" must	"	—
Soome	"	112/—
Rootsi	"	—
Daani	"	130/—
Uus-Meremaa finest	"	114/—
first	"	112/—

Hamburg.

Nisu.

Sisemaa, 50 kg eest	Rmk.	—
Manitoba I, cif 100 kg eest term. fl.		5.72
Hard Atlantic, cif 100 kg eest term. "		5.85
Hard Winter, cif 100 kg eest " "		—

Rukis.

La Plata, Hamburgis	Rmk.	3.05
" Amsterdamis	"	3.—

Kaerad.

Sisemaa, 50 kg eest loco		—
------------------------------------	--	---

Suhkur, cwt. (50 kg)

New York 18. X 35. a.

Hollandi	sh.	6/3
Belgia	"	6/—
Tšehhi	"	6/4 ¹ / ₂
Poola	"	6/—

Riis, Burmah II, 50 kg eest Rmk. 10.50

Või.

Berliin

Saksa Markenbutter	Rmk.	—
" feine Molkereibutter "	"	—
Meiereibutter	"	—
Landbutter	"	—
Kochbutter	"	—
Eesti	"	—
Läti, punane	"	—

WERNER MEHKS

TALLINN, VENE TÄN. 19. TEL. 455-38 POSTKAST 129

BEIERSDORFI SAADUSTE LADU

LEUKOPLAST NIVEA HANSAPLAST

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	16. X	17. X	18. X	19. X	21. X	22. X	23. X	24. X	25. X	26. X	28. X
Frank . . .	74.47	74.63	74.47	74.56	74.57	74.51	74.60	74.60	74.54	74.54	74.57
Dollar . . .	4.9093	4.9181	4.9087	4.9156	4.9162	4.9118	4.9193	4.9193	4.9131	4.9156	4.9156
Rootsi kroon	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395	19.395
Daani kroon	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40	22.40
Norra kroon	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905	19.905
Saksa mark	12.185	12.240	12.230	12.210	12.220	12.215	12.235	12.231	12.215	12.215	12.215
Soome mark	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	226.87	227.—	226.87	226.87	226.87
Floriin . . .	7.2475	7.26	7.2525	7.2475	7.24	7.2375	7.25	7.2475	7.24	7.2425	7.2375
Liira . . .	60.12	60.25	60.43	60.57	60.53	60.50	60.43	60.43	60.34	60.43	60.46
Helveetsia fr.	15.082	15.112	15.110	14.905	15.107	15.102	15.127	15.130	15.130	15.127	15.122
Tšehhosl. kr.	118.62	118.81	118.87	118.62	118.75	118.68	118.81	118.87	118.75	118.58	118.81
Belga . . .	29.170	29.240	29.245	29.200	29.215	29.18	29.230	29.225	29.195	29.175	29.185
Silling . . .	26.—	26.—	26.06	26.06	26.—		26.06	26.25	26.25	26.18	26.18
Slott . . .	26.06	26.06	26.15	26.09	26.12		26.12	26.12	26.09	26.12	26.09
Pengo . . .	25.75	25.75	25.75	25.75	26.06		26.—	26.—	26.—	26.—	26.—
Latt . . .	15.—	15.—	15.—	15.—	15.—		15.—	15.—	15.—	15.—	15.—
Litt . . .	29.25	29.25	29.25	29.25	29.25		29.25	29.25	29.25	29.25	29.25
Tšerv. . . .	5.662	5.665	5.669	5.669	5.669		5.669	5.669	5.669	5.677	5.673
Eesti kroon	18.25	18.25	18.25	18.25	18.25		18.25	18.25	18.25	18.25	18.25
Höbe p/unts	29 ⁵ / ₈	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆	29 ⁵ / ₁₆
Plaat. p/unts											
Kuld p/unts .	141 sh. 7 ¹ / ₂ sh.	141 sh. 6 d.	141 sh. 3 ¹ / ₂ d.	141 sh. 7 ¹ / ₂ d.	141 sh. 5 d.	141 sh. 7 d.	141 sh. 4 ¹ / ₂ d.	141 sh. 3 ¹ / ₂ d.	141 sh. 6 ¹ / ₂ d.	141 sh. 6 d.	141 sh. 6 d.
	B E R L I N										
	16. X	17. X	18. X	19. X	21. X	22. X	23. X	24. X	25. X	26. X	28. X
Naelsterling .	12.215	12.225	12.24	12.22	12.23	12.22	12.235	12.24	12.225	12.225	12.23
Frank . . .	16.40	16.40	16.40	16.40	16.40	16.40	16.40	16.40	16.40	16.40	16.40
Dollar . . .	2.488	2.483	2.483	2.489	2.488	2.488	2.488	2.487	2.488	2.488	2.488
Rootsi kroon	62.95	63.02	63.09	62.98	63.04	62.98	63.06	63.09	63.01	63.01	63.04
Daani kroon	54.52	54.58	54.64	54.55	54.59	54.54	54.62	54.64	54.57	54.57	54.60
Norra kroon	61.31	61.38	61.44	61.34	61.39	61.34	61.41	61.45	61.37	61.37	61.40
Soome mark	5.375	5.385	5.39	5.38	5.385	5.38	5.39	5.39	5.39	5.39	5.395
Floriin . . .	168.47	168.53	168.57	168.85	168.80	168.88	169.84	168.78	168.91	168.88	168.93
Liira . . .	20.26	20.26	20.26	20.26	20.26	20.26	20.26	20.26	20.26	20.26	20.26
Helveetsia fr.	81.02	81.—	80.97	81.—	80.97	80.92	80.88	80.86	80.84	80.81	80.84
Belga . . .	41.88	41.85	41.85	41.86	41.91	41.88	41.99	41.86	41.87	41.88	41.91
Latt . . .	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—	81.—
Eesti kr. . . .	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—	68.—
Litt . . .	41.56	41.58	41.58	41.58	41.58	41.59	41.59	41.60	41.65	41.70	41.70

K.-t.-koja arveosakond.

Vasemalt paremale: I rida: Am. E. Truus, osakonna juhataja abi A. Rosenstrauch, osakonna juhataja J. Tinn, am. A. Riks. II rida: Van. arveametn. E. Vellner, am. H. Schönberg.

K.-t.-koja äride registreerimise osakond.

Vasemalt paremale: I rida: A. Paulus, osak. sekretär, V. Simevart, osak. juhataja, am. P. Bürger. II rida: ametnikud Ü. Anto ja E. Eigo.

EESTI
KINNITUS-AKTSIASELTS

„HANSA“

asuü. 1920. a.

Toimetab:

tule-, murdvarguse-,
klaasi-, transport-,
väärtsaadetiste ja
kaskokinnitusi.

Edasikinnitus kindlaimates
välismaa seltsides.

Juhatus: Tallinnas, Jaani t. 11.
Kõnestraat 445-11.

Tallinna peaaagentuur: Krediit-Pank,
Tallinnas, Suur Karja 20.

Agendid teistes linnades.

Populaarseim

paberossi sort

ORIENT

valitud idamaa

tubakaist.

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

		Kroonid.	A/S. Rotermanni teh.	
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg eest ühes valge puuvilase kotiga.			Jahud: rukki	100 kg. 14.75—15.25
Pütülijahu:			„ pütü	21.00—23.—
Rukkipütü patent (à 50 kg.)	100 kg.	—	„ nisu, pehme — sõre	28.00—40.—
„ harilik	„	23.—	Nisu, Eesti	17.00—20.—
„ III sort	„	—	„ külvi, suvi „Rubin“	—
„Eesti Parem“ saiajahu	„	39.—	Rukis, Eesti	12.50—13.—
„Kalev“	„	36.—	Kaerad, toidu, Eesti	—
„Kungla“	„	33.—	Odrad, õlle, Eesti	—
„Sampo“	„	28.—	„ toidu, Eesti	—
Manna	„	40.—	Herned, peluskid, külvi	—
Granular	„	37.—	Riis, Burma II	45.—
Saiajahu poolsõre	„	40.—	Kartulid, söögi	2.10—2.30
„ sõre	„	40.—	„ seemne	2.75—4.—
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski			„ piirituse	1.70—2.—
Jahud: rukki	100 kg.	14.45—15.25	„ vabriku	1.50—1.80
rukkipütü	„	23.—	Kartulitärklis „Supérieur“	23.00—24.—
nisu, pehme —	„	—	Siirup, kartuli, 42%	24.00—26.—
sõre	„	28.00—40.—	Glükoos	24.—
Kaerahelbed (Herkulo)	1 kg.	—	Margariin, kodumaa	70.00—80.—
			Kaseiin, Eesti, toores	—
			Junust, „seveitsi“, kodumaa	1 kg. 1.10—1.20
			Kakao, Hollaadi	2.00—2.60
			„ Eesti	2.00—2.30

Silmad siia !

Suitsetajad, kas teie kõik teate juba, et saavutate **suure kokkuhoiu**, kui suitsetate **ainult** kõrgekvaliteedilisi **esimese järgu**
I N G L I S E S I G A R E T T E

ELBA

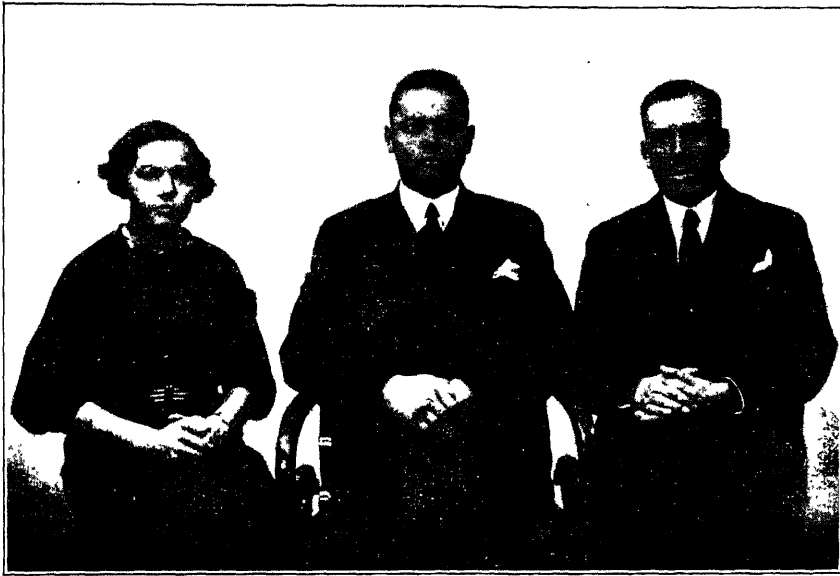
10 fk. — 20 senti

Kokkuhoid peitub selles, et **üks** Elba sigarett vastab **kahele paberossile**, sest ta sisaldab eneses poole rohkem tubakat.

Tubakavabrik
H. Anton & Ko.

End. St. Kanuti-gildi tsunftide embleemid K.-t.-koja saali pörandas.

K.-t.-koja protestitud vekslite nimekirjade osakond.
 Vasemalt paremale: Am. H. Pertelson, osakonna juhataja B. Pertelson,
 am. Aug. Kattai.

TÖÖSTUS-KAUBANDUSÜHING

BETTY BESPROSVANNY JA POEG

S. Karja 12

TALLINN

S. Karja 12

30₀ AASTASE ÄRITEGEVUSE JUUBELIT TÄHISTADES

avaldab luçupeetud ostjaskonnale

sügavat tänu

seni ülesnäidatud usalduse ja poolehoiu eest ning loodab hea-
 tahilikku suhtumist ostjaskonnalt ka edaspidises tegevuses.

	Kroonid.
Kohv, Rio Santos jne. 1 kg.	4.35—5.—
" Kesk-Ameerika sordid "	6.50—7.50
Tee, laht., oransh Pekoe, Tseilon "	5.50—6.—
Tee, laht., oransh Pekoe, Java "	5.00—5.50
Suhkur, peenike, valge, 100 kg	43.00—43.25
Sool, lahtine, " Vene, " Poola " Irboska ja Narva "	2.50
Sool, lahtine, Saksa "	2.50
" " " Inglise "	2.50
Heeringad, Yarmouth, " Matties " tünn	—
" " " " Matfulls " " "	—
" " " " Fulls " " "	—
" " " " Šoti, " Spent " " "	26.00—29.—
" " " " " Matties " I s. " " "	37.00—40.—
Heeringad, Šoti, " Matties " II s. tünn	34.00—35.—
" " " " " Matfulls " " "	41.00—45.—
" " " " " Islandi, o/ü. Kalandus 1/1 " "	—
" " " " " " 1/2 " "	—
Liha, sea, I sort 1 kg.	0.60—0.62
Liha, looma, I sort "	0.23—0.37
Õlikoogid, linaseemne 100 kg.	—
" päevalille. "	—
" puuvilla "	—
" palmi "	—
Sojatangud "	12.50
Nisukliid "	—
Maapähklikoogid "	—
Puuvillane riie, Bjas, netto . . . mtr.	0.49.50—0.62.25
" " " Mitkal " " "	0.36.50—0.47.50

Linahindade noteerimise komisjon noteeris 18. X 1935 järgmised lina kokkuostuhinnad sentides ühe kg eest franko kokkuostja ladu riiklike standardsortide alusel (s. o. sortide eest, mis vastavad Põllutööstusministeeriumi lina väljaveo kontrolli nõuetele nii omaduste kui ka harimise ja sidumise poolest):

	Petseri- ja Võrumaal	Mujal Eestis
Lina, ristna R	120	118
hoffsdreiband HD	111	109
dreiband D	102	100
ordinärdreiband OD	91	89
liivi ordinärdreiband LOD	80	78
takupraak H	68	66
Ehitustakk		
Tendents: selgusetu		
Takud, Codilla I 1 kg	0.80	
" " " II "	0.68	
" ehituse "	0.15	
Õli linaseemned, külvi, 90%, 100 kg		
baas, "	20.00—22.—	
Kivitsüsi, auru, Yorkshire, 2 korda pestud 1000 kg	27.—	
" auru, Newcastle "	25.—	
" sepa "	27.50	
Koks, kütte "	—	
" gaasi, Tallinna gaasivabr. "	50.—	
Kütteturvas (riigi turbatööst.) "	8.30	
Põlevkivi, fr. ladu Tall., netto "	8.—	
Kütteõli, 100 kg.	4.60 (v. 5.—)	
Raskõli "	7.25 (v. 5.—)	

Pudu-, moe- ja manufaktuurkaupade

SUURLADU

ning

A/s. Rauaniitiⁱⁱ

A/s. „Kindavabrik Simplexⁱⁱ“ ja

Sukatööstus A/s „Cottonⁱⁱ“

saadused.

MÜÜK SUUREL ARVUL.

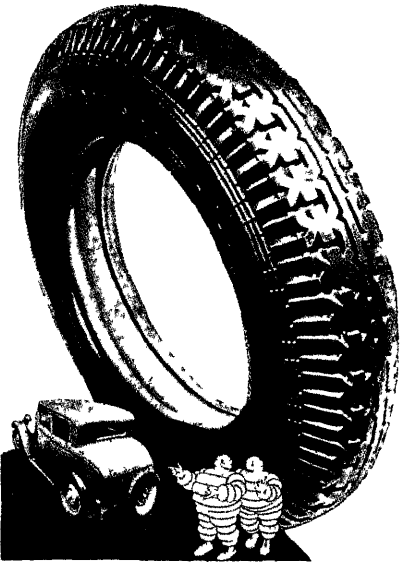
K/M.

E. LERENMANN

Tallinn, Suur Karja 10, tel. 446-43.

	Kroonid
Estobituumen A. B. C (gudrong) 100 kg	
tünnid br. "	8.75
" " D. E. (pigi) " " "	8.75
Katuselakk, " " "	9.25
Fenolaat, tünnides, netto " " "	4.75 (v. 5.—)
Karbolineum „Estokarbolineum“ A. B. netto "	9.75—10.75
„Estokarbolineum“ C, netto "	7.75
Rausalakk, tünnides, netto "	16.75 (v. 8.—)
Imbutusõli A, netto, tünnides "	—
" " B " " " " " "	—
" " C " " " " " "	5.25
Tolmuõli 100 kg.	—
Asfaltmastiks, "	5.25
" emulsioon "	9.25
Viljapuu-karbolineum, netto ltr.	0.30
Autobensiin " " "	0.28
Diiselmootor-nafta 1kg.	0.10
Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj. " "	0.11
" -nafta "	0.11
Raud, sordi 100 kg.	14.00
" latt "	14.00
" vits "	19.00
" plekk "	18.50—27.00
" plekk, tsingitud "	29.00—32.00
" talad "	13.00
Teras, nikkel "	—
" vedru "	25.00
" valu "	25.00
Inglitina "	480.00—500.00
Seatina "	47.00—49.00

	Kroonid
Vaskplekk, punane	100 kg. 140.—230.—
„ valge	„ 130—190.—
Tsinkplekk	„ 65.00—70.00
Masinaõli, poola	} 18.—
„ ameerika	
Mootoriõli, poola	} 35.00—50.00
„ ameerika	
Autoõli, poola	} 37.00—60.00
„ ameerika	
O/Ü. Eesti Kiviõli põlevkivi küt- teõli, tsistern. fr. Tallinn · 1000 kg	45 —
Linaseemneõli	100 kg 70.00—74.00
Värnlits	„ 70 00—74 00
Tsilindriõli, Ameerika	„ 37.00—50.00
Nafta, Ameerika	„ 9.50—11.00
„ Poola	„ 9.50—11.00
Petrooleum, Vene, tsist. ja vaadid	„ 9.50—11.00
„ Ameerika „ „ „	„ 9.50—11.00
Bensiin, Eesti, riigi põlevkivi- tööstuse segabensiin, fr. Tallinn, pr. l. netto 0 26	
O/Ü. Eesti Kiviõli bensiin „Estolin“, tsistern. fr. Tall., ühes teede- maks.	„ 35.00—36.00
Bensiin, I s. välisbensiin	„ 40.00
Pesusooda, kodumaa	100 kg 9.50—10 00
Seebikivi	„ 32 00.—34.00
Värvid, nigros., vees sulav, välism. 1 kg.	6.00
„ tsinkvalge, välism.	„ 0.45—0.48
„ tinavalge,	„ 0.75—0.76
„ ooker, „	„ 0.19—0 25
Superfosfaat	kott —
Segafosfaat	„ —
Kaalisool	„ —
Salpeeter, tšilli 16%	„ —

MICHELIN

o
ü „Tarmo“

Tallinn, Narva mnt. 6
Osak. Rakvere, Pikk t. 5

K.-t.-koja kantsleil personaal.

Vasemalt paremale: istuvad: M. Palisoo, V. Kallas-Pass, V. Margiste.
Seisavad: E. Einmann ja B. Kauk.

	Kroonid.
Lubiammoonsalpeeter 20,6% . kott	—
Väävelhapu ammoniaak 30%	—
Fosforiit, eesti 25—27%	—
Nitrofoska	—
Paber, rotatsiooni 100 kg.	23.20
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Rakvere, pütt	6.45
Kriit, toores 100 kg.	4.25—4.50
„ pestud	4.25—4.50
Kivitorv	14.00—23.00
Puutorv	15.00—17.00
Kips, jahvatatud	15.00
„ krõhvimise	32.00
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.	40.00
Silikaat, Is., fr. vabrik	35.00
Tulitikud, originaalkast . . (5000 toosi)	125.—
Tallanahk, eesti nahast . . . 1 kg.	2.10—2.50
Tallanahk, Ameerika, I s.	2.50—2.60
„ „ II s.	2.30—2.50

Metsamaterjalide hinnad fr. laduplats Tallinn.

Palgid: kuusk ja mänd Narvas ja Pärnus thm. kr.	—
Saetud materjal, plangud + 25% laudu	—
„ kuusk u/s	23.—
„ „ IV s	19.—
„ mänd u/s	25.—
„ „ IV s	21.—
Kastilauad	38.00—40.00
Paberipuu r.-m.	6.—
Toepuu	5.—
Tendents:	

Puuvill. Liverpooli börs. 22. X.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest	
ingl. pennides (d) loko	6.40
okt. 6.15, dets. 6.05, jaan. 6.03, märts 6.02, mai 6.01.	

Peekonslgade hindadeks on 21.—26. X 1935.

Peekonslgade tapakaalud:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	0.72	0.67	0.61	0.55
55—59,5 „				
72,5—75 „	0.67	0.63	0.57	0.51
50—54,5 „				
75,5—80 „	0.63	0.59	0.56	0.50

Hinnad kerkivad

igal alal, ja see sunnib enam kui muidu mõtlemale riietele!

Teatame lgp. ostjaskonnale, et meie hinnad on endised, vaatamata tuntud kvaliteetkaubale. Järelmaks võimaldatud.

Valmisriiete äri

MOELA

om. H. KARSCHENSTEIN

Tallinn, Harju 34

Kaubandus-tööstuskoja ametnikele järelmaks ilma orderita.

Kanamunad. Tendents:

Põllutööstusministeeriumi Põllumajand. Osak. kanamunade hinna noteerim. komisjon noteeris 18. X järgmised kanamunade hinnad: 1 kg eksportmune hind franko kogumispunkt Kr. 0,66, koos juuremaksuga hinnad franko kogumispunkt Kr. — kg. mis vastab:

50 gr. raskuste munade juures	kr. 0,33	kümme
55 „ „ „ „ „	0,37	„
60 „ „ „ „ „	0,41	„

Kontor „VIRONIA“ H. Simm & Ko.

Tallinn, Vana Posti 5.

Telef. 446-98.

T ö ö s t u s t a r b e d .

Tallinna ladu

Veneturg 3, tel. 304-49

Petseri ladu

Kaubarida 17, tel. 123

NAHAVAABRIK**A-S. E. M. USVANSKY & POJAD TARTUS, KALURI 45, tel. 122**

1 kg siseturu mune Kr. —, mis vastab:
 üle 50 gr. raskuste munade juures Kr. 0.41 kümme
 üle 40 " " " " " 0.37 "

Või. Tendents: vaikne

I s. 1 kg kr.1.71, mis on tulnud sisse 12—18. X.1.
 1935. a.

Aiasaaduste not. komisj. 18. X.

Õunad sügiss.: eksportkõlv., fr. Tallinn 0.23—0.28 kr kg
 " tööstuse " " " 0.20—0.22 " "
 " talvesordid " " " 0.29—0.34 " "
 Sibulad: eksportkõlvulised fr. kogumispunkt
 0,6—0,7 senti kg

Prahid.

Lina

Tallinn — Gent 1016 kg. sh —
 " — Dundee " "

Puumaterjaallid.**Standard**

Tallinn — London	" sh	32/6 n.
" — Hull	" "	37/—br.
" — Southhampton	" "	42/6
" — Manchester	" "	40/—
" — Grangemouth	" "	30/—
" — Belfast	" "	45/—
" — Dundee	" "	31/—
" — Antwerpen	" "	35/—
" — Gent	" "	36/—
" — Rotterdam	hfl.	13.50
" — Amsterdam	" "	14.50

Segakaup.

Tallinn — Stettin	1000kg.	rmk. 18.—30.—
" — London	1016 kg.	sh 17/—40/—
" — Stokholm	1000 kg.	rkr. 11.—30.—
" — Stettin, või,	tünn	rmk. 1.50
" — London	" "	sh. 2/6

Tallinna Manufaktuuri & Kaubanduse A/s.

Tallinn, Kinga 6/8, tel 4-26-56.

RIIDE EN-GROS-ÄRI, AUTODE
 JA RAADIOAPARAATIDE
 ESINDUSED.

Väärtpaberite kursid

Tallinna börsil 30. X 1935. a.

Väärtpaberid	Nomin. väärt.	Võimane divid.	Tehtud	Ostjad	Müüjad
Kroonides					
1927. a. 7% välislaen (dollarites) \$	1000	—	—	3600	3700
Riigik. pantk. võõrandat. maade eest tasu maksm. s. A. B. C. (55 a.) 2.66%	100	—	—	66	68
Majand.-min. rahandusosakonna pantkirjad:					
seeria D. (20 a.) 2.66%	100	—	—	60	—
" E. (20 a.) 2.66%	100	—	—	62	—
" F. (9 a.) 2.66%	100	—	—	60	62
Pikalaenu Panga:					
pantk. (20 a.) 7%	1000	—	—	1000	—
" (5 a.) 5 1/2%	5000	—	—	—	—
" (5 a.) 4%	5000	—	—	—	—
Eesti Maapanga:					
8% pantk. (6 s.)	100	—	—	100	101
6% " (3 s.)	100	—	—	100	—
6% " (1 ja 5 s.)	100	—	—	95	—
6% " (2 s.)	100	—	—	95	—
4% " (4 s.)	100	—	—	—	—
Asunduskapitali 4% võlakirjad	100	—	—	90	—
6% Eesti Hüpoteegi Panga pantlehed	100	—	—	94	95
5% Eesti Maakrediitseltsi pantlehed	100	—	96	96	97
Tall. Immobiilpank rbl.	100	—	—	3.—	3.25
A k t s i a d :					
Eesti Panga aktsiad	50	8%	63	63	66
Pärnu Krediitpanga akts.	50	—	—	—	—
A.-s. „Port-Kunda“	50	3%	—	—	—
" „Ilmarine“	100	—	—	—	—
" „Fr. Krull“	50	—	—	—	—
" „Massoprodukt“	50	—	—	—	—
" „Saku õllefabr.“	50	—	—	—	—
" „Türi paberi- ja puu-papivabr.“	50	—	—	—	—
A.-s. „Ühiselu“	50	—	—	—	—
" „Põhja Kinnit.-selts“	50	8%	—	—	—
" „Eestimaa Trüki-koda“	50	3%	—	—	—
A.-s. „Kütte Jõud“	100	—	—	—	—
" „Balti puuvilla ket-ramise ja kudumise vab-rik.“	50	—	—	—	—
Eestim. rohukaubanduse a.-s. „Ephag“	100	6%	—	—	—
Eesti elektrimasin. ehituse a.-s. „Volta“	50	8%	—	—	—
A.-s. „Sindi Tekstiilvab-rikute Ühisuse“ osa-tähed	50	—	—	—	—
Kindlustus-aktsias. „Eesti Union“	50	4%	—	—	—
Eesti kindlustus-aktsias. „Polaris“	50	12%	—	—	—
Piiritusepuhastamise vab-rikute o/üh.	500	3%	—	—	—
A.-s. „Siegel“	50	6%	—	—	—

Tallinna fondibörsi kursisedel

		23. X 1935	24. X 1935	25. X 1935	26. X 1935	28. X 1935	29. X 1935
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
1 dollar	O.	3.68	3.67	3.68	3.68	3.68	3.68
	M.	3.76	3.75	3.76	3.76	3.76	3.76
London	T.	—	—	—	—	—	—
1 naelsterl.	O.	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11	18.11
	M.	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35	18.35
Berlin (clearing) 100 s.	T.	—	—	—	—	—	—
riigim.	O.	137.—	137.—	137.—	137.—	137.—	137.—
	M.	140.50	140.50	140.50	140.50	140.50	140.50
Helsingi	T.	—	—	—	—	—	—
100 soome m.	O.	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98	7.98
	M.	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10	8.10
Stokholm	T.	—	—	—	—	—	—
100 rootsi kr.	O.	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40	93.40
	M.	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60	94.60
Kopenh.	T.	—	—	—	—	—	—
100 daani kr.	O.	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85	80.85
	M.	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05	82.05
Oslo	T.	—	—	—	—	—	—
100 norra kr.	O.	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95	90.95
	M.	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15	92.15
Pariis	T.	—	—	—	—	—	—
100 prants. fr.	O.	24.30	24.25	24.25	24.25	24.25	24.25
	M.	24.60	24.55	24.55	24.55	24.55	24.55
Amsterd.	T.	—	—	—	—	—	—
100 flooriini	O.	249.95	249.50	249.85	250.—	249.80	249.90
	M.	252.95	252.50	252.85	253.—	252.80	252.90
Riia (clearing) 100 latu	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	110.—	110.—	110.—	110.—	110.—	110.—
	M.	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50	112.50
Zürich	T.	—	—	—	—	—	—
100 helv. fr.	O.	119.85	119.65	119.70	119.70	119.65	119.70
	M.	121.35	121.15	121.20	121.20	121.15	121.20
Brüssel	T.	—	—	—	—	—	—
100 belgat	O.	62.—	61.95	61.95	62.—	62.05	62.—
	M.	63.—	62.95	62.95	63.—	63.05	63.—
Milaano	T.	—	—	—	—	—	—
100 liirat	O.	29.30	29.30	29.30	29.35	29.30	29.30
	M.	30.05	30.05	30.05	30.10	30.05	30.05
Praha	T.	—	—	—	—	—	—
100 tšehh. kr.	O.	15.20	15.20	15.20	15.20	15.25	15.20
	M.	15.50	15.50	15.50	15.50	15.55	15.50
Viin	T.	—	—	—	—	—	—
100 austr. sh.	O.	69.65	69.45	69.45	68.95	69.15	69.15
	M.	71.05	70.85	70.85	70.35	70.55	70.55
Budapest	T.	—	—	—	—	—	—
100 pengot	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Varssav	T.	—	—	—	—	—	—
100 slotti	O.	69.30	69.30	69.30	69.40	69.30	69.40
	M.	70.30	70.30	70.30	70.40	70.30	70.40
Kaunas	T.	—	—	—	—	—	—
100 litti	O.	61.50	61.50	61.50	61.50	61.50	61.60
	M.	62.40	62.40	62.40	62.40	62.40	62.50
Moskva	T.	—	—	—	—	—	—
100 rubla (tšekk)	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	—	—	—	—	—	—
Danzig	T.	—	—	—	—	—	—
100 guld-nat	O.	69.30	69.30	69.30	69.40	69.30	69.40
	M.	70.30	70.30	70.30	70.40	70.30	70.40

B. SABSAY & K^o, TALLINN, S. KARJA T. 16

AINUESINDUSED: tel. 435-72.

1. Sõidua autod: „Graham“ U. S. A.
„Renault“ Prantsuse
2. Veoautod: „Diamond“ U. S. A.
„Federal“ U. S. A.
„V o l v o“ Rootsi
3. Mootorrattad: OK „Supreme“ Inglise

TEHNIKA OSAKOND: tel. 465-00

Masinarihmad, rihmarattad, babbid, tihendused, saed, viilid, smirgelkäiad, puurid, kummivoolikud, kummiplaadid, manomeetrid, pikkerid, lõõkrihmad, kraasid, spindlinõõr, selfaktorinõõr ja mitmesugused tööstustarbed. Metallid.

KEEMIA OSAKOND: tel. 437-78

Mitmesugused kemikaalid: tehnilised ja puhtad
Aniliinvärvid mitmes. tööstustele
Maalrivärvid
Parkekstraktid ja õlid
Mineraalveed

Vineerid, vahariie, laboratooriumi esemed, villad, lõngad ja tekstiilmasinad

Malmi- ja vase-
valamise vabrik

K. GRAUDIN

Tallinnas

Kontor: V. Pärnu 7—3,
kõnetr. 430-34.

Vabrik: Endla tän. 75,
kõnetr. 435-35.

A/S.

*„Rotermann'i
Tehased“*

END. CHR. ROTERMANN, ASUT. 1829

JAHUVESKI.

LEIVAVABRIK.

ESINDUSED:

„OPEL“ JA „KRUPP“ AUTOD

JA

„CONTINENTAL“ KUMMID

Väärtmetallasjade ja märkide tehas

ROMAN TAVAST

Meie valmistame võistlemata headuses

auhindu,

kingitusesemeid ja

m ä r k e

hõbedast, kullast ja muist metallest.

*

Kroomimine, nikeldamine, vasetamine.

*

Tallinn, V. Roosikrantsi 6. Telefon 452-79

„POLARIS“

EESTI KINNITUS-A.-S.

võtab vastu järgmisi
kinnitusi:
tule-, murdvarguse-,
veo-, väärtsaadete-,
kasko- (laevakerede)
ja klaasikinnitusi.

Seltsi põhi- ja tagavarakapitalid ületavad
Kr. 925.000.—

Seltsi asutamisest peale on kahjude eest
välja maksetud üle
Kr. 4.700.000.—

Soliidne edasikinnitus!

Kahjud likvideeritakse viivitamata!

Juhatus asub Tallinnas, Vana Viru 12.
Kõnetraat 426-66. Telegrammi-aadress: „Polaris“
Osakond asub Tartus, Suur Turg 11. Kõnetr. 6-75.
Esindajad kõigis linnades ja maakohtades.

SAIAJAHU
KAERAHELBED
LOOMATOIT
SUHKUR
SOOL, RIIS
HEERINGAD
KOLONIAALKAUP
PÖLLUVÄETIS

PETROOLEUM
ÕLID, BENSIIN
METSAMATERJAAL
RAUAKAUP
EHITUSTARBED
PÖLLUTÖÖMASINAD
TÖÖSTUSTARBED
MAJATARBED

EKSPORTKAUBAD:
VÕI, LINA, METS

AUTOESINDUSED:

COMMER

GMC

HUMBER

DUNLOP

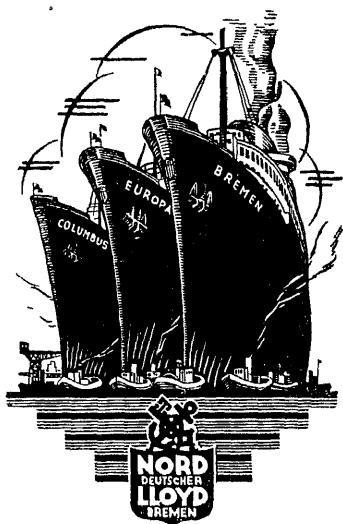
AUTO- JA JALGRATTA-
KUMMID, TENNISBALLID
JA REKETID

AIRAM

ELEKTRILAMBID

J. PUHK & POJAD

TALLINNAS, TARTUS, NARVAS, PÄRNUS, VILJANDIS, VALGAS, PETSE-
RIS, RAKVERES, PAIDES, VÕHMAS JA ABJAS.

BALTI LLOYD

Curt Schiller

Laevamaaklerid ja agendid

Esindused: Norddeutscher Lloyd, Bremen; Argo Reederei, Bremen; D. D. - G. „Hansa“, Bremen.

Korrapärane kaubaveoühendus Tallinna – Bremeni, Antverpeni ja Rotterdami vahel.

Kaubasaadetused läbiveokonossementidel kõikidesse maailma sadamatesse.

Reisijateveoühendused kõikide maailma sadamatega Norddeutscher Lloyd'i luksus- ja kiiraurikutel.

Läbi aasta puhkus- ja huvireisid merell

TALLINN, Pikk tän. 62, Telegrammid: „BALTLLOYD“,
Telefonid: 442-75, 442-77, 449-62, 449-63.

Georg Stude

asut. 1864. a.

Tallinn, Pikk 16. Tel. 442-76.

Martsipaani-, šokolaadi-
ja kondiitrisaadused.

Saku õlletehase A/s.

Õlu ja mõdu

P e a l a d u :

Tallinn, S. Kloostri 10/12. Kõnetraat 437-36, 437-38.

Meie kaubamaja esindab:

Autod,

Adler tehaste sõiduautod:
Diplomat, Trumpf, Trumpf Junior.

Raadio,

Vastuvõtte-aparaadid:
American Bosch, Blaupunkt Ekco,
Emerson, Are, Jaakson & Jätmar,
Körting, Lorenz, Sachsenwerk.

Valjuhääldajad: Körting,
Celestion.

Raadiolambid: National
Union Corp.

Kondensaatorid: Hydra, Solar.
Akkumulaatorid: Pfalzgraf.

Mootorrattad,

N. S. U. ja Husqvarna.

Jalgrattad,

Husqvarna, N. S. U.,
Adler, Phänomen.

Lapsevankrid,

„Phönix“.

Grammofonid,

heliplaadid.

Filmid.

A/S.

TORMOLEN & Ko.

TALLINN, Raekoja plats 17,
Tel. 428-06.

NARVA, Joala tän. 14.
Tel. 89.

RIIGI PÕLEVKIVITÖÖSTUS

JUHATUS JA MÜÜGIBÜROO:

Tallinn, Valli tä. 4.

Telegr. aadress: „Peapõlevkivi“.

Telefonid 450-85 ja 450-62.

PANGA ARVED: Eesti Pank — Tallinn

Krediit Pank — Tallinn

Tallinna Linnapank — Tallinn

Põllum. Keskpank — Tallinn

Posti jooksev arve nr. 296.

KAEVANDUSED, ÕLI- JA
BENSIINIVABRIKUD:

Kohila-Järvel ja Kukrusel.

ÕLILADU:

Tallinna Sadamas, tel. 309-07

BENSIINIJAAMAD:

Tallinnas

Kohila-Järvel.

RIIGI PÕLEVKIVITÖÖSTUSE SAADUSED:

PÕLEVKIVI kütteks; TOORÕLI; KÜTTEOLI; BENSIIN; MOOTORPETROOLEUM;
MOOTORNAFTA; DIISELNAFTA; RASKED ÕLID; BITUUMEN (Estobitumen) ja
ASFALT-EMULSIOON teede tegemiseks, katusepabivabrikutele ja isolatsioonitöö-
deks; MAANTEEÕLI teedetolmu sidumiseks; IMMUTUSAINED „FENOLAAT“; „ESTO-
KARBOLINEUM“ ja IMMUTUSÕLID puu konserveerimiseks; VILJAPUU-KARBOLI-
NEUM viljapuude pitsimiseks; putukamürk „PUTTOX“; KATUSELAKK (katusetõrv);
RAUALAKK (asfalt-lakk) ja {ASFALT-MASTIKS.

NARVA KALEVI MANUFAKTUUR

endine parun A. L. STIEGLITZ'i

KALEVIVABRIK

Asutatud 1846. a. Narvas.

Suurmüük ja ladu Tallinnas, Vene 8. ● Telef. 446-36 ja 446-38.

Valmistab kõrges headuses ja maitserikkais moodsais mustrites ja värvides
puuvillaseid meeste- ja naisterahva palitü- ja mantliriideid,
ülkonnariideid, fraki- ja smokingi-riideid, naister. kostüümi-
riideid, kaitseväe- ja kaitsejõuriideid, kooliõpilaste kalevit jne.

Kõid kaubad kannavad vabriku märki, mida palume ostmisel tähele panna.

Meie kaubad kõigis paremates riideärides üle riigi saadaval.

A/S.
VENNAD KIMBERG

Traadi- ja naelatehased.

Kontor: Nunne 16,
tel. 448-17.

Tallinn

Tehased: Katusepapi 35,
tel. 304-34.

Meie valmistame:

Naelu:

lati-, katuse-, papi-, pleki-, vormi-,
side-, sadulsepa-, saapa- jne.

Traati:

haljast, põletatud, tsingitud, vaseta-
tud, vedru-, telegraafi, klaasimise jne

Neete:

rauast, vasest, alumiiniumist.

Kabjanaelu.

Okastraadi obadusi.

Okastraati.

Hobuseraudu.

Rauavitriooli.

Meie valmistame:

kalosse ja botikuid,
suvi- ja rannakingi,
võimlemiskingi
ja spordisaapaid, kum-
mitaldu, kotsakaitseid
ja mängupalle, jalg-
rattakumme, vee-, au-
rukõrgesurve-, gaasi-
ja õllevoolikuid ning spi-
raalvoolikuid kõiksugu-

seks otstarbeks, kum-
milahu, kumminööre,
piimakannu- ja tihen-
dusrõngaid, pudeli-
šeibe, radeerkumme,
kummikorke, pumba-
klappe, puhvreid, trans-
portrihmu, rattarehve,
kummivaltse, tihendus-
kummi j. n. e. ning

kõiksuguseid tehnilisi kummitarbeasju
tellimiste peale.

Pole olemas ehitusi, millel poleks otstarbekohane tarvitada

tsementi.

Mitte ainult tulekindlaid elumaju, vabriku- ja kõrvalhooneid linnades ja maal, vaid ka sõidu- ja kõnniteid, sildu, aedu, kaevusid, kanalisatsiooni- ja drenaažitorusid valmistatakse **tsementist**.

Igasuguseid seletusi ja nõuandeid tsementi õige tarvitamise kohta annab tasuta

A/S. Tsementivabrik „Port-Kunda“

müügikontori juures asuv nõuandebüroo.
Tallinn, Valli, 4-õ. Tel. 450-17.
Telegr. aadress: „ESTOCEMENT“.

TALLINNA MAJAMANIKKUDE PANGA Ü-P Harju 29.

Äriseis 30. septembril 1935. a.

Aktiva.		Passiva.		
Kassa	78.420.85	Põhikapital	245.050.—	
Hoiuarved	<u>2.977.262.95</u>	3.055.683.80	Tagavarakapital	205.000.—
Väärtpaberid	108.083.31	Erikapitalid	<u>4.966.—</u>	455.016.—
Väärtused	1.677.15	Amortisatsioonikapital	23.810.31	
Diskonleeritud vekslid	3.835.794.32	Hoiusmrad	8.599.912.30	
Konto-korrent laenud	2.001.951.46	Korrespondendid	38.451.76	
Korrespondendid	105.241.60	Väljaantud garantiid	165.619.87	
Garantii deebitorid	165.619.87	Tulud	341.269.03	
Vallasvara	14.431.69	Muud passivad	138.980.21	
Kinnisvara	331.577.—			
Kulud	83.288.55			
Muud aktivad	59.710.73			
	<u>Kokku 9.763.059.48</u>		<u>Kokku 9.763.059.48</u>	

JUHATUS.

Elusloomade, liha ja
lihasaaduste eksport

E E S T I P E E K O N I
E K S P O R T Ü H I S U S

ESTONIAN BACON EXPORT CO, LTD.

Export of meats

Juhatus: Tallinnas,

S. Roosikrantsi tän. 4-a — 9. Tel. 463-63

LUTERMA MÕÖBLID

SAID TARTU NÄITUSEL
KÕRGEMATE AUHINDADE
OSALISEKS, SEST NAD ON

*MOODSAD,
SOLIIDSED,
MUGAVAD
JA ODAVAD*

A/S. A. M. LUTHER,

TALLINN, VANA POSTI 9

ESINDAJA TARTUS: E. W. JÜRGENS, ÜLIKOOLI 2

Meie väljapanekute külastamine ei kohusta ostuks

Moodsad

kleidi-, voodri- ja pesuriided,
siidist, villast ja puuvillast.

Kvaliteet **cotton-sukad** —
L a d y, M a i e, E l v i j. t.

Prakiline interlokk-trikoo-pesu, spordi-
kostüümid, poolosärgid, pitsid, kumm-
ja siidpaelad jne.

Valmistab

A/s. O. KILGAS

Dabrik: Tallinn, Volta tänav 3.

E. K. T.

Ostan propse

igasugusel arvul ja ajal, makstes turuhinda.

Tel. 467-31.

Ernst Bergman

Tallinn, Vabadusplats 7.

A. J. TRANKMANN & Ko.

LAEVAMAAKLERI-, SPEDITSIIONI- JA TRANSPORTÄRI.

TALLINN, VALLI 10, URLA MAJAS.

Esindused:

H. M. Gehrckens, Hamburg.
Süd-Amerikanische Dampfschiffahrts-Gesellschaft, Hamburg.
Bugsier-, Reederei & Bergungs A. G. Hamburg.
Phs. van Ommeren G. m. b. H., Hamburg.
Det Bergenske Dampskibsselskab, Bergen.
Svenska Orient Linien — Axel Broström & Son, Göteborg.
Elder Dempster Lines Limited, Liverpool.
Bugsier-, Reederei & Bergungs G. m. b. H., Danzig.
Bergenske Baltic Transports Ltd. A. G., Danzig.
Polska Lewant Agencja Okretowa Sp. zo. p., Gdynia.
Coal Trading Association, Rotterdam.
Lindsay Blee & Co., Limited, London.

KIRVEID ja LABIDAID

valmistab
kõrges väärtuses

A.-S.

„ILMARINE“

Tallinnas, Põhja puiestee 21.

Narva Linaketramise Manufaktuuri Ühisus

Kontor: Tallinn, Jaani 11

Valmistab parimast kodumaa linast:

käterätikuriiet, pleegitud ja pleekimata	
lauapesuriiet	„ „
voodipesuriiet	„ „
presendiriiet, vihmakindlalt imbutatud	„ „
mantliriiet	„ „
kleidiriiet	sadulsepaniiti
käsitööriiet	traadi-lõnga
voodrivaheriiet	heegeldamisniiti
madratsiriiet	sidumisnööri

kotte linast ja džundist.

Ilmusid uuemates mustrites: voodiesised vaibad, suured
põrandavaibad, põrandariie j. n. e.

A/s. **Franz Krull**

Masinaehitusevabrik

Asutatud 1865 a.

Tallinn, Kopli 68. Oma keskjaam 425-35 ja 445-68

Tartu osakond Raekoja 13, telef. 17

Valmistab võisilemata headuses:

Masinaid, sisseseadeid, aurukaflaid, iga seltsi põllufõomasinaid, riistu ja nende osi, keskkütte malmradi- aatoreid ja kaflaid, malmi- ja vase- valu

Tööde eest täielne vastutus

Nõudke eelarveid ja kavasid

New Consolidated Gold Fields, Ltd.

Eesti osakond

KONTOR: V. Viru 12, Tallinn;
kõnetr. 448-16; 450-14.

VABRIK: Kohtla. Kõnetr.: Lüg-
nuse 37.

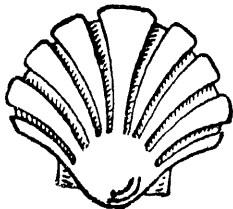
C O N S O L I N

Eesti parim
bensin.

Eesti põlevkivi saadused:

Bensin, kerged ja rasked kütteõlid, imbutusõli, katusetõrv, fenolaadid, bituumenid, pigi jne.

Olikütte seaded.

Kui tahate olla kokkuhoidlik,
siis tarvitage ainult

I N G L I S

- SHELL** — bensiini, mis annab suurima jõu mootorile, on seega odavam ja ökonoomsem jõuaine Eesti turul.
- SHELL** — MÄARDEÖLISID, mis tagavad kindla määrimise, hoiavad masinat kulumisest ja võimaldavad seega kokkuhoiu.
- SHELL** — LENNUKITE ja AUTODE MÄARDEÖLI, Aero-Shell, kindlustab hädaohuta lennu ning sõidu ja kaitseb lennu- ja automootorit kulumise eest. Aero-Shell on kõige parem määrdeõli Eestis.
- SHELL** — LENNUMOOTORIKÜTTEAINET tarvitavad kõik lennukid.
- SHELL** — osakonnad, bensiinijaamad — kõikjal.

Peakontor:

THE SHELL COMPANY OF ESTONIA, LTD., LONDON

Tallinn, Merepuiestee 17. Telefonid 304-02, 305-94, 310-54.

BALTI PÄÄSTESELTS

Tallinnas, Hollandi tän. 48.

Tel. 310-10.

Merehätta sattunud laevade abistamine. Tuukrijärelevaatused.

Pukseerimine.

BALTI PÄÄSTESELTS EESTI RANNASÕIDU LIIN

Tallinnas, Viktooria sild No. 3.

Tel. No. 306-85.

Ühenduse pidamine mannermaa ja saarte vahel I kl. reisijate- ja kaubaveoaurikutega:

- A/l. „Eestimaa“ — Tallinna-Rohuküla-Kuressaare liinil,
A/l. „Dagmar“ — Tallinna-Kärdla-Orissaare-Taaliku-Triigi-Sõru-Panga-Ninase-Vaigu-Kihelkonna liinil,
A/l. „Grenen“ — Tallinna-Heltermaa-Kuivastu-Virtsu-Kuressaare-Pärnu liinil.

E. GÜNTHER

Tallinn, Tartu, Viljandi

V á r v i d,

Kemikaalid,

Kosmeetika

RÄTSEPAÄRI
M. ANDREESEN

RATASKAEVU 14-4

TELEFON 480-54

SUURIM INGLISE
RIIDE LADU EESTIS

Eesti Speditsiooni

A.-S.

end.

Knief & Werner

TALLINN,

Mundi uul nr. 3-4

Telegr. aadr.: „KNIWER“

O-Ü.

SPORLEDER

Tallinnas, (endine B. Wishaw)

Asut. 1880. a.

Telegr. aadr.: „Sporleder-Tallinn“

Telefon 457-16, 457-17

S p e d i t s i o o n,
süte- ja koksi-import,
laevaagentuur,
Avarii komissariaat

Klaas-, portselan-
ja muud
majatarbed

A/s. **D. Mirwitz** ja P^d
Tallinnas ja Tartus.

Ostke

Nokia—

kalosse ja bofikuid

- Nokia** — jalgratta välis- ja sisekunne,
- Nokia** — kummist säärsaapaid,
- Nokia** — kummist mosinariõmu,
- Nokia** — voolikuid,
- Nokia** — perenaiste kummikindaid,
- Nokia** — õppekindaid,
- Nokia** — kirurgilisi kummikindaid,
- Nokia** — arstlike kummitarbed j. n. e.

Uus karusnahakauplus

Rikkalik valik igasuguseid

karusnahku

Sauna tän. 2.

Hinnad mõõdukad.

T. K. V.

sisalmatte,
linikuid ja
v a i p u

valmistab

A-S.

Tallinna köievabrik

John Carri pärijad

Kopli t. 33. ● Tel. 439-79.

Soovitame meie tuntud saadusi:

Sidol

metallipuhastusainet.

Lodix

kingakreemi.

Sigella

poonimisvaha.

Sirax

küürimispulbrit.

Soliid

jõuluküünlaid.

Sopal

plekkide eemaldamisvedelikku.

Meie kvaliteetkaubad on tõendavalt enamostetavad Eestis!

A-S.

Sidol Company

Tallinn, Soo t. 29.

Oskar Stude

TALLINNAS

EKSPEDITSIOONIÄRI

ASUTATUT 1882.

Inkasso

Kinnitamine

Laevaagendid

OMA PUKSIIRID JA LAOD
RAUDTEE ÜHENDUSEGA
OMA AUTOPARK

Osakonnad: Pärnus, Pühavaimu 8
Tartus, Ülikooli 44
Valgas, Maleva 2
Viljandis, Lossi 8

TELEGR. AADRESS IGAS KOHAS:
„S T U D E O S“

THOMAS CLAYHILLS & SON

Asut. 1633

TALLINN

Asut. 1633

Tel. aadr.: „Clayhills“ Tallinn

Telefonid 435-58 ja 435-26

SPEDITSIOON
LAEVAAGENTUURID
LASTIMISED

Oma aidad raudteeühendusega * Oma vedurlaevad

Korrapärane laevavahetus:

TALLINN — STOCKHOLM
ja
TALLINN — STETTIN

BONA

TAIMEVÕI

Esimene mehaaniline
paberossikesiade ja
pappkarbitööstus

«**GEORGI**»

E. GLAUDAN

TALLINN, TOOMPUIESTEE 27.

Tel. 434-27

Papptooted

naagu:

kokkupandavad koogi- ja
tordikarbid, papptaldrikud,
puudrikarbid, pakkekarbid
jne. jne.

Paberossikestad «GEORGI»
nr. nr. 7, 8, 10, 11, 12 ja 13
riisi- ning maispaberist

LINOLEUMI,
VAHARIJET,
KUNSTNAHKA,
KALOSSE,
VIHMAKUUBI JA
VIHMAVARJE

SOOVITAB SUURES VALIKUS

S. KULL

TALLINN, VANA POSTI 8

KÕNETR. 437-57

K. A. RÜTMAN & Ko.

KEEMIAAINETE

KAUBANDUSE KONTOR

TALLINN, JAANI 9.

TEL. 466-71 } KONTOR.
466-72 }
456-93 LADU.

BIRKⁱ värvimise ja keemilise puhastuse tööstus.

Maakri tän. 23 – tel. 307-07.

Raekoja pl. 13 – tel. 429-28.

Värvib

vanufab, käärib, pressib,
pleegifab, apreteerib,

dekateerib

kodukoetud kangaid ja
vabrikuriiet,

puhastab keemiliselt:

ülikondi, kleite, mantleid,
kasukaid jne.

Vaipade puhastamine.

Kardinate pesemine.

^{K/M.} TALLINNA TEKSTIIL

V. KARJA TÄN. NR. 1

KODUMAA JA VÄLISMAA RIIDEKAUBAD

MÜÜK SUUREL JA VÄIKESEL ARVUL

KUMMITEMPLITE TÖÖSTUS „PERFEKT“

Omanik E. Blaufeldt

Tallinn, Nunne tän. 8, telefon 437-16.

Tarvitajaskonnale vastu tulles saadab tööstus
kõik tööd ettevõtte kulul tellijatele kätte.

CYKLOP RAKENNUSOSAKEYHTIÖ BYGGNADSAKTIEBOLAG

EHITUSTÖÖD EESTIS

TALLINN, VALLI 10.

TEL 473-36.

TALLINNA MEHAANILINE KUDUMISVABRIK

ASUT. 1910. A.

ALATI LAOST SAADAVAL
MASINA-, ELEVATORI-
JA TRANSPORT-
RIHMAD,
SURVEVOOLIKUD,
SPINDLINÖÖR J.M.

TALLINN, VEERENNI 29,
TEL. 459-39.

KIRJUTUS- MASINAD

«IDEAL»,
«ERIK»

ÕMBLUSMASINAD

NAUMANN, PFAFF, VESTA

JALGRATTAD JA OSAD

NAUMANN, NATIONAL J. T.

RAADIOAPARAADID

MÜÜK JÄRELMAKSUGA

KR. SAAR & K^o

TALLINN, VIRU 3, TARTU, RAEKOJA 2

Pudukaubaladu

F. Braschinsky & Pojad

Soovitab
mitmesugust pudu- ja
moekaupa.

Malcolm & Co.

Inglise lina-eksportfirma

Osakonnad:

Tallinnas,
Tartus,
Pärnus,
Valgas,
Võrus,
Petseris,
Abjas ja
Tõrvas.

Lina ost

suurel ja väikesel arvul.

A.-S.
„Massoprodukt“
Mööblitehas

Suur Tartu mnt. 73

Tallinn

Tel. 308-96

Soovin juubilarile õnne!

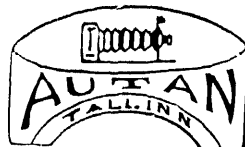
Ehituskontor
R. Treubeck

Arthur Berg

Agentuur

Tallinn Vene 19.

Tel. 435-41.

Aug. Tanseri
väevapilditarvete ladu.

Tallinn,
Vene tänn. 7. Tel. 430-98.

Tš. Stempel

asut. 1867. a.

Tallinn,
Pikk tänn. 15. Tel. 437-37.

Inglis Magasin
H. Gutkin

Tallinn,
Üiru 4. Tel. 436-46.

**Keila
Villaketramis- &
Kudumistööstus**

Tallinnas, Soo 27.

Tel. 461-01.

Tel. 438-35.

Valmistab tuntud headuses

**meesterahva palitu- ja
ülükonnariideid ning
naisterahva mantliriideid.**

Moodne tööstuse sisseseade,
kõrgekvaliteediline tootesma-
terjaal ning vilunud tööjõud kind-
lustavad „**Keila riide**“ hea nime.

Th. Kaarmann

Tallinn, Raekoja 10/12.

Klaas

Portselan

Majatarbed

Th. Kaarmann

Tallinn, Viru 14.

Koloniaal- ja veinikauplus.

**ÜHISUS „ESTONIA
EKSPORTTAPAMAJAD“**

TALLINNAS.

OSTAB

peekonisigu ja pekisigu,
eksportlambaid, pulle,
lehmi ja vasikaid iga-
suguse kaaluga, kergeid
tooreid sinke jne.

MÜÜB

igasugust liha ja lihasaa-
dusi, seepi, liha- ja kondi-
jahusegu jne.

METSAEKSPORT
E. KOPELOVSKY & Ko.

TALLINN,

VALLI T. 10.

TEL. 461-29 JA 461-19.

Suurim pealishaha ladu

kodu- ja välismaa
vabrikute saadustest

oma lakknahavabrik

„Olympia“

„Kontinents — Meteor“

Riia kalosside ja botikute vabriku
ainuesindaja EESTIS

H. KRAACK & K^o

Tallinnas,

Suur Roosikrantsi t. 15.

Tartus,

Kauba tänav 15.

O-ü.

„**ALKO**“

Veinid

Konjakid

Napsid ja

Liköörid

on parimad Eestis

Esindus ja ladu:

A/S.

„**Kaubamaja Estika**“

Tallinnas

K Ü L A S T A G E

ÖÖLOKAAL-
RESTORANI

„**DU-NORD**“

T A L L I N N A S

KAUBANDUSE

A|S. **HÜPPLER & K^o.**

TALLINN, S. TARTU MNT. 43.

TELEF. 305-01.

Soovitame suuremal ja väiksemal arvul:

rauda, plekki, igasugu-
seid tööriistu, ehitusma-
terjaale, majapidamis-,
jahi- ja maalritarbeid.

OSTAME:

vana rauda, malmi, plekki,
ja muid metalle.

KÕIGE
ODAVAMINI
OSTATE

viimase moe järele kodu- ja
välismaa riidest valmistatud
daamide ja härrade valmis-
riideid ja kalevikaupu

Julius Aberg'i

kalevi- ja valmisriieteärist

SUUR KARJA TÄN. 5.

Ka kõige nõudlikumad asjatundjad
on alati rahuldatud, ostes endale
kõrgekvaliteedilisi prantsuse
konjakeid, veine, vahuveine,
šoti whisky't

John Haig originaaltäites
ja teisi alkoholilisi jooke

K/M. JOH. TUSTI

ärist, S. KARJA 17, tel. 446-18.

Müük jaoti ja hulgi.

Hinnad soodsad.

Eesti Nööbitööstus

„Merkur“

*Estonian
Button - Manufactory*

Tallinn

Suur Tartu maantee 69.

Tel. 306-74.

Esimene Tallinna kammi-
ja hambaharja-vabrik

„ESTOKAMM“

Kontor ja ladu Maakri t. 4
Telefon 314-49

=

Valmistab:

Kamme, pandlaid,
Hambaharju,
Ehtimise esemeid,
Portsigaare,
Apteegipurgi-kaasi
jne. jne.

Müük ainult suurel arvul

OKTOOBRIKILU,
SPROTTE ja
MUID KONSERVE

odava hinnaga kaupmeestele soovitab

**KONSERVITÖÖSTUS
V. V. DEMIN**

**„ÜHISELU“
TRÜKIKODA**

TALLINN, PIKK 42. TELEF. 442-04

TRÜKIB

ajalehti, ajakirju, raamatuid,
peokuulutusi, kulseid, laulu-
lehti, ringkirju, igasuguseid
reklaame ja muud ja muud.

NOODITRÜKK.

ROTATSIOONTRÜKK.

RAAMATUKÕITMINE.

LAOS

vallavalitsuste ja kohtute
asjaajamise raamatud ja
planketid.

Tellimiste korralikule ja täpsele
täitmisele pannakse „ÜHISELU“
trükikojas erilist rõhku.

Ainult „**GLORIA**“ sukki,

mis uue väljatöötamise tõttu on
nägusaimad ja parimad, kannab
elegantne daam. Valmistatakse
ka moodsaid meesterahva
sokke „Gloria“ märgiga. —

A.-S. „TRANSIITO“, TALLINN,

Uus tän. 28, tel. 456-79.

A. SCHEER

Posamendi-
paela- ja
trikoovabrik

**TALLINN,
VIRU T. 4**

kino „Heliose“ peal,
III korral, tel. 444-82

Valmistab seltsidele

lipunööri ja
-narmast

Kõiksuguseid mööblinarmaid, topse ja
nööre, siidist, puuvillast ja villast pidzama
garnituure ja igasuguseid muid posamendi-
tööstuse artikleid, ka kummi-saapa-
paelu. Trikood ja trikoopesu.

Tellimiste täitmine kiire ja kor-
ralik — mõdukate hindadega.

O/ü.
RAF. HAARLA

**KIRJAÜMBRIKU- JA PABERI
ÜMBERTÖÖTAMISE TEHAS**

TALLINN, Tina 9. Tel. 302-56.

VALMISTAB JA MÜÜB:

Kirjaümbrikke igasuguseid.

Postpabereid, kirjablokke suures valikus.

Joonistusblokke „Usin joonistaja“.

Kopeerpaberit sinist, krepp-paberit.

Kummeeritud paberit, ribadest ja poognates, ja teisi paberikaupu.

Nõudke

märgiga
paberikaupu.

Külastage
Leipzig
messe:

kaks korda
aastas:

esimene kord märtsikuus,
teine kord augustikuus.

Üksikasjalisi teateid annab Leip-
zigi messi auametl. esindaja Eestis:

Firma **WILHELM BORCHERT**,
Tallinnas, Olevimägi 16-1 (end. S. Broo-
kumägi). Tel. 435-39. Postkast 44.

Besucht die Leipziger Messe:

2 mal jährlich: Anfang März, Ende August.

Alle näheren Einzelheiten erteilt
die ehrenamtl. Vertretung:

Firma **WILHELM BORCHERT**,
Tallinn, Olevimägi 16-1 (end. S. Brookus-
mägi). Tel. 435-39. P. B. 44.

Saa paid
Kalosse
Nahakaupu

soovitab

Raudnahk
Tallinn

**NIMELT
SINGER
PUUDUS
MINUL!**

SEE

kogu maailmas eelis-
tatud kaitsemärgiga masin on elu-
põline ja eriti soodsatel maksu-
tingimustel saadaval kõikides

SINGER KAUPLUSTES

EESTI ÜHISTEGELINE KINDLUSTUSE KESKSELTS

ÜHISTEGELISTE KINDLUSTUSSELTSIDE REVIS-
JONILIIT JA EDASIKINDLUSTUSE KESKKOHT

TALLINNAS, SUUR KARJA 19. TELEFON 426-83

KARTULIÜHINGUTE LIIT

Põllumajanduslike piiritustööstuste keskkoondis

Tallinn, Müürivahe 16, telef. 445-54

Piirituse

valmistus,

puhastus,

eksport

VENNAD TOFER^A/S.

PUUVILLAKETRAMIS-KUDUMISVABRIK

TALLINN

Osaühisus
„MOOTOR“

Kopli 28, telef. 450-52

SADULSEPATÖÖDE
KAUPLUS
J. TALLIKAS

Tallinn, Vana Viru 5

*Igasugusi kirjandust eesti,
saksa, inglise ja teistes
keeltes soovitab*

*A. Keiserman'i
raamatukauplus
Tallinn, Kinga 6/8.*

KODUTÖÖ
TALLINN,
VABADUSEPL. 7

ED. THOMSON & Co.
Fox-Film Corporation New-York
esindus Eestis.

Tallinn, Lai tän. 33 Tel. 441-87

RUDOLF KÄSPER
TALLINN

VIRU TÄN. 4 TEL. 436-71

*Valmisriieteäri
K/M „ERPE”
Tallinn, Viru 22*

VAHARIJET mitmesugust.
KUNSTNAHKA mööblile ja autokatteks.
ERILIST LASTEVANKRI-VAHARIJET
katteks ja polstriks.

GRANITOL-
TERMANTIINI ja } raamatuköitjaile ja
KALINGURI } käsitaskute
valmistamiseks.
GRAPA-SPETSIAALKUNSTPABERIT
j. n. e.

H. LAMBERT,
Tallinn, Pikk 31. Tel. 432-66.

A/S.
METRO-GOLDWYN-MAYER
TALLINN

TEL. 429-36 KINGA 6/8-1

PÖLLUTÖÖRIISTADE JA MASINATE LADU

K/M.

ANTON VILLBERG

TALLINN, PALDISKI MNT. 5, TELEF. 452-51

OSAKONNAD: **RAKVERES**, VAKSALI T. 5, TEL. 1-04

TARTUS, RAEKOJA 7, TELEFON 13-03

Küünlatešjas

„Stearin“

G. Raukas

Tallinn, Vana Kalamaja 28b.

PLEKITÖÖSTUS JA LITOGRAAFIA

G. LINHOLM

Igasuguste plekk-karpide, -tooside,
-nõude, -plakatite jne. valmistamine.

TUUBITÖÖSTUS

ARTUR A. LINHOLM

Valmistatakse tinatuube nr. 0—11.
Töö headus kindlustatud.

Vana Kalamaja 32. Telefon 439-93.

O/Ü.

KEEMIA LABORATOORIUM

«REMEDIA»

asub nüüd uutes ruumides

PÜHAVAIMU 11

Tel. 452-69

Puusärgiäri ja matusetalitus

A. MELDORF

Tallinn, Väike Tartu mnt. 1
tel. 463-33, pühap. tel. 460-92

Suurem karusnahkade äri Eestis

K/M. Abramsohn

Viru tän. 5, tel. 447-62

Müük suurel ja väikesel arvul

Šokolaadivabrik

„Progress“

Tallinn,

Narva mnt. 19. ● Tel. 309-67.

Keemiatööstus „Feiwal“

Tallinn, Volta 3. Tel. 440-61.

Soovitab:

Kõiksuguseid seepe, parfümeeria- ja kosmeetikasaadusi, desinfektsiooni- vahendeid, tehno-keemilisi saadusi.

EESTI ELEKTRIMASINATE EHTITUSE A/S.

END. „VOLTA“ TALLINN

SOO T. 27, TEL. 426-12

Elektrimasinaid ja -aparaadid

Gaasikaitse-kambrite sisseseaded

Ventilaatorid igaks otstarbeks

Transformaatorid

Pumbad j. n. e.

Šokolaad

Ginowker & Ko

Biskviit

O. MOLLER

Rahvusvaheline speditsoon

Tallinn, Sadama 5,

tel. 452-42

A/S.

Eesti Laevandus

Akkumulaatori- & elemenditehas
Konstantin Mühlverk

Tallinn
Jaama t. 8 Tel. 306-67

JOH. KRAHE

TERAS-RAUAKAUBAD & E HITUSTARBED
TALLINN, NARVA M. 4
KÖNETR. NR. 308-93

LE LOCLE SCHVEIZ
Asutatud 1826. a.

A.-S.

HY MOSER & KO

TALLINN, PIKK 19. TEL. 437-47.

Soovitab rikkalikumas valikus

tasku- ja käekelli maailma-
kuulsast Hy MOSER & C-ie
vabrikust Le Locle Schweiz.
Seina-, laua- ja äratuskelli.
Kette ja käevõrusid, kuld- ja
hõbeasju. Parimat Rootsi
kristalli.

Jällemüüjaile meie oma kelli müügiks ei
anna, mispärast neid saab ainult meie juurest.

Th. Grün & Ko.

Kella- ja kullasepaäri

Tallinn
Tel. 436-03 Harju 28

A. KLAFF

Paberi- ja kirjutusmaterjaalikauplus

Tallinn
Harju 20. Tel. 436-51

GLORIA DANCING-PALACE

Igal õhtul
kabaree ja tants

Pühapäeviti
kella-5-tee
täielise eeskavaga.
Sissepääs vaba.
Couvert Kr. 1.50

Ö Ö L O K A A L

Igasuguseid raamatuid Nõukogude Venemaalt

tellite kõige
paremail tingimusil

K.-K.-Ü.

„TÖÖKOOL“^{1st}

Tallinn, V. Roosikrantsi 3,
telefon 462-56.

Uuemad kataloogid ja hinna-
kirjad kohapeal saadaval.

A. & P. MIETENS

TALLINN, MEREPIUESTEE 15,
TEL. 306-46 & 305-00.

*

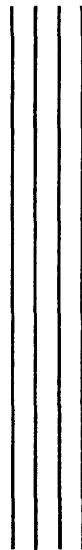
Ehitusmaterjalid
Isolatsiooniplaadid „Estotex“
Kalorahjud
Marmoriitpõrandamass
Mettlach-seina- ja põranda-
plaadid
Isolatsiooniplaadid
„Insubite“
Veetihendusained

*

Foto

Kuninga 1.

Avatud:
ärip. k. 9-5,
pühap. k. 11-2.

UNITED BALTIC CORPORATION, *Ltd.*

158, FENCHURCH STREET, LONDON, E. C.

Owners of

ANGLO-BALTIC LINE

maintaining regular Mail, Passenger & Cargo Service between

L O N D O N

and

DANZIG, GDYNIA, KLAIPEDA, RIGA and TALLINN.

All steamers fitted with refrigerating Machinery of Lloyd's highest class.

TALLINN to HULL and LONDON

every WEDNESDAY.

Through-cargo with prompt transhipment in LONDON accepted to:

NEWCASTLE-ON-TYNE, LEITH and GLASGOW

and to the main Provincial Inland towns, also to:

ANTWERP, BRUSSELS, DUNKIRK

and to

U. S. A., GULF PORTS, PACIFIC COAST, SIAM, INDIA, AUSTRALIA,

NEW ZEALAND, SOUTH AFRICA, PALESTINE, etc.

For particulars regarding freight-rates etc. apply to:

United Baltic Corporation

(ESTONIAN AGENCY — R. KINGHORN).

TALLINN, Jaani 6.

Tel. 444.34.

Kreenholmi Puuvillaasaaduste Manufaktuuri Osaühisus

A s u t a t u d 1857. a.

Puuvilla-lõngad ja riided

Vabrikud Kreenholmis, Narva lähedal

Juhatus: Tallinnas, Pikk nr. 68,
Tel. 426-63

Müügikoht:

A/S. „Kreenbalt“, Tallinn, S. Karja nr. 13,
Tel. 425-14

OSTKE KODUMAA KAUPA!

Balti Puuvilla Kestramise ja Kudumise Vabrik A.S. • Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri O.Ü. Sindi Tekstiilvabrikute Ühisuse, end. Wöhrmann ja Pegg • Eesti Nüüdise Ühisuse müügikoht ja pealadu •

KAUBANDUS-TÖÖSTUS-AKTSIASELTS

KREENBALT

Telefon:
oma keskjaam 425-14.

Tallinn, S. Karja 13.
Postkast 346.

Telegrammid:
Kreenbalt, Tallinn.